

ZAPISNIK
OSMEGA REDNEGA ZASEDANJA
PLENUMA MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA
GLAVNEGA MESTA LJUBLJANE

ZAPISNIK
OSMEGA REDNEGA ZASEDANJA
PLENUMA MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA
GLAVNEGA MESTA LJUBLJANE

KI JE BILO V TOREK, 7. FEBRUARJA 1950 OD 9 DO 18.45
V SEJNI DVORANI MESTNEGA LJUDSKEGA ODBORA,
MESTNI TRG 1/I.

Tajnik Izvršilnega odbora tov. Kovačič Leo otvori osmo redno zasedanje plenuma Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane in predlaga izvolitev predsedstva zasedanja.

Na predlog tov. Milavec Zore Mestni ljudski odbor soglasno izvoli v

predsedstvo zasedanja

kot predsednika: Ukmarja Vinka,

kot namestnika predsednika: Grudna Andreja,

kot zapisnikarja: Flegarja Avgusta,

za člana: Jaklič-Topolšek Jelko in

Zajca Ivana.

Predsedstvo zasedanja prevzame vodstvo zasedanja ter predlaga, da se ugotovi sklepčnost ljudskega odbora.

Namestnik predsednika zasedanja tov. Gruden Andrej ugotovi: Mestni ljudski odbor šteje 117 ljudskih odbornikov in so bili vsi odborniki pravilno vabljeni, kar je izkazano iz povratnic. Navzočih je 95 ljudskih odbornikov, odsotnih pa 22 ljudskih odbornikov. Sklepčnost je torej podana.

Svoj izostanek so opravičili: Jezovšek Leopold, Jurančič Janko, Kumar Andrej, Kavčič Jože, Pleško Srečko, Ponikvar Ivan, Puhar Dominik, Sladič Franek, Suhadolec Ivan, Trtnik Miha, Vintar Mihaela, Vanič Ivan, Vogrič Rudolf, Ravnihar dr. Božena, Žagar Fani, Bole Dušan, Škravaj Milan.

Zaradi bolezni so odsotni: Bešter Mara, Koračin Jože, Boruta Ančka.

Predlaga, da se navedenim ljudskim odbornikom izglasuje opravičena odsotnost, ker so povsod dani opravičljivi razlogi.

Soglasno sprejeto!

Niso se pa opravičili: Stepišnik Drago in Šturm Fedja. Glede imenovanih predlagam, da se na prihodnjem zasedanju sklepa o tem, ali se ju bo smatralo za opravičeno ali neopravičeno odsotna z ozirom na njih event. naknadno opravičilo.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja poroča, da na zadnjem rednem zasedanju, ki je bilo 27. decembra 1949 ni bilo zaradi neopravičila rešeno vprašanje opravičene oz. neopravičene odsotnosti za ljudska odbornika tov. Koširja Fedorja in Polajnarja Cirila.

Iz poročil, ki so dospela po zasedanju, izhaja, da sta bila oba ljudska odbornika službeno zadržana, zato predlagam, da se navedenima izglasuje opravičena odsotnost.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja pozove ljudska odbornika tov. Meljo Stana in Polajnarja Cirila, ki še nista položila prisege, da prisežeta. Verificirana namestnika prisežeta nato pred predsednikom zasedanja ter podpišeta prisego.

Predsednik zasedanja predlaga, da se prečita zapisnik VII. rednega zasedanja plenuma Mestnega ljudskega odbora samo v izvlečku in da predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Nato prečita zapisnikar tov. Flegar Avgust izvleček zapisnika.

Ugotovi se, da je Izvršilni odbor vse sklepe plenuma Mestnega ljudskega odbora izvršil.

Predsednik zasedanja predlaga, da se sprejme zapisnik VII. rednega zasedanja in da predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Predsednik zasedanja da besedo tov. tajniku Izvršilnega odbora, da poroča o izvršitvi predlogov, podanih na VII. rednem zasedanju s strani ljudskih odbornikov.

Tov. tajnik Izvršilnega odbora Kovačič Leo poroča.

Na zadnjem zasedanju je bilo s strani ljudskih odbornikov podanih več predlogov, o katerih je deloma že razpravljala Izvršilni odbor, deloma pa so še v teku.

Predlog o ustanovitvi zabavnega gledališča v Ljubljani je bil sporočen Ministrstvu za kulturo in znanost, ki se strinja z ustanovitvijo tovrstnega gledališča, je pa stvar še v teku glede izbire oseb, ki bi tvorile to gledališče.

Ureditev knjižnice v bližini parkov in nasadov se bo izvedla in se zdi za to kot najbolj primeren prostor bivši Jakopičev paviljon.

Glede dijaške kuhinje za Bežigradom je izdana odločba, s katero se v ta namen dodeljuje gostilna Fortuna na Vodovodni cesti.

V investicijah za leto 1950 sta predvidena dva DID, in to eden v novih stanovanjskih blokiih v Šiški, drugi v Zgornji Šiški, ter bo tako ustrezno iznesenemu predlogu.

Ustanovitev podjetja za popravilo glasbil je v teku ter je za to zadolžen referat za pospeševanje proizvodnje pri Planski komisiji. Predvideva se ustanovitev tega podjetja v Št. Vidu v delavnici, ki jo je nakazal tov. Strlič.

Za čim boljšo preskrbo naših šol s potrebnimi učili pripravlja za to potrebne načrte Tehnična srednja šola, nakar se bo zadeva odstopila mestnemu podjetju »Strojpis«, ki bo proizvajal potrebna učila.

Vodič po Ljubljani je pripravljen. Izvesti je samo še dokončno redakcijo.

O predlogu glede uporabe cerkve na Gosposvetski cesti za dvorano bi ista sicer odgovarjala, vendar je predvideno po regulacijskem načrtu porušenje tega objekta.

Vprašanje kino-aparatur, ki je bilo tudi izneseno na zadnjem zasedanju pa je odvisno od planske razdelitve. Planska komisija je prejela nalog, da skuša doseči pri republiški planski komisiji dodelitev potrebnih kino-aparatur pri tovarni »Iskra« v Kranju.

Predlog o ukinitvi spreminjanja stanovanj v poslovne prostore je bil že večkrat razpravljan na Izvršilnem odboru in se načelno po tem ravna, so pa nekatere izjeme, ko se mora poseči tudi po takih ukrepih.

Prav tako je Izvršilni odbor razpravljala glede razširitve gostinske mreže. V kolikor to ne zadene ustanavljanja večjih obratov, ki spadajo v pristojnost MLO, je to predvsem naloga RLO, da skrbe za razširitev gostinske mreže.

Isto velja za ureditev parkov, za katere morajo skrbeti in jih urejati RLO — razen centralnih parkov, kot je Tivoli, Grad itd.

Z vprašanjem prometne discipline in njenim izvajanjem se mnogo bavi Poverjeništvo za komunalne zadeve, ki je dobilo nalog, da ta problem reši kompleksno v sodelovanju s poverj. za lok. promet in

poverj. za notr. zadeve. Proučuje se možnost namestitve različnih signalnih naprav in izvajanja ukrepov, ki bi prispevali k prometni disciplini.

Kar se tiče predloga o ustanovitvi Uprave higiensko-tehnične zaščite bo Ministrstvo za ljudsko zdravstvo to vprašanje proučilo in nato sklicalo konferenco, na katero bo povabljen tudi predstavnik Mestnega ljudskega odbora, ki bo prikazal potrebo po ustanovitvi higiensko-tehnične zaščite pri Mestnem ljudskem odboru.

Tov. tajnik informira ljudski odbor, da je bilo v zvezi z novo organizacijo ljudskega odbora ustanovljeno Poverjeništvo za državne nabavke, ukinjeno pa Poverjeništvo za živilsko proizvodnjo. Na osnovi tega preide del podjetij Poverjeništva za živilsko proizvodnjo pod vodstvo Poverjeništva za državne nabavke, del pa v kompetenco posameznih RLO.

Predsednik zasedanja predlaga nato naslednji

dnevni red:

Razprava o proračunu in o planu investicij za leto 1950 (referent tov. Naglič in tov. Podbregarjeva).

Dnevni red soglasno sprejet!

Razprava o proračunu in o planu investicij za leto 1950

Predsednik zasedanja poda uvodno besedo predsedniku Izvršilnega odbora MLO

tov. Maležiču Matiji:

Tovariši in tovarišice! Predsednik zasedanja je najavil kot glavna referenta tov. Nagliča in tov. Podbregarjevo. Uvodoma pa bi na kratko označil in poudaril nekatere probleme, ki jih bosta v svojih poročilih referenta podrobneje obravnavala.

Proračun, ki ga Izvršilni odbor predlaga ljudskemu odboru v odobritev, je Izvršilni odbor sestavljal in študiral več mesecev. V njem so upoštevane vse realne možnosti, upoštevano je, da je letošnji proračun nadaljevanje lanskoletnega proračuna, to je, da bomo v tekočem letu dopolnili in nadaljevali ono, kar se v preteklem letu ni moglo izvršiti in kar se je izvrševalo izven proračuna.

Ko sprejemamo proračun za leto 1950, moramo omeniti velike težave, ki smo jih imeli skozi vse leto 1949, za katero lahko trdimo, da je bilo leto velikih naporov, ki se jih v celoti zavedamo šele danes, ko smo vse te težave prebrodili, upoštevajoč pri tem dejstvo, da smo se istočasno borili z rednimi težavami, ki so nastopile pri izvrševanju tretjega leta naše Petletke. Baš lansko leto je bilo tisto, v katerem je prišlo do popolne zaostritve s Sovjetsko zvezo in državami Informbiroja. Že to nam pove, da smo imeli več kot polno težav. Celotna naša jugoslovanska zunanja trgovina, če vzamemo samo kar se tiče potrošnih artiklov, je bila orientirana do 50 % na države vzhoda, t. j. ljudskih demokracij in Sovjetske zveze. Investicijska dela za našo kapitalno izgradnjo pa so bila odvisna do 90 % na uvoz iz teh držav. Leta 1948, po resoluciji Informbiroja so se še našli nekateri, ki so si delali utvare, da bomo z vzhodnimi državami kljub sporom lahko trgovali, ter je dejansko nastopila zaostritev v prvi polovici leta 1949, ko so nastopale odpovedi pogodb druga za drugo. To se je moralo odražati v vsem našem gospodarstvu. Zahvaliti se moramo predvsem našemu vodstvu, ki je znalo kljub izredno komplicirani situaciji v tako kratkem času, v dobri polovici leta 1949, izvesti izredno težko in komplicirano preorientacijo naše zunanje

trgovine iz vzhodnih držav na države na zapadu. Ta preorientacija pa se je čutila v našem gospodarstvu, ko se je pokazalo pomanjkanje delovne sile, ker po planu v letu 1949 nismo prejeli mehanizacije za naše gozdarstvo, za naše gradbeništvo in jo je bilo treba nadomestiti z našim lastnim delom, z izredno pojačano borbo pri mobilizaciji delovne sile. Težave so bile tudi v tem, ker so morale naše tovarne preorientirati svoje proizvode na predmete, ki so bili predvideni za uvoz. Nastopile pa niso samo težave za našo kapitalno izgradnjo, temveč tudi za našo preskrbo. Maščobe, ki bi morale biti pravočasno uvožene iz vzhodnih držav, ki so bile po pogodbi zavezane za dobavo, smo morali uvažati iz Kanade in Holandske. Ne gre pa hvala samo iznajdljivosti našega vodstva, ki je znalo te težave prebroditi, temveč trdim naporom in žrtvam naših delovnih ljudi, ki so pripomogli, da se je v Jugoslaviji in s tem tudi v Sloveniji v celoti izvedel naš osnovni plan, ker nismo dopustili, da bi naši osnovni objekti Petletke ostali okrnjeni. S ponosom lahko ugotovimo, da so zvezna, republiška in lokalna podjetja na teritoriju Ljubljane v letu 1949 v celoti dosegla in celo preseгла plan, in še več, da je skoraj polovica teh podjetij izpolnila plan do 29. novembra. To je najboljši dokaz, s kakšno vnemo in zavestjo so naše množice premagovale te težave, ki so jih povzročili voditelji Sovjetske zveze in držav ljudske demokracije. Vse to pokaže, da se je naša fronta samo še okrepila.

Vprašamo se, koga je blokada Informbiroja najbolj zadela? Največji udarec je moralo v tem pogledu prenesti prav lokalno gospodarstvo, to pa zato, ker smo to zavestno hoteli. Nismo dopustili, da bi se naši osnovni — ključni — objekti težke industrije zapostavljali na račun lokalnega gospodarstva. Zavestno smo preorientirali naše delovne sile na dela glavnih osnovnih objektov ter tako zavestno prikrajšali lokalno gospodarstvo. Kljub temu, tovariši in tovarišice, moramo ugotoviti, da je lokalno gospodarstvo, lokalna industrija in lokalna proizvodnja Ljubljane v letu 1949 dosegla skupni plan 104.3 % kar kaže, da nismo plan samo dosegli, temveč presegli za 4.3 %. Od tega so dosegla podjetja MLO plan 101.7 %, podjetja RLO 89.8 %, obrtniki 114.9 %, proizvodne zadruga pa 109.6 %. Poudariti je treba, da je bil ta preseženi letni plan skoraj za eno četrtno večji, kot v letu 1948. Z uspehi lokalne proizvodnje smo torej lahko povsem zadovoljni.

Po vprašanju preskrbe je bil lanskeletni plan realiziran naslednje: plan blagovnega prometa 102.9 % (v maloprodaji). To se pravi za 22 % več, kot v letu 1948. V pogledu preskrbe se občutijo še velike težave, vendar če upoštevamo prednje, je bil storjen precejšen napredek. Preskrba z moko količinsko ni bila bistveno izboljšana, zboljšava pa je bila v pogledu asortimenta, ko je potrošnik lahko nabavljal tudi belo moko in kupoval bel kruh. Kar se tiče maščob, so bile največje težave v preteklem letu prav vsled tega, ker so nam države Informbiroja odrekale uvoz in smo bili prav vsled tega v zaostanku za mesec dni — vendar pa so bile maščobe krite 100%-no. V pogledu sladkorja se je stanje v letu 1949 izboljšalo za 17 % napram letu 1948. Precejšnje izboljšanje je bilo v letu 1949 pri preskrbi z mesom. Kontingent mesa se je v letu 1949 zvišal za 92 %. Delitev krompirja v letu 1948 je znašala 60 kg na osebo, v letu 1949 pa 80 kg na potrošnika plus 10 kg na abonenta menz ozir. restavracij. Pri preskrbi z mlekom beležimo zboljšanje za 36 %, t. j. od 6 na 10 milijonov litrov letno. Če vse to analiziramo, ugotovimo, da se je povečal blagovni promet v letu 1949 za 93 vagonov moke, 11 vagonov maščob, 30 vagonov sladkorja, 142 vagonov mesa, 420 vagonov krompirja, 360 vagonov mleka, skupaj torej za 1056 vagonov napram letu 1948, neupoštevajoč zelenjavo. Precejšnje težave pa so v pogledu kuriva.

Plan investicij pa je bil v letu 1949 najslabše izpolnjen — le 69.7 %. Glavni vzrok tega je bilo pomanjkanje delovne sile. Sredi leta, v

mesecu avgustu je bila večina naše delovne sile zaposlena na prioritetenjših zveznih in republiških objektih, toda nismo obupali, temveč samo z notranjo organizacijo v naših podjetjih in ustanovah mobilizirali ljudi in jih usmerjali na gradbišča, tako da se ni na nobenem gradbišču, na nobeni stanovanjski zgradbi prekinilo z delom, za kar je treba izreči priznanje vsem kolektivom MLO. Ogromne naloge je pri tem doprinesla tudi frontna organizacija, v okviru katere je bilo izvršenih 4.890.224 prostovoljnih ur, kar predstavlja 55.402.824 dinarjev. Od tega je odpadla na lokalno gospodarstvo vrednost izvršenih del s prostovoljnim delom na 37.800.000 din, to se pravi, da so se povečale naše investicije skoraj za eno petino. Zelo lep primer delovnega heroizma se je pokazal na Pšati, zbiralnem kanalu in drugod.

V opravičilo, da plan investicij v celoti ni bil izpolnjen je tudi dejstvo, da smo poleg težaške delovne sile odstopili tudi ogromno tehnične kvalificirane delovne sile na važnejše objekte. S tem, da nismo izpolnili plana investicij v lanskem letu je bil predvsem zadet družbeni standard, ali z drugimi besedami, blokada je dejansko omejila družbeni standard, niso se pa uresničile njihove želje glede onemogočenja graditve težke industrije. Torej je rezultat blokade informbiroja nič drugega kot trenutno, — poudarjam samo trenutno — poslabšanje življenjske ravni našega delovnega človeka.

Narodni dohodek je bil v primeru z letom 1948 za 10,3 % večji in sicer ni bil povečan samo na splošno, marveč tudi po sektorjih lastništva, tako da pokaže ob koncu leta 1949 naslednjo razdelitev: 69,4% v socialističnem sektorju in samo 30% odpade na privatni sektor, to je na obrt in kmečka gospodarstva ter parcele, ki jih imajo prebivalci mesta. To naj bo odgovor klevetnikom, ki trdijo, da se pri nas ne gradi socializem. Ugodno razmerje v preteklem letu med socialističnim in privatnim sektorjem se je doseglo tudi zato, ker je sredi leta 1949 velika večina kmečkih gospodarstev stopila v obdelovalne zadrage.

Za proračun leta 1950, ki vam ga Izvršilni odbor predlaga, je značilno, da je ta proračun odraz splošne linije pri graditvi socializma v naši državi. Upoštevati je treba to, da bo v letu 1950 v vsedržavnem merilu še vedno izredno velik poudarek na težki industriji, elektrogospodarstvu, gozdarstvu in da v letu 1950 prav spričo blokade Informbiroja ne moremo še na vsej črti pristopiti k investicijam za družbeni standard. Prav radi tega moramo upoštevati, da v letošnjem letu ne bo mogoče izvršiti še mnogo stvari, ki so sicer potrebne in o katerih smo že večkrat razpravljali in jih bo treba prihraniti za leto 1951. Kljub temu je značilnost našega proračuna ta, da v ogromni večini, preko 90 %, vsebuje postavke za družbeni standard. Tovariši bodo v svojih poročilih in diskusiji to zadevo podrobneje obravnavali, ljudskemu odboru bi nakazal samo glavno smer, ki si jo je določil Izvršilni odbor za svoje delovanje v letu 1950.

1. Prva skrb za leto 1950 je vprašanje graditve stanovanj., Stanovanjska kriza se je v letu 1949 povečala za 20 %, in je na poverjeništvu za stanovanjske zadeve 6700 prošenj — poleg prošenj za poslovne prostore. Popis zgradb je pokazal, da se z utesnitvami ne bo več mnogo doseglo — posebno v rajonu I. in III. Zato ne preostane nič drugega, kot da se pristopi k vsestranski gradnji stanovanj in to ne samo s strani ustanov MLO, temveč vseh ustanov, ki so v Ljubljani. Mestni ljudski odbor mora prepričevalno vplivati na vse različne ustanove v Ljubljani, da bodo pričele z gradnjo poslovnih in stanovanjskih prostorov. Mnogokrat je situacija taka, da se ni mogoče izogniti spreminjanju stanovanj v poslovne prostore, kot je to že nakazal tov. tajnik. Vprašanje šol, jasli, DID, skladišč itd. je prav tako pereče.

V letu 1950 se bo gradilo v Ljubljani stanovanj za 260.000.000 din in sicer bo MLO investiral 60.000.000 din, vsi ostali — zvezni in republiški investitorji pa bodo izvršili investicij za 200.000.000 din. Je to precejšen skok v primeri z lanskim letom. Vkljub vsemu temu pa še ne bodo krite trenutne potrebe. Na to gradnjo pa se bo potrebno temeljito pripraviti in ne smemo čakati na gradbeno sezono, kot se je to dogajalo v preteklih letih. Vse te težave v stanovanjski krizi je treba ljudem pravilno in zadostno pojasniti.

Izvršilni odbor bo v tekočem letu vsestransko podprl gradnjo stanovanjskih hišic po privatnikih. Tu so skrite še precejšnje rezerve. Te rezerve obstajajo v delovni sili, finančnih sredstvih, gradbenem materialu — predvsem v zalogi lesa — in v prevozihi.

2. Druga smer prizadevanja, ki bo v ospredju tekom leta, je vprašanje komunalne dejavnosti. Treba bo urediti nove komunalne naprave, posvetiti skrb splošni ureditvi mesta, predvsem pa vprašanju preskrbe z vodo. V proračunu je predvidenih 20.000.000 din za ureditev mestnega vodovoda, kar je izredno velika investicija. Ob tej priliki je treba poudariti, da je to po 40 letih prva večja investicija na ljubljanskem vodovodu. Od leta 1910 skozi vso dobo stare Jugoslavije dejansko ni bilo storjenega ničesar za sistematično izboljšanje mestnega vodovoda. Glavni cevovod iz Kleč v mesto ni bil v vsej dobi prenovljen. Kapacitetna črpalka vodnjakov se ni spremenila. Vso dobo 40 let se ni storilo pri mestnem vodovodu nič drugega, kot da so anarhično in zelo naglo večali dolžino in kapaciteto konzumnih vodov. Leta 1910 je znašalo konzumno omrežje 50 km, dočim konec druge svetovne vojne 200 km — pri isti kapaciteti črpalnih naprav in glavnih cevovodov. Politika je šla za tem, da bi črpali čim večje dobičke in je dejansko bil v stari Jugoslaviji mestni vodovod dobičkonosno podjetje. Podaljški konzumnih vodov, ki jih je polagala še stara Jugoslavija so bili ntajhnega profila in niso bili pravilno dimenzionirani ter so tako obstajali samo kot provizoriji, kar moramo sedaj poleg ostalih del spreminjati in povečavati vse konzumne vode. Šele nova Jugoslavija je vprašanje vodovoda vzela resno v postopek in smo že v letu 1947 pristopili h gradnji novega cevovoda, v letošnjem letu pa je predvidena nadaljnja gradnja treh vodnjakov in novega četrtega cevovoda premera 60 cm, ki bo izpeljan iz Kleč po Vodovodni cesti proti Mostam na Golovec. Izvršitev te naloge bo prispevala k izboljšanju preskrbe Ljubljane z vodo, treba bo pa še dveh do treh let za približno zadovoljivo rešitev tega perečega problema.

3. Nadaljnja skrb Izvršilnega odbora je skrb za naše šolstvo in sploh za prosvetno in kulturno življenje mesta, katero se je nekoliko zanemarjalo. Če upoštevamo, da ima Ljubljana pri 120.000 prebivalcih 23.000 učencev vseh vrst od osnovne šole do univerze, ugotovimo, da je v Ljubljani ena petina ljudi, ki obiskuje šolo, ne da bi pri tem upoštevali učitelje, profesorje, predavatelje, in tudi starše, ki so zainteresirani za naše šolstvo. Vidimo, kako veliko skrb je treba posvetiti temu vprašanju. Že na prejšnjem zasedanju se je podrobneje razpravljalo o kulturno - prosvetni dejavnosti mesta ter o šolstvu. V proračunu za leto 1950 so predvideni precejšnji zneski za to dejavnost, vendar kljub temu ne bomo mogli v celoti zadovoljivo rešiti to vprašanje in bodo še težkoče glede prostorov; izboljšano pa bo materialno stanje šol v pogledu opreme, preskrbe, učil itd. Precejšnje vsote so namenjene v proračunu za kulturne ustanove — kakor mestno gledališče, za fizkulturo itd.

4. Važna naloga, ki jo bo treba reševati, je zdravstvo. Energično bo treba pristopiti k ureditvi sektorskih ambulant, ki so v premajhnih prostorih. V vsakem rajonu bo treba ustanoviti posvetovalnico za

matere, izboljšati poliklinično službo, sanitarno inspekcijo in sploh vprašanje higiene v Ljubljani.

5. Posebno skrb bo treba v tekočem letu posvetiti materi in otroku. Tu moramo pokazati večjo odločnost in večjo odgovornost pri reševanju vprašanja graditve jasli, DID. V uporabo je treba v tekočem letu staviti vsaj prvi trakt Dečjega doma, treba je izboljšati garantirano preskrbo za mater in otroka, kar je predpisano že z uredbo zvezne vlade. Izvršilni odbor bo moral pristopiti bolj vsestransko k organiziranju počitniških kolonij, preskrbi in boljši ureditvi otroških restavracij — skratka, povečati skrb za mater in otroka in s tem realizirati prizadevanje naše zvezne vlade in nalog, ki jih je nakazal tov. Tito v svojem govoru, naslovljenem na naše pionirje.

6. Povečati bo treba skrb za ekonomije in obdelovalne zadruge in usmeriti proizvodnjo na ekonomijah predvsem na dopolnilno preskrbo. Doslej se na tem polju ni doseglo bistvenega zboljšanja, ker se še ni usmerilo delo predvsem na gojitev povrtnine in mlekarstva. Precejšnja vsota je predvidena za pridobivanje novih površin na Pšati in na Jesenkovem.

7. V pogledu trgovine in preskrbe, odkupov, gostinstva bo treba predvsem skrbeti za razširitev trgovske mreže, zlasti v rajonu II in III. Zboljšati preskrbo z zelenjavo, povečati trgovsko in gostinsko mrežo v Ljubljani, zboljšati preskrbo z mlekom in po možnosti doseči celotno kritje mlečnih kart v letu 1950, event. omogočiti delitev mleka v prosti prodaji, za kar so realne objektivne in subjektivne možnosti.

8. Izredno važna naloga je vprašanje uslužnostne dejavnosti, predvsem vprašanje obrtnikov. V Ljubljani so skrite še ogromne rezerve, ki so se doslej premalo sistematično izkoriščale in razvijale. Že sam narodni dohodek v letu 1949 pokaže, da je odpadlo 37.7 % vsega narodnega dohodka na obrt. Proizvodni plani v obrti so bili vsako leto v celoti doseženi in celo preseženi. Vse to in pa pravilno usmerjanje obrtno-uslužnostnih podjetij v bodoče bo v marsičem izboljšalo življenje naših potrošnikov v mestu. Anarhijo, ki je doslej vladala na tem področju, je treba energično odpraviti in ne smejo biti več potrošniki prepuščeni na milost in nemilost obrtnikom, tako glede cen, kot glede uslug na splošno. Za ureditev in izboljšanje obrtniško-uslužnostne dejavnosti so v proračunu predvideni večji investicijski zneski, med drugim kot posebna postavka investicije za državne mojstre. Prav zato bodo naši obrtniki osvobojeni planskih nalog, da bodo tako posamezne obrtne delavnice na razpolago potrebam prebivalstva. Tu so mišljene tudi državne delavnice, delavnice AFŽ, frontne delavnice, ki se pa morajo otresti birokratičnega poslovanja, zmanjšati aparat in s tem znižati polno lastno ceno in tako čim cenejše izvrševati usluge prebivalstvu.

9. Naslednja naloga je skrb za našo gradbeno operativno. Povečati bo treba kapaciteto naših gradbenih podjetij z mehanizacijo in povečanjem delovne sile. Da pa bo to mogoče, je treba zagotoviti pogoje, to je potrebna stanovanja, tako za stalno kot sezonsko delovno silo. V tej zvezi je treba osnovati tudi rajonska gradbena podjetja in ne sme biti razgibanost gradbene operative rajonov odvisna od MLO.

10. V letu 1950 pa bo potrebno vzporedno z nakazanimi nalogami reševati vprašanja razvijanja izvoza iz lokalne proizvodnje. Izvoz je v okviru vse Jugoslavije eno najvažnejših vprašanj. Izvršiti plan izvoza bo mogoče le z ogromnimi naporii vseh naših organizacij. Poleg splošnega prizadevanja v vsedržavnem in republiškem merilu bo treba posvetiti posebno pozornost in povečati izvoz iz lokalne proizvodnje, ker se bo s tem tudi povečal naš fond deviz, ki so nam potrebne za nabavo komunalnih naprav, ki so vezane na uvoz.

Kot zaključek bi omenil še izredno važno nalogo v letu 1950, vprašanje nadaljnje demokratizacije vsega našega življenja. To se

pravi konkretno posvetiti čim več skrbi za utrjevanje naših organov oblasti — prvenstveno RLO. V predlogu proračuna se jasno odraža ta tendenca. Proračuni RLO so mnogo večji kot v preteklem letu. Pri stremljenju za decentralizacijo in demokratizacijo vsega našega življenja ni važno poudariti samo, da je treba krepiti RLO, temveč je treba skrbeti za usposabljanje posameznih uprav, ustanov in poverjeništev na RLO. Tudi podjetjem je potrebno pustiti večjo samostojnost, s čimer se jim nalaga tudi večja odgovornost. Uvesti moramo to, kar predpisuje novi zakon o delavskih svetih v naših tovarnah. Skratka, doseči moramo, da se linija, ki jo je nakazal tov. Kardelj v svojem referatu o nadaljnji demokratizaciji naše oblasti in tovariš Djilas na III. plenumu CK KPJ, ki velja zlasti za našo kulturno in prosvetno dejavnost, sprovede v življenje. Ne samo z besedami, temveč z dejanji bomo dokazali, da socialistična demokracija ni neka siva kasarna, tako kot je v marsičem pokazala praksa v Sovjetski zvezi, temveč bomo dokazali vsemu naprednemu svetu, da socialistična demokracija nima nič skupnega s prakso, ki se izvaja v Sovjetski zvezi, da nima nič skupnega z birokratičnim centralizmom, ki se je vgnezdil v Sovjetski zvezi in ki so ga hoteli vsiliti tudi nam.

Nadaljnji korak za čim boljšo utrditev naših organov ljudske oblasti je čim boljša povezava organov oblasti z volilci in tako pritegnitev čim širšega kroga ljudi k sodelovanju. Sodelovanje vseh množic pri sprovaianju nalog mora biti vezano na vse leto, posebnega izraza pa je treba dati prav te dni spričo priprav za volitev v našo Zvezno skupščino. Dokazali bomo, da naša socialistična demokracija nima velikega pomena samo za nas, temveč za ves svet in bomo prav v tej predvolivni kampanji pokazali ogromne uspehe, ki smo jih dosegli od osvoboditve naprej pri graditvi socializma in ki smo jih izvršili na čelu z našo dosedanjo Ljudsko skupščino. Zato stoji pred nami velika odgovornost, da pri novih volitvah izvolimo tako Ljudsko skupščino, ki bo delo dosedanje Ljudske skupščine v celoti nadaljevala.

Odraž uspehov, ki smo jih dosegli od zadnjih zveznih volitev, je tudi naš proračun za letošnje leto in zategadelj prosim ljudski odbor, da predlog proračuna za leto 1950, ki ga predlaga Izvršilni odbor, v celoti sprejme.

Predsednik zasedanja da nato besedo poverjeniku za finance

tov. Nagliču Stanetu, ki izvaja:

S proračunom 1950 pričnemo četrto leto naše petletke. Vsem je dobro znano, da je bilo tretje leto petletke, ki je za nami, povezano z velikimi napor, saj smo vsled blokade držav kominforma, morali prebresti nepredvidene težave in to edino z lastnimi silami. Napori zavestnega delovnega ljudstva se kažejo v doseganju proizvodnje, konkretno v mestu Ljubljani v povečanem narodnem dohodku za leto 1949 s 109% in to še pod pogoji, ko smo dali velik del delovne sile za republiški in zvezni plan, t. j. za težko industrijo, kjer mora biti plan prvenstveno izpolnjen. Z dosego plana s popolnoma lastnimi silami pa je potrjena tudi pravilna linija naše Partije v izgradnji socializma. To se kaže tudi v tem, da imamo vsako leto bolj urejene finance. Dočim smo v letu 1947 sprejemali proračun koncem maja, lansko leto marca, ga letos sprejemamo že v začetku februarja.

V borbi za socializem prevzema naš MLO določene obveznosti, ki jih v denarni obliki izraža naš proračun.

Preden preidem na razlago predloga proračuna za leto 1950, smatram za potrebno, da prikažem rezultate izpolnitve proračuna za leto 1949.

Plan proračunskih in lastnih dohodkov je bil dosežen s 153%, to je s 643,861.000 din od 419,589.000 din planiranih. Pri tem so presegli RLO svoje dohodke za 54%. Če pa prištejemo k tej vsoti še 32,000.000

dinarjev presežka dobička iz tega leta, ki bo izkazan v zaključnih bilancah 1949, potem je MLO presegel svoje dohodke za 200,000.000 din ali 62%. Od RLO je imel največji presežek RLO I., t. j. 85%, nato RLO III 68% RLO II 42.5% in RLO V — samo 8.3%.

Od skupne vsote doseženih dohodkov odpade 75% na dohodke od gospodarstva, 16.7% na ostale dohodke, ki so prav za prav tudi iz gospodarstva, 6.8% na dohodke od prebivalstva in 1.5% na dohodke uradov in ustanov. Dočim so v letu 1948 znašali dohodki od prebivalstva še 20%, so znašali v letu 1949 le 6.8%, kar nazorno kaže krepitev našega socialističnega gospodarstva, na drugi strani pa vedno manjšo obremenitev prebivalstva.

Od dohodkov iz gospodarstva, ki smo jih presegli za 72%, odpade na preseženi tržni dobiček 67%, katerega smo presegli za 107,199.000 dinarjev. Ker pa participira MLO na tržnem dobičku 35%, je bil isti v celoti presežen za preko 300,000.000 din.

Od dohodkov, ki se ne stekajo direktno v naš proračun, nego jih naša poverjeništa pobirajo za višje proračune in na katerih tudi delno participiramo, vidimo, da smo od planiranih 48,560.000 din dohodnine dosegli 63,970.000 din, to je 133%, davka na dohodek delavcev in nameščencev 95.5%, davka na p. p. 107%.

Izdatke po proračunu smo v letu 1949 izvršili 97%, od tega MLO 100%, RLO pa 92%. Vzroki, da je bil proračun MLO v celoti izčrpan, so bili v tem, da smo vse prihranke med letom previrmirali in krili med letom novo nastale potrebe za okoli 25,000.000 din in na ta način z znižanjem upravnih stroškov in ostalimi prihranki dosegli to, da ni bilo treba sestavljati dodatnega proračuna kot v prejšnjih letih. Pač pa smo z delom viška dohodkov iz gospodarstva pokrili neporavnane investicijske obveznosti iz kreditnega plana iz leta 1948 in pa investicije, ki so jih podjetja v letu 1949 izvršila iz obratnih sredstev, kar znaša skupno 48,831.000 din. Na ta način smo uredili neurejena finančna vprašanja naših podjetij, ki v letu 1950 ne bodo smela več uporabljati planirane delovne sile in materiala za izvenplanske investicije, kot je bilo to v letu 1949, ko so le-te znašale preko 14,000.000 din.

Izvenproračunske investicije, ki so bile planirane na 202,217.000 dinarjev, smo izvršili do 201,305.000 din z 90%. Ta slika kaže, da do bile investicije, ki smo jih planirali dejansko izvršene, kar pa ne odgovarja dejstvu, ampak je to samo finančni efekt. Zaradi pomanjkanja delovne sile, instalacije in neuvoženih naprav — nismo mogli izvršiti nalog, nego smo ta finančna sredstva vključili za druge objekte, tako da smo plan po vrednosti izpolnili. Izdatke državne uprave smo izpolnili zaradi ustanovitve novih poverjeništev.

GOTOVINSKI PLAN

V preteklem letu 1949 se je z ozirom na ugotovitve II. plenuma CK KPJ o rušenju plana blagovnih fondov s protiplanskim povečanjem denarnih prejemkov v podjetjih in upravah pojavilo novo vprašanje, ki ga do sedaj nismo obravnavali, t. j. uravnovešanje kupnih in blagovnih fondov. V tem letu smo zato tudi prvič pristopili k sestavljanju gotovinskih planov in planov fonda plač.

To delo je bilo pri nas poverjeno posebni koordinacijski komisiji za vsklajevanje denarnih in blagovnih fondov, ki mora na podlagi uredb o planski uporabi gotovine in gotovinskih planov zagotoviti ra področju mesta Ljubljane odgovarjajočo disciplino v operativi (podjetjih) in ukreniti vse korake tam, kjer se ta krši. Tako se je ugotovilo, da trgovska podjetja niso dosegala gotovinskih dohodkov vsled tega, ker so imela na zalogi nekurantno blago (»Na-Ma« 15,000.000 din), da je primanjkovalo otroških pletenin, ker podjetja (»Pletenina«) niso dosegla plana po asortimentu, da je bila trgovska mreža po planu II.

premalo razširjena. Vsled takih in drugih napak tok dohodkov iz trgovine ni bil dosežen v mestu Ljubljani v letu 1949 za 149,642.000 din.

Plan denarnega dotoka smo dosegli edinole v gostinstvu in na proračunskih dohodkih, saj je bila dohodnina v Ljubljani izterjana skoro 100%-no. Od skupno planiranih gotovinskih dohodkov smo dosegli v letu 1949 104% —, izdatkov pa 109%, tako da smo izdali za 176,470.000 din gotovine preko plana, dasiravno je bilo planirano zmanjšanje emisije za 63,328.000 din. Dočim smo do meseca septembra prekoračili emisijo za 183,861.000 din, smo v zadnjem tromesečju po ukrepih komisije dosegli to, da je že bila emisija za 7,391.000 din manjša kot po planu.

Nadalje moram pri dohodkih posebej omeniti hranilno službo, kjer smo v mestu Ljubljani dosegli v preteklem letu 65% plana. Temu problemu smo v letu 1949 posvečali premalo pažnje. Da bi se stanje hranilne službe izboljšalo, je IO MLO koncem junija lanskega leta ustanovil posebno komisijo za propagiranje denarnega varčevanja, ki pa v začetku vsled nesodelovanja masovnih organizacij ni imela nobenega uspeha. Posamezne sindikalne podružnice tega problema sploh niso obravnavale. Tako v »Litostroju« — ni bilo nobenih vlagateljev do tedna štednje, ko so se po naši kontroli pričeli zanimati in se delavci pričeli masovno vlagati — saj je bilo v 1 dnevu prijavljenih 528 novih vlagateljev.

Do 1. decembra 1949 je bilo v Ljubljani 140 hranilnih blagajn s 5350 vlagatelji, ki so vložili 3,226.000 din. V decembru pa se je število hranilnih blagajn dvignilo na 178, vlagateljev pa na 10.482 z zneskom 4.971.000 din. S priyatniki vred je bilo v mestu Ljubljani vloženih v letu 1949 za 60,853.000 din vlog, tako da znaša stanje vlog z ostalimi leti vred 183,150.000 din.

Posamezni rajoni so se vključili v hranilno službo z uslužbenstvom takole:

RLO III. 70, RLO I. 64, RLO IV. 53, RLO V. 47 in MLO 52 %. V letošnjem letu bo treba voditi v Ljubljani stalno borbo za vključevanje slehernega člana sindikata, posebno pa še privatnega sektorja. To delo bodo morale opraviti množične organizacije na terenu, posebno pri privatnem sektorju, t. j. pri obrtnikih in kmetih.

Kar se tiče izdatkov, sem že omenil, da smo jih prekoračili za 9 odstotkov.

Največje prekoračenje izkazujejo gotovinski izdatki za plače, in sicer za 118.000.000 din ali 5%. Materialni izdatki podjetij za 56 milijonov dinarjev ali za 18 % in odkupi za 42.000.000 din ali pa 49 %. Slednji so opravičljivi, ker so v novembru in decembru plan odkupa od kmetijstva presegli, dočim je bil v vseh ostalih pod planom. Neopravičljivi pa so izdatki za materialne potrebščine, ker so proti koncu leta skušala podjetja kar največ izrabit predvidena sredstva po finančnih planih in proračunu, o čemer bo v bodočem letu voditi ostrejši račun. Nadaljnja napaka je nepravilno planiranje plač. Tako so v IV. kvartalu podjetja planirala 124,962.000 din, dosegla pa 100 milijonov 677.000 din, ker so v letu 1949 planirala 1850 delovne sile preko dejanskega stanja. Na osnovi tega smo za I. kvartal 1950 znižali plačni fond za 20 %. Kljub temu, da ta plan v letu 1949 ni bil nikoli prekoračen, pa podjetja zahtevajo še vedno večje zneske, kar bomo pa v bodoče kaznovali po uredbi o finančnih prekrških. Med podjetji, ki so zaradi nepravilnega planiranja presegla plan izdatkov plač pa so: Mestna klavnica v decembru za 352.000 din, Plinarna pa preko leta za 900.000 din, ECŽ v decembru za 210.000 din ali skupno 13 podjetij za 1,659.000 din.

Na drugi strani pa moramo omeniti tudi primer pravilnega odnosa do denarnega, t. j. plačilnega fonda podjetja »Mestno mizarstvo«.

kjer se je vrednost proizvodnje dvignila za 13 %, plačni fond pa le za 0.7 %.

Finančno stanje naših podjetij

V letu 1949 je Komunalna banka postala važen činitelj ohranitve planske in finančne discipline v podjetjih, ter aktivni činitelj v krepitvi gospodarskega računa.

Kot poseben pripomoček za kontrolo nad poslovanjem nad podjetji je izvajanje kreditnega plana, t. j. kratkoročnih kreditov.

S stalno kontrolo in revizijami smo dosegli, da so podjetja pričela racionalneje izkoriščati obratna sredstva in jih hitreje obračati.

To kaže primerjava med krediti med letom 1948 in 1949. Medtem, ko se je proizvodnja v industriji povečala od 48 na 49 po finančnih pokazateljih (promet) za 80 %, trgovina pa za 52 % (ali skupno vse dejavnosti za 54 %) prometa, se je kreditni plan od 48 na 49 povečal za 49 %, lahko pa bi se še znižal, če upoštevamo, da je bilo izkoriščanje v zadnjem četrtletju 1949 le 90 %.

Posebno važno je razmerje gotovinskega in virtmanskega prometa. Dočim je v l. 1949 znašal gotovinski promet 10 %, znaša letos le še 7.5 %. To nedvomno zelo ugodno vpliva na naš denarni obtok.

Poseben problem, ki mu moramo posvetiti vso pažnjo, pa je finančna disciplina naših podjetij. To predvsem velja glede pravilne uporabe obratnih kreditov. Dogaja se, da podjetja ne vnovčujejo v predpisanem roku faktur in tako vežejo obratna sredstva kot neizkoriščena. Tako je n. pr. Mestna klavnica vnovčila fakturo za 627.034 dinarjev šele tri mesece po izvršeni dobavi, »Kamen« v osmih mesecih za 70.760 din itd. namesto v predpisanem roku tri dni. Nadalje neka-tera podjetja niso pravočasno odvajala akumulacije in na ta način uporabljala ta sredstva zase. Kritičen primer je Mestna klavnica, ki ni odvedla dobička za leto 1948 v znesku 10,311.000 din več kot dva meseca. Sem spada tudi Oprema, Angora, Dežnik, Kuverta, Činkole, Optika, Torbica, Komunalni servis, Alko, Stavbeno mizarstvo, Elektra, Totra in Meprom ter odkupno podjetje Gostinstvo. Zato je bilo 8 knjigovodij kaznovanih po Uredbi o finančnih prekrških. Ta poseg je bistveno izboljšal finančno disciplino napram letu 1948 in torej imel velik vzgojni pomen. V sedmih primerih so bili kaznovani odgovorni finančni organi, ker so neupravičeno zadrževali prejete račune in jih niso poravnali ter s tem povzročili neažurnost knjigovodstva kot so: Mestna plinarna, garaža MLO, Poverjenišvo za gradnje itd. V treh primerih so bile izrečene kazni, ker podjetja niso vrnila neizkoriščenih kreditov in jih neupravičeno zadrževala, dasiravno bi ta sredstva druga podjetja potrebovala. To so Komunalni serves, Gostinstvo RLO IV. in Vinocet (Strojpis, Na-Ma, Torbica, Meprom). Vzrok tej nedisciplini je bila v glavnem malomarnost računovodij.

Zelo veliko je bilo primerov, ko so podjetja uporabljala obratna sredstva za investicije in s tem ustvarjala nered v gospodarstvu. Skupni naknadno ugotovljeni znesek nepravilne uporabe teh sredstev je bil v letu 1949 14,430.641 din. Po vsej verjetnosti pa vsi zneski še niso prijavljeni. Večji primeri so n. pr. Prehrana s 682.000 din, Mestna plinarna z 832.00 din, Mestno strojno podjetje z 931.000 din, Šumi s 605.000 din, Tovarna konzerv s 710.000 din, Vinocet s 708.000 din. Nadalje so bili klicani na odgovornost tudi tisti knjigovodje, ki niso pravočasno sestavili bilanc. Zato bo v letošnjem letu potrebna še večja borba za pravilen odnos do denarnih sredstev, ureditev knjigovodstva in sestava bilanc ter krepitve rentabilnosti. Tudi ne moremo biti zadovoljni, ko ugotavljamo, da je pri MLO samo 51 % podjetij ažurnih, pri RLO pa 58 %. Najslabše stanje pri MLO je na Poverjeništvu za kmetijstvo, kjer nobeno podjetje ni ažurno, na Po-

verjeništvu za gradnje od 10 le eno in na Poverjeništvu za lokalni promet od 4 le 1. Najbolje pa ima urejeno knjigovodstvo Poverjeništvu za trgovino, ki skrbi s tečaji za stalni dvig kadra. Posledica neažurnosti je ta, da podjetja ne predlože bilance. Tako od 172 podjetij še niso predložila bilance za leto 1948: Cankarjevo, Jesenkovo, Mestna vrvarna in Sadjie — zelenjava ter 9 od RLO V. Dasiravno še v nobenem letu ni bilo predloženo tako veliko število bilanc kot letos, se vendar s tem še ne smemo zadovoljiti. Polletne bilance za leto 1949 pa je predložilo od 183 podjetij 110. Vzroki neažurnosti so predvsem pomanjkanje knjigovodskega kadra, ki bi se dal izvežbati v tečaju, dalje, da se ne izvaja v zadostni meri Uredba o honoriranju ažurnosti knjigovodij, da se podjetja prenašajo iz enega OUV na drugega, ne da bi se poleg uredbe prenos sredstev ustanovilo stanje, v kakršnem se prenašajo računovodska dela (n. pr. Mestna vrvarna in kmetijsko posetvo Mengeš) in končno, ker OUV prestavlja knjigovodje iz enega podjetja v drugo podjetje ne glede na to, ali je bilo knjigovodstvo na tekočem ali ne.

Poskrbeti moramo, da bodo naša podjetja v letu 1950 postala vsa ažurna.

Da bi čimprej dosegli ažurnost knjigovodstva, smo v letu 1950 planirali dva knjigovodska tečaja. Za vzgojo kadrov imajo podjetja sklade, ki pa jih ne izkoriščajo, tako da so odvedla v proračun 3,212.099 din, kar kaže, da se ne zanimajo za dvig svojih kadrov.

Nadalje bo treba v letu 1950 poostriiti finančno disciplino in nedisciplino še ostreje kaznovati. Posvetiti bo treba mnogo več pozornosti revizijski službi v podjetjih. Dotaknil bi se enega važnega problema, t. j. znižanja proizvodnih stroškov. V letu 1949 je bilo znižanje PLC predpisano 23 podjetjem. Od predpisanih 14,079.000 din so dosegla 12,879.000 din ali 91%, od tega industrija 68 %, pri tem lesna 23%. Vendar pa to znižanje, ki je bilo plačano, v glavnem ne predstavlja dejanskega znižanja, nego so bila to le vplačila na račun rezerv vkalkuliranih v ceno. Tako je n. pr. Pletenina dosegla predpisano znižanje predvsem zaradi nepravilno postavljenih planskih kalkulacij, ki vsebujejo nepravilne normative glede uporabe surovin, o čemer ve samo delovni kolektiv in se zato ni treba boriti za doseg znižanja. Isto je z Opremo, ki je plačala znižanje PLC izključno na račun nadnačrtnega dobička.

Delo komisij v podjetjih, ki so bila ustanovljena v letu 1948 in so morala stalno zasledovati rezultate o znižanje in dajati nove pobude, je v letu 1949 skoraj zamrlo, sindikalne organizacije same tega problema niso smatrale za prioriteto nalogo, temveč so ga reševale le kampanjsko, mnoge pa se s tem sploh niso ukvarjale.

Znižanje PLC se more uspešno izvesti le ob sodelovanju in zainteresiranosti vsega delovnega kolektiva. Visoko zavest delavcev do skupnosti in razumevanje samega znižanja proizvodnih stroškov kaže kolektiv podjetja »Kamen«, ki je mimo predlogov strokovnjakov sam izvedel po lastni zamisli zelo racionalno nalaganje lomljenca v kamnolomu Podpeč na čolne s plavajočega mostu.

OUV bodo morala v letu 1950 posvečati temu problemu več pažnje, posebno ker je plan PLC zvišan od 14,079.000 din na 22 milijonov 376.000 din, od katerega zneska odpade na gradbena podjetja 3,800.000 din.

Ugotavljam, da UOV posvečajo premalo pažnje podjetjem, posebno kar se tiče nakazanih nepravilnosti s strani finančne revizije. Tako ni bilo od 207 danih nalogov 124 izvršenih, za kar niso poverjenišтва izvedla nobenih ukrepov, nego še zagovarjajo podjetja. Kljub temu nam pa računski zaključki za leto 1949 kažejo, da se je nivo lokalnega soc. gospodarstva v primeru z l. 1948 visoko dvignil.

PRORAČUN 1950

Ob obravnavi osnutka proračuna za leto 1950 moramo naglasiti, da znaša povprečni porast planiranega narodnega dohodka od 1949 na 1950 21.3 %, dočim znaša porast napram realizaciji 1949 za 103 %. ker je bil v letu 1949 za 9 % presežen; povečanje industrijske proizvodnje naših podjetij pa 34 %. Celotne investicije glede na viro financiranja bodo znašale 177,100.000 din. Poleg tega pa ostane za izvenplanske investicije v letu 1950 na razpolago še ostanek dobička v znesku 110,000.000 din in amortizacije 40,000.000 din, t. j. skupno 150,000.000 din, tako da bo dejansko povečanje investicij v letu 1950 za okoli 160,000.000 din, t. j. 94 %, odnosno če primerjamo celokupno izvršene investicije v letu 1949 v znesku 263.443.000 din, znaša potemtakem porast za 64,000.000 din ali 24 %.

Nadalje moram omeniti tudi to, da stopamo v letu 1950 tudi z lanskoletnim proračunskim presežkom v znesku 43,800.000 din, kar bo olajšalo plan dohodkov v letu 1950.

Posebno važnost v proračunu 1950 polagamo tudi tržnemu dobičku, kot regulatorju denarnih in blagovnih fondov, ki je pobuda za razširjeno proizvodnjo in široko potrošnjo. Predvidevamo povečanje za 100 %, t. j. na 1,200.000 din. Delno bomo to dosegli z vključitvijo obrtnikov.

Poleg povečanja proizvodnje in investicij zagotavlja proračun tudi povečanje izdatkov zdravstveno-socialnih ustanov, prehrane otrok v šolah, odpiranje jasl in DID za 164 % ter ljudski prosveti in kulturi za 30 %, tako da na tem področju ne bomo zaostajali za tempom gospodarske graditve. Če primerjamo dohodke in izdatke proračuna 1949 in 1950, vidimo v njih točno zastavljene naloge.

A. Dohodki:

Odobreno v

	1949	strukt.	predlog	strukt.	porast
1. Dohodki iz gospodarstva	186.642	73.7	282.053	62.2	151
2. Dohodki od prebivalstva	23.566	9.3	22.079	4.8	93
3. Dohodki uradov in ustanov	31.000	12.3	40.000	8.8	129
4. Ostali dohodki	12.000	4.7	70.000	15.4	916
5. Presežek iz 1949 - 40 milij.			40.000	8.8	
	253.208	100 %	454.132	100 %	179

Iz tega pregleda je razvidno, da se dohodki iz gospodarstva povečajo za 51 %, če pa upoštevamo, da so v znesku ostalih dohodkov zapopadeni tudi le dohodki iz gospodarstva (povečini iz prejšnjih let), tedaj se povečajo dohodki iz gospodarstva za 194,000.000 din ali za 100 %, dočim se celotni proračun poveča za 79 %. Glavno povečanje je v tržnem dobičku, ki se poveča za 100 % in krije 47.6 % vseh izdatkov našega proračuna, vsi dohodki iz gospodarstva pa krijejo 86.4 % naših izdatkov.

V proračunu dohodkov se tudi vidi odnos

d a v k o v

od prebivalstva. Udeležba dohodkov od prebivalstva je relativno in absolutno manjša v proračunu 1950 kot 1949. Dočim je bila udeležba v letu 1949 9.3 %, znaša letos 4.8 %, v absolutnem znesku pa se znižajo od 23,566.000 din v letu 1949 na 22,079.000 din v letu 1950, če pa upoštevamo dosežene dohodke v letu 1949, tedaj se zniža udeležba in dohodki od prebivalstva od 28.854.000 din na 22,079.000 din ali za 6,775.000, t. j. za 23 %. Ta padec je seveda nastal radi vključitve kmetijskih gospodarstev v zadruga, ki jih do lanskega leta v Ljubljani sploh nismo imeli. Tako je v Ljubljani od 877 kmečkih gospodarstev

vklučenih v 16 zadrug 486, ki imajo 5,840.000 ha zemlje, t. j. 67.5 % celokupne površine. Če odštejemo davek, ki bi ga plačala ta gospodarstva, ki so prešla v zadruge, in ki je znašal za preteklo leto 10 milijonov 556.000 din, potem lahko trdimo, da se je dohodnina dejansko povečala. Z ozirom na boljšo letino 1949 se bo davek nezadružnikov zvišal od 7,772.000 din v letu 1948 na 12,870.000 din v letu 1949.

Če razdelimo skupno število kmetov, odpadajočo davčno osnovo in odmerjeni davek po velikostnih skupinah, dobimo sledečo sliko:

	davč. osn.	% udel.	davek	% udel.	% dav.
A. 359 malih kmetov	18,293.000	22 %	2,374.000	9 %	13 %
366 sred. kmetov	40,874.000	48 %	9,517.000	45 %	23 %
152 velikih kmetov	25,818.000	30 %	9,660.000	46 %	37 %
877 kmetov	84,985.000	100 %	21,551.000	100 %	25 %
B. 1060 malih obrtn.	42,573.00	32 %	3,359.000	12 %	7.9 %
527 sred. obrtn.	44,298.000	33 %	6,224.000	24 %	14 %
252 vel. obrtn.	46,612.000	35 %	16,231.000	64 %	35 %
1839 obrtnikov	133,483.000	100 %	25,814.000	100 %	19 %

Iz gornje tabele je razvidno, da je davčna politika v mestu Ljubljani v bistvu pravilna, saj plača 17 % gospodarstev velikih kmetov 64 % celotnega davka, dočim pa 43 % malih gospodarstev plača le 9 % celotnih davkov. Povprečen odstotek obdavčbe malih kmetov v Ljubljani je 13 %, velikih pa 37 %.

Pri obrtnikih pa je razmerje tako, da plača 14 %, t. j. 252 velikih obrtnikov 64 % celotnega davka, 57 % malih obrtnikov, t. j. 1060 pa 12 %, tako da je veliki obrtnik obdavčen po 45 krat višji stopnji kot mali. V tem se jasno kaže linija naše Partije, da z davčno politiko izrivamo kapitalistične elemente na vasi in v mestu. To je dokaz Informbiroju v številkah, da ne podpiramo kulaških in kapitalističnih elementov, kot to oni trdijo. Dasi ravno je vsota davkov za kmete bila lansko leto v Ljubljani pri 2 krat večjem dohodku 3 krat večja kot prejšnje leto, so bili do konca leta davki pobrani. To je dokaz, da je bila obdavčba pravilna. Ta povišek temelji v glavnem v tem, ker so kmetje okoli 30 % svojih pridelkov prodali na prostem trgu, kar se obdavči po višji davčni lestvici. Če pa bi kmetje oddajali vse svoje presežke po vezanih cenah, pa bi plačali minimalni davek, obenem pa bi dobili še bone za nakup industrijskih artiklov. V nekaterih večjih slučajih znaša razmerje med obdavčbo po vezanih in obdavčbo po prostih cenah celo 1:7. Pri odmeri davkov kmetom za leto 1948 so se v lanskem letu dogajale tudi napake, in sicer to, da smo jemali previsoke proste cene za tržne presežke, tako da smo prvotno jemali količnik 8 namesto 4. Jemali smo namreč najvišje cene namesto povprečka. To je imelo za posledico, da je bil davek 4 krat previsok in kmetje so se upravičeno pritoževali. Vendar pa smo to napako popravili in so bili potem tudi vsi davki poravnani.

Pri izterjavi sami pa moram omeniti, da so mali kmetje in obrtniki svoje obveznosti takoj poravnali, dočim so jih veliki skušali sabotirati, kar smo pa preprečili s pravilno izterjavo. Tako je bilo pri kmetih 107, pri obrtnikih 81, pri ostalih pa 57 prodaj, dočim je bilo skupnih rubeži 877. To razmerje dokazuje, da je po izvršeni rubeži 75 % zavezancev takoj plačalo vse davke, kar nazorno kaže, da so imeli denar, pač pa so hoteli z njim špekulirati. Med take, ki so po rubeži takoj plačali, spadajo kmetje: Vidmar Josip, Črna vas 179 s 57.000 din, Černe Anton, Za Vasjo št. 6 s 56.450 din, Babnik Jože, Fužine 5 z 42.437 din itd., med obrtniki pa Havliček Franc, Zalokarjeva 13 s 135.658 din, Bricelj Ciril, Na Peči 39 s 181.397 din itd., med ostalimi poklici pa Pečar Viktor, Zadružna 12 z 249.667 din, Kos Leop.

Ciglarjeva 1 s 107.056 din, Zajc Alojz, Ilovški štradon z 87.000 din in še mnogo drugih.

Če se poleg dohodkov od prebivalstva dotaknem še ostalih dohodkov proračuna, moram omeniti, da se v letošnjem letu pojavlja v našem proračunu nov dohodek, t. j. udeležba na ljudskem posojilu. Od 3 milijard, ki jih je v letošnjem letu razpisala zvezna vlada, odpade na mesto Ljubljano 63 milijonov, udeležba v proračunu pa 2%, t. j. 1.260.000 din. To ljudsko posojilo bo prispevek delovnih ljudi za hitrejšo socialistično graditev, za povečanje varčevanja, za manifestiranje politične zavesti. Če upoštevamo, da smo v letu 1948 zbrali v Ljubljani 84 milijonov, moramo nižje postavljeni znesek 63 milijonov preseči, saj se je plačni fond že samo zaradi ukinitve prispevka socialnega zavarovanja zvišal za 2.4 %, kar znesse samo od mestnih in rajonskih uradov in podjetij letno 15 milijonov, za vso Ljubljano pa 54.5 milijonov.

Če k proračunskim investicijam prištejemo še izvenproračunske planske investicije, dobimo sledečo sliko:

	Odobr. 1949	Strukt. Pred. 1950	Strukt. Porast	
1. Invest. za kap. izgradnjo	20.438	5.0%	31.700	6.5% 155
2. Invest. za družb. st.	149.959	37.3 %	145.400	29.7% 97
3. Prosveta in kultura	87.684	21.6%	114.095	23.4 % 131
4. Soc. zdrav. zašč. lj.	46.147	11.3%	122.075	25.0 % 264
5. Državna uprava	90.585	22.3%	71.912	14.7% 79.3
6. Rezerva	10.216	2.5%	3.450	0.7% 33.8
	405.029	100.0%	488.632	100.0 % 120.6

Kot je iz gornje tabele razvidno, se povečajo izdatki za prosveto in kulturo od 1949 na 1950 za 31% ali za 26,510.000 din. Tako se predvideva porast, namreč v osnovnih šolah od 5979 učencev na 6340 in s tem izdatki za 16 šol na 18,671.000 din, za 14 srednjih šol se predvideva 27,189.000 din in za 5 šol učencev v gospodarstvu, kjer se poveča število učencev od 3258 na 4420 znesek 5,296.000 din. Nadalje skrbi MLO za Dečji dom od 3—7 let, 4 dijaške domove od 14 do 18 let, 3 domove učencev v gospodarstvu, 5 domov za onemogle, 1 materinski dom, kar znaša skupno 28,600.000 din izdatkov za 2365 oskrbovanih oseb. Za počitniške kolonije se predvideva 4,500.000 din, za šolske kuhinje pa 2,000.000 din. Dalje so zapopadene v proračunu Dečje jasli, okrevališče Staneta Žagarja nad Tržičem in zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v skupnem znesku 11,409.000 din za 370 otrok in 50 mater, dalje ambulanta, 3 poliklinike, dispanzer in diagnostična stanica z zneskom 12.200 din, kar utemeljuje povečanje proračuna za socialno zdravstveno zaščito ljudstva za 164 %.

V proračunu pa se predvideva tudi 12 različnih tečajev, med njimi: upravno-politični, knjigovodski, revizorski, administrativni, strojepisni itd. v skupnem znesku 600.000 din in je s tem dan poseben poudarek na strokovno izpopolnitev kadra.

Od višjih organov so bile prenesene razne ustanove in funkcije v proračun MLO v resor Poverjenišstva za socialno skrbstvo in zdravstvo, in sicer med drugim 4 sanitarno epidemiološke postaje in 4 zdravstvene poliklinike s finančnim učinkom 48,849.000 din, kar predstavlja nadalje decentralizacijo funkcij. Štipendije pa se letos zaradi enotnega postopka urejujejo centralno po resornih ministrstvih.

Poseben poudarek pri izdatkih pa moram dati na državno upravo, kjer se izdatki ne povečajo, nego celo zmanjšajo, in sicer na 79.3 % od leta 1949. Dočim so bili izdatki državne uprave v letu 1949 udeleženi z 22.3 % od celotnih izdatkov, znaša letos ta procent samo 14.7 %. To stavlja pred nas važno nalogo, da z boljšo organizacijo

dela in z zmanjšanjem operativno stvarnih izdatkov znižamo administrativni aparat in stroške uprave na minimum. Nikakor pa to znižanje aparata ne bo smelo iti preveč na škodo RLO, katere je treba organizacijsko še okrepiti.

Odnos proračuna MLO in RLO

V odnosu proračuna MLO in RLO se nazorno vidi decentralizacija, t. j. prenos poslov in pristojnosti iz MLO na rajone. Dočim je znašala udeležba rajonov na skupnem proračunu z izvenproračunskimi investicijami vred lansko leto 22.6 %, MLO pa 77.4 %, znaša letos udeležba RLO 30 %, MLO pa 70 %. Ni pa porastel proračun RLO samo relativno, nego še višje absolutno, in to od lanskoletnih 91,226.000 din na letošnjih 145,270.000 din, t. j. na 159.3 %, medtem ko proračun MLO samo na 109.4 %.

Tabela v tisočih (proračun in izvenproračunske investicije)

prorač. 1949 in invest.	struktura	1950	struktura	porast
MLO 313.803	77.4 %	343.362	70 %	109
RLO 91.226	22.6 %	145.270	30 %	159
405.029	100.0 %	488.632	100 %	120

Tako porastejo izdatki rajonov za prosveto in ljudsko kulturo na 381 %, dočim se pri MLO zmanjšajo na 94.8 %. To se odraža v prenosu celotnih izdatkov za osnovne šole s plačami učiteljev vred na RLO v znesku 18,671.000 din, potem operativno stvarnih izdatkov za gimnazije v znesku 3,266.000 din, vzdrževanje glasbene šole in kulturno umetniških društev v znesku 750.000 din.

Nadalje se je preneslo v upravo rajonov tudi vzdrževanje parkov v znesku 2,625.000 din.

Znatna pa je tudi sprememba v izdatkih državne uprave. Čeprav se izdatki državne uprave v skupnem proračunu zmanjšajo za 20.7 %, se izdatki rajonov ne znižajo nego zvišajo na 108.2 %, pri MLO se pa zato znižajo na 67.3 %. V številu uslužbencev se pokaže, da se pri skupnem dvigu kadra na 116 % poveča kader na RLO na 153 %, dočim pri MLO zniža na 88 %.

V prednji analizi se jasno kaže linija naše Partije, t. j. jačanje osnovnih organov oblasti, pri nas rajonskih ljudskih odborov, ki jih je ojačati na škodo aparata MLO.

Ob zaključku referata bi podal bistvene naloge, ki so potrebne v zvezi z realizacijo tega proračuna in ostalih navedenih nalog:

Za vse v predlogu navedene naloge v povečani obliki napram letu 1949 bo poleg zasiguranja materiala in delovnih moči nujno potrebno sodelovanje Ljudske fronte, ki bo s prostovoljnim delom povečala storilnost v investicijski graditvi in tako povečala vrednost planiranih del.

1. Aktivizacija vseh delovnih kolektivov za povečanje proizvodnje, znižanje proizvodnih stroškov in boljšega odnosa do ljudske imovine.

2. Poostriži plansko in finančno disciplino ter povečati rentabilnost poslovanja podjetij.

3. Doseči gotovinski plan, zmanjšati gotovinski obtok in s tem dati proizvodnji večje kredite za povečanje proizvodnje ter doseči boljši odnos denarnih in blagovnih fondov.

4. Pomoč kmečkim obdelovalnim zadrugam pri urejevanju njihovih financ.

5. Borbenost nas vseh za prekoračitev v planu predvidenih dohodkov.

O PLANU INVESTICIJ V LETU 1950

poda poročilo predsednik Planske komisije

tov. Podbregar Erna:

Tovariši in tovarišice ljudski odborniki! Predloženi predlog proračuna predstavlja v osnovi finančni plan naše gospodarske dejavnosti za l. 1950, ker bo istočasno glavno sredstvo, s katerim bomo v letošnjem letu finansirali gospodarstvo našega ljudskega odbora. Vendar nam tudi letošnja budžetska tehnika omogoča razširiti v proračunu predvideno gospodarsko dejavnost, za kar imamo na razpolago še dovolj lastnih finančnih sredstev, če bomo izkoristili tudi vse materialne pogoje.

Ker predstavljajo proračuni in gospodarski plani ljudskih odborov sestavni del republiškega in s tem tudi zveznega proračuna in plana, se mora nujno tudi v našem proračunu in gospodarskem planu odražati osnovna linija gospodarske politike za leto 1950, ki je bila jasno nakazana in podčrtana na zasedanju zvezne skupščine, t. j. poostreni kurz v izpolnjevanju osnovnih nalog petletnega plana.

Preden preidemo na obrazložitev in utemeljitev gospodarskega plana za leto 1950, je nujno, da izvršimo pregled izvršitve plana za leto 1949, ki nam bo pokazal nove uspehe lokalnega gospodarstva v borbi za izgradnjo socializma in istočasno tudi pomanjkljivosti in napake našega dela v preteklem letu.

I.

1. Proizvodni plan industrije in obrti ter uslužnostna dejavnost

Doseženi uspehi v letu 1949 zaslužijo še posebno pozornost, ker ne predstavljajo samo premagovanja nujnih težav in naporov v borbi za izvedbo vsakega plana. Zaradi gospodarske blokade držav Informbiroja s Sovjetsko zvezo na čelu, ki so v obrekovalni gonji in vaemi, da preprečijo izvedbo nalog Petletnega plana, naravnost tekmovali, smo se znašli v položaju, kjer je šlo kot pravi tov. Kidrič glede na namere kominformovskih gospodarjev, za vprašanje »biti ali ne biti« naše ekonomike in izgraditve socializma v naši državi.

Gotovo je, da je tudi lokalno gospodarstvo, ki je sestavni del našega celotnega državnega gospodarstva, moralo občutiti vso to pezo težav in naporov. Prekinitev trgovskih pogodb so poleg ostalih težav povzročile tudi zastoj v dobavi surovin in materiala. Da se kljub temu zagotovi izpolnitev plana zvezne industrije, je bila v dobavah materiala poleg republiške predvsem prizadeta lokalna industrija. Naša podjetja so bila vezana na uvozni material s 35 %. Realizacija je znašala komaj 64 %. Tak položaj je nujno zahteval podvojene napore v borbi za izvedbo plana lokalne proizvodnje.

Kako smo premagovali in premagali te težave, nam kažejo rezultati, na katere smo vsi, zlasti pa delovni kolektivi naših podjetij v resnici lahko ponosni.

Lokalna proizvodnja na področju MLO je izpolnila (104.3 %) in presegla plan za 4.3 %. Plan lokalne industrije je bil izpolnjen s 101.4 %. Od tega plan I. s 102.1 %, plan II., t. j. proizvodnja za dopolnilno preskrbo s 101.1 %. Podjetja MLO so izpolnila plan industrijske proizvodnje s 101.7 %, podjetja RLO z 89.8 %.

Plan obrti je bil izpolnjen s 114.9 %, plan zadrug 102.6 %.

Na lanski proračunski razpravi smo predvidevali, da se bo vrednost lokalne proizvodnje v letu 1949 dvignila napram letu 1948 za 23.5 %. Doseženi uspehi pričajo, da smo ta odstotek ne samo dosegli, ampak celo presegli. Lokalna proizvodnja je v letu 1949 dosegla vrednost 1017 milijonov, od tega industrija 814 milijonov, obrt 203 milijone.

Po obsegu je bil plan v celoti izpolnjen z 101.2%, po asortimanu pa 95 %.

Če je lokalna industrija republike Slovenije izpolnila plan po obsegu z 88 %, pomeni to za našo industrijo 13.2 % več kot znaša republiški povpreček.

Po posameznih strokah lokalne industrije so uspehi naslednji:

Najboljši odstotek izpolnitve plana je dosegla proizvodnja gradbenega materiala s 119.2%, za njo papirna 116.7%, kovinska 112.5% in živilska 109.2 %.

Dalje tekstilna industrija 103.9 %, proizvodnja plina 101.3 %, industrija usnja 99.2 %, lesna industrija 95.1 %, elektro industrija 81.2% in kemična industrija 60.9 %.

V primeru z realizacijo plana v letu 1948 je industrija gradbenega materiala dosegla za 9.2 % večjo proizvodnjo, tekstilna za 11.3 % ter kemična za 3 %.

Najnižji procent sta razumljivo dosegli elektro- in kemična industrija, ki sta bili za več kot 50% vezani na uvoz. Dobave surovin za kemično proizvodnjo so bile realizirane komaj s 34%.

Poleg tega moramo poudariti, da je 10 industrijskih podjetij plan izpolnilo že do 29. novembra, 6 pa še pred 29. novembrom. Od 34 industrijskih podjetij je plan preseglo 24 podjetij.

Od industrijskih podjetij MLO je najboljši uspeh doseglo kovinsko podjetje »Unitas«, ki je izpolnilo letni plan do 25. novembra in ga do konca leta preseglo za 9.8 % kljub temu, da je že v I. polletju moralo odstopiti za potrebe zvezne industrije, t. j. »Litostroju« 27 % strokovne delovne sile. Predmeti, ki jih podjetje izdeluje kot armature, kljuke, razna okovja, sanitarni predmeti itd., so nujno potrebni za opremo novih zgradb. Na delovnih posvetih, ki so bili organizirani v podjetju in kjer je sodeloval celotni kolektiv, so reševali vprašanje, kako kljub temu zagotoviti izpolnitev plana. S pravilno organizacijo dela, poostreno delovno disciplino, se je dvignila storilnost dela za 13 % in izboljšala kvaliteta proizvodov za 5 %. Podjetje ima 24 udarnikov, od tega 8 dvakratnih, 4 trikratne in petkratnega udarnika Jožeta Brezovarja. Poleg tega je delovni kolektiv izvršil še preko 10.000 prostovoljnih delovnih ur na gradnji nove tovarne, ki bo v letošnjem letu stekla v obrat. Tako si je podjetje »Unitas« upravičeno 3krat priborilo prehodno zastavico v tekmovanju lokalnih podjetij in si jo končno osvojilo.

Lepe uspehe je dosegla tudi »Pletenina«, ki je v času tekmovanja za dan republike organizirala 12 brigad, v katere je zajela 50 % delovne sile. Pet nedelj so vse brigade tekmovala po Sirotanovičevem načinu in presegle normo za 149 %. Na ta način je podjetje doseglo plan že 26. novembra. Do konca leta je podjetje plan preseglo za 9.5 %. Podjetje ima 48 udarnic, od tega 3 dvakratne in petkratno udarnico Turnšek Anico, ki je presegla normo za 50 %.

Med podjetji, ki so predčasno izpolnila plan, je tudi podjetje »Stavbeno mizarstvo«. S pravilno organizacijo dela je dvignilo storilnost dela za 20 % in plan preseglo za 11.2 % ter doseglo lepe uspehe tudi v izboljšanju kvalitete.

Od industrijskih podjetij RLO je najboljšo izpolnitev plana dosegla »Mestna čevljarna« s 100.6 %.

V borbi za izvedbo plana vidimo, da so se lokalna podjetja v preteklem letu borila tudi za dvig storilnosti, za boljšo kvaliteto in boljši asortiment.

Najboljše uspehe v borbi za kvaliteto in asortiment so dosegla podjetja: »Pletenina«, »Angora«, »Unitas«, »Karton«, »Tribuna«, »Stavbeno mizarstvo« in »Vinocet«.

V obrtniški proizvodnji in uslužnostni dejavnosti RLO je bil plan dosežen za 15.1%. Najboljši uspeh so dosegla podjetja:

RLO III. s 122.5 %, RLO II. s 119.1 %, RLO I. s 116.2 %, RLO IV. s 104.4 %, RLO V. s 103.8 %.

Ena glavnih nalog lokalne proizvodnje za leto 1949 je bila: razviti lokalno proizvodnjo, ki bo sposobna proizvajati nove artikle, predvsem z izkoriščanjem lokalnih virov surovin.

V letu 1949 so podjetja pričela s proizvodnjo 137 novih artiklov, kar predstavlja 45.6 % vseh novih artiklov republiške lokalne industrije. Najboljše uspehe na tem področju so dosegle: tekstilna, kemična in živilska industrija.

K doseženim uspehom v industrijski in obrtniški proizvodnji je zlasti pripomoglo 312 udarnikov in udarnic, od tega je 32 večkratnih udarnikov, Brodnik Tončka in Korbar Angela iz podjetja »Kuvverta« pa sta 6 kratni udarnici. Od tega 7 udarnic, to so: Turnšek Anica, Brodnik Minka, Brodnik Tončka, Korbar Angela, Kužnik Marija, Brandšteter Mici in Lipar Fani, prekoračuje normo 30—50 %.

Podjetja iz področja komunalne dejavnosti so dosegla plan s 103.5 %, najboljši uspeh je ponovno dosegla »Mestna vrtnarija« s 117.6 %.

V planu lokalnega prometa je bil plan prevoza potnikov »ECŽ« izpolnjen s 115.7 %. Podjetje je v letošnjem letu prevozilo 43 milijonov potnikov. Plan prometa blaga podjetja »Meprom« v t/km s 105.5 %. Vsa ostala vozila MLO, ki vršijo gospodarski promet za področje svoje gospodarske dejavnosti, so izpolnila plan prevoza blaga s 110 %.

Navedene ugotovitve in doseženi uspehi pričajo, da so delovni kolektivi naših podjetij z vero v moč lastnih sil in pravilno pot naše Partije izbojevali v letu 1949 nove zmage. Zato jim moramo tudi s tega mesta izreči vse priznanje in pohvalo. V naporu za dosego teh uspehov se brez dvoma kaže visoka politična zavest naših delovnih kolektivov, ki so s tem doprinesli bogat delež k izgradnji socializma ter dali s presego plana za 4.3% najboljši odgovor iniciatorjem in pristašem Kominforma.

2. Kmetijska proizvodnja

Plan kmetijske proizvodnje je bil po vrednosti izpolnjen s 109.6%, količinsko s 142.3%. S tem se je vrednost proizvodnje napram letu 1948 povečala za 39.4%.

Proizvodnja vrtnin je bila izpolnjena 192 % in se je povečala napram realizaciji v letu 1948 za 159.1%, t. j. 18.922 ton, od tega odpade na proizvodnjo krompirja 4570 ton.

Plan proizvodnje žitaric je bil izpolnjen s 135.2%, plan proizvodnje krmskih rastlin je bil izpolnjen s 95.5%, plan proizvodnje strniščnih sadežev je bil izpolnjen z 98.2%, plan proizvodnje industrijskih rastlin je bil izpolnjen s 74.5%.

Plan živinoreje je bil izpolnjen s 94.6 %, od tega govedoreja 97.7 %, svinjereja 104.12 %, konjereja 96.8 % in kokošjereja 91.8 %.

Plan odkupa je bil izpolnjen: pri goveji živini 95.2 % ali 14.9 % več od realizacije 1948. leta; pri prašičih 82.7 % ali 136 % več od realizacije 1948. leta; pri krompirju 74.4 % ali 105 % več od realizacije 1948. leta; pri belih žitih 267 % ali 109 % več od realizacije 1948. leta; pri mleku 98.4 % ali 85 % več od realizacije 1948. leta; ter s tem dosegel 1,680.787 litrov.

Velik napredek je v proizvodnji vrtnin dosegla ekonomija »Jesenkovo«. Od planiranih 395.5 ton, je bilo realizirano 127.15 % ali 364.1 ton več kot je znašala realizacija v letu 1948. Povečala se je zlasti proizvodnja solate, zelja, paradižnika, krompirja in fižola.

Plan povečanja ornih površin za 15 ha je bil izpolnjen 100 %.

Posestvo je v preteklem letu redilo 27 glav več goveje živine in 517 kom. več prašičev kot leta 1948. V dopolnilno preskrbo je posestvo prispevalo 24.125 kg goveje živine in prašičev.

Ker so znanstvena raziskovanja na »Jesenkovem«, ki obsega v glavnem barjansko površino zemlje, pokazala, da bo le manjši del teh površin sposoben za pridelovanje vrtnin in zelenjave, smo že v preteklem letu morali ekonomijo preusmeriti v razvijanje živinoreje.

Prvi pogoji za povečanje in razvoj živinoreje so bili ustvarjeni šele koncem leta z izgradnjo prvih objektov kapitalne izgradnje. Zato se bodo vidnejši rezultati na področju živinoreje pokazali šele tekom letošnjega leta.

Ekonomija »Verd« je v letu 1949 planirala proizvodnjo vrtnin na 216 ton in dosegla 44 ton več kot v letu 1948.

V preteklem letu se je ekonomija usmerila predvsem na povečanje proizvodnje govedoreje in jo presegla za 126 %. V dopolnilno preskrbo je posestvo prispevalo 35.277 kg mesa.

Vsled nenehnega porasta potreb naraščajočega števila prebivalstva in spričo preusmeritve ekonomije »Jesenkovo« smo morali pričeti misliti na pridobitev novih površin.

V poletju preteklega leta nam je Predsedstvo vlade dodelilo v upravo in izkoriščanje bivše drž. posestvo »Jable« s posestvi »Mengeš« in »Križ« kot začasno bazo nove mestne ekonomije na Pšati, kjer bo po izvršitvi melioracijskih del cca 1000 ha zemlje sposobne za gojitev vrtnin in krmskih rastlin. V preteklem letu smo tamkaj zgradili 3 goveje hleve, v glavnem pa smo vršili le regulacijska dela.

Število industrijskih ekonomij je v letu 1949 poraslo napram letu 1948 za 207 %. S tem so se kmetijske površine drž. sektorja povečale za 8,5 %.

Ko ugotavljamo dosežene uspehe v preteklem letu na področju kmetijstva, moramo opozoriti tudi na nastanek 16 KOZ.

V preteklem letu se je po naših vaseh pričel porajati združni pokret, ki je doslej zajel 544 ali 62,2 % kmetijskih gospodarstev. Ta sprememba predstavlja temeljit preokret v nadaljnjem razvoju naše vasi. Tudi naši kmetje so stopili na pot naprednejšega kmetijstva — k skupnemu obdelovanju zemlje. Položeni so temelji za socialistično preobrazbo tudi na naši vasi. Ta korak je dokaz politične zrelosti in napredne miselnosti našega kmeta. Skupna obdelava zemlje, racionalno izkoriščanje strojev, strojnih naprav in orodij, bo prebivalstvu mesta dajala več, boljših in cenejših kmetijskih proizvodov. Na drugi strani pa bo kmetu združniku dala vse možnosti tudi za izboljšanje njegovih življenjskih pogojev. V zadrugah se bo še hitreje razvijala socialistična zavest delovnih kmetov.

Spričo te spremembe je 62 % obdelovalne in 67,3 % orne površine prešlo v združni sektor.

Prvi rezultati tega dela se že odražajo tudi v preteklem letu: V obvezni odkup so KOZ prispevale:

k odkupu goveje živine 67,8 %; k prašičem 46 %; h krompirju 56,6 %; k belim žitom 58 %; k mleku 29 %.

Za prosto prodajo po nižjih cenah so KOZ za prehrano prebivalstva prispevale: 56 ton krompirja, 831,5 ton zelja, 11 ton paradižnika, 5 ton fižola, 92 ton čebule in 509 ton ostale zelenjave.

3. Plan investicijskih del

Izvajanje plana gradbenih del je predstavljalo v preteklem planskem letu za lokalno gradbeno operativo še prav posebne težave. V proračunski razpravi je tov. Kidrič podrobno obrazložil, zakaj smo morali med letom spreminjati investicijske plane in koncentrirati

vse sile na glavne industrijske objekte petletnega plana. Te spremembe so nujno morale prizadeti lahko industrijo, predvsem pa objekte družbenega standarda, ki predstavljajo v investicijskih planih lokalnega gospodarstva jedro plana. Spomladi preteklega leta smo morali odstopiti 29 inženirjev, tehnikov in delovodij, med letom pa je morala tudi sama gradbena operativa odstopiti od že manjkajočih 65 % še 25 % delovne sile.

Vrednost naših gradbenih del v preteklem letu je znašala po čvrstem planu 142.5 milijonov. Poleg tega smo morali že začetkom leta prevzeti še za 26 milijonov din gradbenih del zveznega in republiškega značaja. Za vsa ta dela bi morala naša gradbena operativa zaposlovati 1331 delavcev. Povprečni letni odstotek zaposlenih delavcev je znašal 35 %, torej 852 delavcev premalo. Poleg tega so v navedenem odstotku vračunane tudi stalne brigade prostovoljcev in privatni obrtniki. Pomanjkanje se je nanašalo zlasti na nekvalificirano delovno silo. Bistveno je na realizacijo plana vplivalo tudi pomanjkanje instalacijskega materiala, katerega realizacija je znašala komaj 24.5 %. Kljub takemu dejanskemu stanju smo plan gradbenih del v Nrh izpolnili z 69.7 %. Od tega plan zveznih del 67 %, plan republiških del 100 %, plan lokalnih del 68 %.

Upošteva je korekturo investicijskega plana, po kateri se je plan zvišal za 21.4 milijone, znaša izpolnitev plana 80.14 %. Po vrednosti smo plan investicij realizirali v celoti. Iz čvrstega plana neizkoriščena finančna sredstva so bila porabljena predvsem za nabavo opreme in dela, ki so jih samoiniciativno izvršila nekatera poverjenišтва, predvsem pa za potrebe RLO.

Poleg tega smo po takozvanem susretnem planu izvršili investicijska dela za 29.6 milijonov. — Od tega odpadejo najvišji zneski 2.700.000 na kulturno prosvetno dejavnost in 9.5 milijonov na RLO.

Tudi v preteklem letu je bila glavna gradbena dejavnost osredotočena na objektih družbenega standarda, kjer je bil plan izpolnjen s 67.6 %, od tega na stanovanjih 71 %. V uporabo smo dali 195 družinskih stanovanj.

Zvezni investitorji so na področju Ljubljane plan gradnje stanovanj izpolnili s 25 %, republiški s 27 % ter dali v uporabo: zvezni 82, republiški 28, skupaj 110 stanovanj. Skupno je bilo dano v uporabo na področju Ljubljane 305 stanovanj. Površina stanovanjskega fonda se je s tem povečala za 38.650 m².

Na gradnji Dečjega doma je bil plan po Nrh izpolnjen 50 %, na Dečjih jasliah 90 %, na tretjem cevovodu in vodnjaku v Klečah pa 81 %.

Na objektih kapitalne izgradnje smo plan izpolnili 71 %. Od tega 68 % na objektih kmetijstva, ki so zavzemali skoraj 20 % vrednosti. Po čvrstem planu planirane investicije kmetijstva so se med letom zaradi prevzema Pšate povečale za novih 13 milijonov din. Realizacija tega plana je znašala 56.1 %. S tem je bila izvršena gradnja 3 govejih hlevov.

Kljub kritičnemu položaju, v katerem smo se znašli, predstavljajo številke realizacije plana velik uspeh. Podjetja gradbene operative so k tem uspehom doprinsla ogromen delež. Prav posebej moramo omeniti podjetje »Megrad«, ki je izpolnilo plan po Nrh s 68.5, dasi je mesto 730 delavcev zaposlevalo povprečno le 284 delavcev. Poleg tega je imelo podjetje težave zaradi nepravilnega razmerja med kvalificirano in nekvalificirano delovno silo, ki je znašalo 1.4 : 1 mesto vsaj 1:3.

Z organizacijo brigadnega sistema dela, utrditvijo delovne discipline, se je storilnost dela dvignila za cca. 7 %. V času tekmovanja za dan republike je kolektiv podjetja prispeval k izpolnitvi letnega

plana gradbenih del 2.16%. Brigade in posamezniki so med seboj tekmovali za dvig storilnosti in kvaliteto dela. Kljub temu da je bilo delo vsled slabega vremena otežkočeno, so obvezo sto% izpolnili.

Ko je zaradi slabega vremena obstojala nevarnost, da na odprtem objektu Dečjega doma tekmovalne obveze ne bodo izpolnjene, so ostali delavci na gradbišču dan in noč. Vsak trenutek, čim so nalivi prenehali, bilo podnevi ali ponoči, so delo nadaljevali. Po doseženih uspehih so podaljšali tekmovanje do 20. decembra in prispevali k izpolnitvi plana še novih 2.47%. Že tekom leta in tudi v času tekmovanja je najboljše uspehe dosegla brigada Starovašnika. Dvigniti storilnost dela ter istočasno doseči boljšo kvaliteto, to je bila parola brigade. V tej borbi je Starovašnikova brigada postala udarna brigada s 16 udniki.

Te ugotovitve nas silijo k vprašanju, kako odgovarjajo na to gospodje okrog Informbiroja. Ali morda mislijo, da se taka ustvarjalna sila poraja pot knuto fašizma? Vprašanja sicer nismo postavili zato, ker bi hoteli diskutirati v tej smeri, ampak zato, da ponovno povemo, kako odgovarjajo na grožnje in klevete tudi delovni kolektivi lokalnih podjetij. Navedeni uspeh je le eden od tisočev dokazov, kako gradi socializem »Titova klika«.

K doseženim uspehom je ogromno prispevala OF mesta Ljubljane, ki je tudi v preteklem letu opravila veliko politično nalogo. Z njeno pomočjo, je bilo predvsem v razna planska dela zveznega, republiškega in lokalnega značaja vključenih 580.868 prostovoljcev, zavestnih in požrtvovalnih borcev za socializem, ki so opravili 4.890.224 ur in ustvarili vrednost 55.402.824 din. Samo na gradbenih objektih je bila ustvarjena vrednost 33.9 milijonov, na komunalnih delih 11.3 milijona, na regulaciji Pšate 6.8 milijonov dinarjev. Skupna vrednost vseh del, kjer je upošteta tudi pomoč gozdarstvu in rudarstvu, je znašala 58.3 milijona din.

Vrednost lokalnih investicij je bila z delom prostovoljcev povečana za 37.8 milijonov, to je 5.5 milijonov več kot v letu 1948. Tudi v letošnjem letu imamo med prostovoljci 248 takih, ki so opravili najmanj po 250 ur, 24 med njimi pa preko 1000 ur.

Ti uspehi, tudi v tem primeru potrjujejo izvajanja tov. D j i l a s a : »da je Ljudska fronta pod vodstvom Partije kovačnica ne le novih zavednih ljudi, marveč tudi stotisočev borcev za socializem, da je Ljudska fronta oblika aktivnosti, po kateri se najmočnejše in najpopolnejše izraža in lahko izraža iniciativa množic, zavestno sodelovanje množic v borbi za gospodarsko graditev in upravljanje države delovnega ljudstva.«

4. Plan delovne sile

Eno najbolj perečih problemov v preteklem letu je bilo vprašanje delovne sile. Plan mobilizacije delovne sile smo izpolnili s 76% ter s tem na novo vključili 5178 oseb, od tega 75% žena. 78% vseh na novo vključenih so dobila zvezna in republiška podjetja. Poleg tega smo od že zaposlenih na področju MLO morali odstopiti 552 strokovne in nekvalificirane delovne sile, o čemer smo že govorili.

Na ta način je znašal primanjkljaj delovne sile v najvažnejših panogah:

v gradnjah	65%	ali	852 del.
v industriji	14.5%	ali	464 del.
v komunal. dej.	70%	ali	92 del.
Skupaj:			1408 del.

5. Plan blagovnega prometa

Plan blagovnega prometa na drobno je bil izpolnjen s 102.9% in se je dvignil napram letu 1948 za 22.3%, napram letu 1947 pa za 65.6%, ter dosegel vrednost 3.794 milijarde dinarjev. Blagovni promet maloprodajne trgovske mreže je znašal 2.929 milijardi din. Od tega odpade na garantirano preskrbo 27.19% ali 792.026 milijonov, na vezano trgovino 0.3% ali 10.186 milijonov in na prosto prodajo 72.6% ali 2.127 milijardi.

Iz proizvodnje po planu II je trg. mreža opravila blagovni promet v skupnem znesku 466.536 milijonov, od tega odpade na proizv. podjetij MLO 291.846 milijonov ali 62.6%.

Vrednost prometa družbene prehrane in gostinstva je znašala 680.965 milijonov, to je 18% več kot v letu 1948. Od tega odpade 12.2% ali 82.760 milijonov na družbeno prehrano, to so DUM DUR in ostale menze, katerih število se je napram letu 1948 povečalo za 10. Število abonentov se je v l. 1949 zvišalo napram letu 1948 za 31.4%, napram letu 1947 za 85% in naraslo koncem 1949. leta na 28.559. Na trg. gostinstvo, restavracije, gostilne, kavarne, bare, bifeje itd. odpade 598.208 milijonov ali 87.8%.

Blagovni promet v 12 otroških restavracijah, ki so bile organizirane šele v preteklem letu, je znašal 6.221.169 din.

Plan trg. mreže je bil realiziran s 76.1%. Na dejansko stanje 1. januarja 1949 smo planirali povečanje 109 trgovskih obratov, poslovati jih je pričelo le 83. Gotovo je, da predstavlja realizacija tega plana težave iz splošnega pomanjkanja prostorov, ki jih pri lokalih občutimo prav tako kot pri stanovanjskem fondu.

Ogromni porast industrijskega prebivalstva, dejstvo, da obsega področje Ljubljane danes še enkrat večjo površino kot leta 1939, zahtevata, da zlasti RLO posvetijo temu vprašanju več skrbi in pozornosti. To potrjujejo dejstva, da je n. pr. v RLO III na eno pekarno vezano 3583 potrošnikov, enako število je vezano na trgovino z zelenjavo in sadjem, v RLO IV 3150 potrošnikov. Zavedati se moramo, da je pravilna organizacija in jačanje socialistične trg. mreže eden od glavnih faktorjev za uspešni dvig življenjskega standarda delovnega človeka.

V sektorju lastništva so v primerjavi z letom 1947 nastale v trg. mreži sledeče spremembe: v letu 1947 je socialistični sektor zajemal 29.7%, privatni še 70.3% vseh obratov. Koncem letu 1949 odpade na socialistični sektor 99.87%, na privatni le še 0.13%.

6. Narodni dohodek

Doseženi uspehi preteklega leta so končno potrjeni tudi v ND, ki je osnovni pokazatelj rasti in razvoja gospodarstva. V njem se odraža povečanje družbenega bogastva v dobi 1 leta. Za leto 1949 smo planirali dvig ND lokalnega gospodarstva na 1.396 milijardo din. Dejansko ustvarjeni ND je bil presežen za 10.3 in dosegel vrednost 1.539 milijardo. Od dosežene vrednosti odpade na industrijsko proizvodnjo 22.8%, na obrt (državno in privatno) skupaj 37.7%, na komunalno proizvodnjo 2.7%, na kmetijstvo 10.51%, na gradbeno dejavnost 3.9%, na trgovino 9.4%, na gostinstvo in družbeno prehrano 9.5% in na promet 3.5%.

Po sektorjih lastništva je udeležba v ND naslednja: na državni sektor odpade 54.8%, na združni sektor 12.3%, na družbeni sektor 2.3%. Skupaj na soc. sektor 69.49, na privatni sektor 30.69.

Iz analize ND lokalne industrije, kjer je soc. sektor ustvaril najvišjo vrednost, izhajajo ugotovitve, ki so bistvene važnosti za nadaljnji razvoj lokalne proizvodnje in lokalnega gospodarstva sploh. Iz te

analize smo ugotovili stopnjo mehanizacije naše industrije po posameznih strokah. Primerjava plačnega fonda z bruto proizvodnjo nam pokaže, da je stopnja mehanizacije najnižja v industriji gradbenega materiala, kjer odpade od vrednosti bruto proizvodnje na plačni fond 58,5 %. Najvišja stopnja mehanizacije je v kemični industriji, kjer odpade na plačni fond le 3,82 %. Razmeroma nizko stopnjo mehanizacije imata kovinska in lesna stroka. Ta analiza nam pokaže, katere stroke zaposlujejo največ delovne sile in nas opozarja, kam usmerjati investicije za racionalizatorstva in novatorstva, v katerih strokah industrije nam mora mehanizacija še sprostiti delovno silo.

Iz strukture bruto proizvodnje in ND po strokah, ugotavljamo, da je v naši lokalni industriji najbolj razvita živilska stroka, ki ima tudi največ možnosti, da se oskrbuje iz lastnih virov surovin. Druga je tekstilna in tretja kemična. Vse tri zajemajo v bruto proizvodnji skupaj 81,5 %, vse ostale stroke pa 18,5 %. Ta analiza nas opozarja, da so še šibko razvite nekatere za široko potrošnjo važne stroke kot n. pr. kovinska, lesna in ind. gradbenega materiala, ki pa imajo prav tako pogoje, da se oskrbujejo iz lokalnih virov surovin.

II.

Ob analizi uspehov, doseženih v letu 1949, moramo opozoriti tudi na nekatere nedostatke, katerih odprava bo mogla bistveno vplivati na uspešno izpolnjevanje nalog v letu 1950.

1. Evidenca

Ko je Ljudska skupščina FLRJ 26. aprila 1947. leta sprejemala zakon o petletnem planu, je tov. Kidrič dejal, da je vsakodnevna borba za izpolnjevanje in preseganje plana najznačilnejša lastnost borbe za plan. Iz tega sledi dejstvo, da moramo doseči dobro evidenco in kontrolo, ki nas bo dnevno opozarjala, kako izpolnujemo planske naloge. Evidenca in kontrola ni samo stvar planskih oddelkov in planskih komisij, ampak predvsem naloga in orožje operativnih voditeljev. Vsak trenotek moramo vedeti, kako se ustvarja realizacija plana.

Res je, da je evidenčna služba zlasti na področju lokalnega gospodarstva metodološko še pomanjkljiva, da je ponekod tudi zbirokratizirana. Odpraviti te pomanjkljivosti pa bomo mogli le z iniciativo od spodaj. Vse to pa ne opravičuje malomarnega odnosa do evidenčne službe, ki ga zasledujemo še v vrsti podjetij, nekaterih poverjeništev MLO in RLO.

Od 76 tovarišev in tovarišic, ki so bili postavljeni za opravljanje evidenčne službe, se jih le 8 bavi z evidenco. Vsi ostali tovariši vrše razne administrativne, planske, personalne in druge posle in jim je evidenčna služba le kampanjska naloga, ki se jo lotijo, ko že prihajajo urgence. Poleg tega imamo podjetja, kot n. pr. »Mestne cementnine«, »Kamen«, ki evidentičarja sploh nimajo. Zato se dogaja, da se na sestankih evidentičarjev pojavljajo vedno drugi tovariši. In zato se ne smemo čuditi, če so podatki o poročilih netočni, če je v mesecu poročanja naenkrat odstotek izpolnitve letnega plana nižji, kot je bil v prejšnjem mesecu. Na RLO je najbolj kritična evidenca kmetijstva. Navedena dejstva pričajo, da nekateri upravniki in direktorji, AOR in vodstva nekaterih poverjeništev vprašanju evidence ne posvečajo potrebne pozornosti in še več, da se je verjetno tudi ne poslužujejo. Vsi ti pozabljajo, da je evidenca sestavni del borbe za plan, da je zato izgradnja socializma pogojena predvsem v evidenci.

Poleg tega imamo še vedno podjetja, kjer udeleženci delovnega procesa niso seznanjeni z izpolnjevanjem dnevnih planskih nalog, kar more bistveno vplivati na mobilizacijo delovnih kolektivov v borbi za dosego boljših uspehov.

2. Normirano delo

Dalje bi se hotela kritično dotakniti še vprašanja normiranega dela. Od vseh proizvodnih podjetij ima normirano delo le 86 % podjetij. 1. januarja 1949 je znašal odstotek normiranega dela v podjetjih lokalne industrije 31.11%, do decembra se je dvignil za 22.8% in dosegel 53.9%. Industrijska podjetja kot »Elektra«, »Dežnik«, »Mar-mor«, »Mestno strojno« še vedno nimajo normiranega dela.

V ostalih podjetjih je 1. januarja 1949 znašal odstotek dela po normah 13.3 %, tekom leta se je dvignil za 18.11 % in dosegel 31.41 %.

V posameznih strokah industrije znaša odstotek dela po normah: Kovinska 28.12 %, elektro —, papirno kemična 68.— %, industrija gradb. mat. 81.6%, lesna 70.6%, tekstilna 71.2 %, usnjarska 100%, živilska 56.— %.

Če bi vprašanju normiranega dela posvetili več skrbi, bi bili uspehi, o katerih smo govorili, še večji. To vprašanje je najtesneje povezano z dvigom storilnosti dela in pravilnim nagrajevanjem delavca, kar je v izgradnji socializma bistvenega pomena.

3. Fluktuacija

Nadaljnje vprašanje, s katerim smo se tudi v preteklem letu premalo bavili, je skrb za delavca, ki še vedno rad beži iz podjetja. Kako izboljšati delovno disciplino in preprečiti fluktuacijo, mora biti ena od glavnih skrbi podjetja.

Uredba o pogodbenem razmerju do neke mere preprečuje pojav fluktuacije, vendar je v celoti ne more rešiti. Če hočemo, da bo napredovala tudi lokalna proizvodnja, da se bo dvignila, ji moramo prav tako zagotoviti stalno delovno silo, ki bo obvladovala proizvodno tehniko. Zagotoviti stalnost delovne sile pravi Lenin: pomeni pravilno urediti mezde, uvesti pravilni tarifni sistem, ki bo ločil kvalificirano delo od nekvalificiranega, težko od lahkega. Ob vsakem izenačevanju čuti delavec, da dela v podjetju le začasno, zato da bo nekaj zaslužil. To pa je tisti osnovni razlog, ki ga nujno sili k preseljevanju iz podjetja v podjetje. Zato moramo odpirati nekvalificiranim delavcem perspektivo, jim dajati spodbudo in pomoč za napredovanje, za prehod v razred kvalificiranih. In končno če hočemo delavca navezati na podjetje, mu moramo izboljšati tudi življenjske pogoje, dati mu moramo primerno stanovanje, mu omogočiti prosvetni in kulturni razvoj, ter ga tudi politično vzgajati.

Prehajamo na naloge in analizo gospodarskega plana za leto 1950. V borbi za izgradnjo socializma nam doseženi uspehi preteklega leta dajejo pogoje, da pristopimo k uspešnemu izvrševanju nalog v novem gospodarskem letu.

1. Vrednost bruto proizvodnje se bo v letu 1950 povečala za 34% ter dosegla vrednost 1363 milijard din.

Po posameznih strokah industrije bo vrednost proizvodnje napram letu 1949 porasla: v kovinski za 154.4%, v kemični za 226% v ind. gradb. material za 61.8%, posebej v keramičnih izdelkih za 129%, v lesni za 106.8%, v ind. gumijastih izdelkih kjer je planirana proizvodnja glavnikov za 100%, v papirno kemični za 29.5%, v živilski za 16.8%, v obutveni za 14%.

V delitvi proizvodnje na plan I in plan II se bo vrednost plana I dvignila za 33% ali 99 milj., vrednost plana II pa za 35% ali 246 milj. Razmerje med obema planoma znaša 32% : 68% v korist plana II. To razmerje smo obdržali kljub temu, da je letos celotna tekstilna ind. planirana za plan I, s tem, da smo povečali proizvodnjo predvsem v kovinski, kemični in lesni stroki.

Razloge, da se vrednost proizvodnje povečuje za tako velik odstotek, moramo iskati predvsem v odkrivanju novih kapacitet in orientaciji na izkoriščanju lokalnih virov surovin.

Plan lokalne proizvodnje za l. 1950 smo postavili na bazi popisa kapacitet, izvršenega v preteklem letu. Pri primerjavi predloženih planov z obstoječimi kapacitetami, smo ugotovili, da še obstajajo možnosti povečanja proizvodnje. Tako se je prvotni odstotek povečanja dvignil še za 8.5%. Navedeno dejstvo dokazuje, da se nekatera podjetja pa tudi AOR še vedno premalo zanimajo za odkrivanje neizkoriščenih kapacitet, kar pomeni odrekati se borbi za dosego večjih uspehov. Take tendence so se zlasti pokazale pri kovinski in lesni stroki, kjer je možnost razvoja največja.

Od obstoječih kapacitet v lesni proizvodnji državnega in privatnega sektorja smo v l. 1949 zajeli le 35.5%, kar predstavlja vrednost 61,409 milj. din. Po dejanskih kapacitetah bi vrednost proizvodnje lahko znašala 171,238 milj. din, katero vrednost planiramo za l. 1950.

Zakaj nastajajo te razlike? Niti MLO, niti RLO niso zajeli, oziroma usmerjali kapacitet privatnega obrtništva, oz. so razvoju obrtniške proizvodnje posvetili premalo skrbi. Zato se je velika večina obrtnikov pogodbeno vezala z različni koristniki, predvsem ustanovami in podjetji in tako celotne kapacitete odtegnila široki potrošnji. Zaman je potrošnik hodil od obrtnika do obrtnika, da bi si nabavil polico, mizo, stol, ali pa si oskrbel nujno reparaturo, povsod je dobil odgovor: »Delamo za plan«. Položaj v katerem smo se znašli, nam narekuje nujno sprostiti del obrtniških kapacitet za usluge široke potrošnje. Primarna naloga lokalne proizvodnje, oziroma lokalnega gospodarstva je, da mora skrbeti za dvig življenjskega standarda prebivalstva. Še prav posebej velja to načelo za velika mesta, kjer potrebe spričo ogromnega porasta prebivalstva dnevno naraščajo. Zato v letošnjem letu postavljamo v planiranju proizvodnje osnovno načelo: sprostiti del obrtniških kapacitet za usluge — za kritje potreb široke potrošnje. Konkretno bomo v lesni stroki, ki predstavlja v tem pogledu eno najšibkejših točk, v l. 1950 sprostiti 77.5% obrtniških kapacitet.

Poleg tega smo tudi v ind. proizvodnji lesne stroke v planu I in II planirali predmete za široko potrošnjo kot so: omare, postelje, mize, stoli, otroške posteljice in stajice v skupni vrednosti 24 milj. din.

Pri povečanju obsega proizvodnje smo planirali predvsem tiste predmete, ki so v l. 1949 v trgovski mreži predstavljali glavni predmet povpraševanja. V sodelovanju z zastopniki množičnih organizacij smo upoštevali predloge in pripombe prebivalcev, iznesene na masovnih sestankih, zlasti na zborih volivcev.

Le tako usmerjena proizvodnja bo lahko bistveno pripomogla k dvigu življenjskega standarda in k izravnavanju kupnih in blagovnih fondov, kar je tudi v letošnjem letu osnovna naloga plana II. Proizvodnja po planu II. se bo tudi letos morala orientirati predvsem na izkoriščanje lokalnih virov surovin.

Nova uredba o odobravanju povečanja stopnje rednega dobička in udeležbe pri tržnem dobičku za izdelke obrtniških zadrug, podjetij družbenih organizacij ter zasebnih obrtnih obratov in podjetij, nam daje na področju proizvodnje nove možnosti za povečanje asortimenta in usmerjanje proizvodnje predvsem v stroke, ki so še nezadostno razvite. S tem pa daje tudi možnosti za nadaljnji razvoj kvalitetne obrt. proizvodnje.

Razprava na zadnjem zasedanju mestne skupščine v mesecu decembru in sklepi III. plenarnega zasedanja CK KPJ zahtevajo dalje od naše proizvodnje, da posveti skrb tudi proizvodnji učil in učnih pripomočkov. Tu se bomo morali orientirati predvsem na izdelavo tistih predmetov, ki jih republiška tovarna učil v Črnomlju ne bo še pro-

izvajala, ki pa so za nemoteni pouk na naših šolah nujno potrebni. Trenutno se že vršijo priprave za izdelavo šestil in zemljevidov. Pri tem delu nam bo izdatno pomoč lahko nudila Ljudska tehnika, posamezni strokovnjaki in praktiki ter sodelovanje širokih ljudskih množic.

Poleg tega mora naša lokalna proizvodnja v letošnjem letu pričeti s proizvodnjo artiklov, ki jih bomo lahko prodajali tudi na inozemskem trgu. Na ta način bomo osigurali devize, potrebne za nabavo naprav in opreme, ki so za izpolnitev Petletnega plana odločilnega pomena. Ker pa nam ostane od vrednosti izvoženega blaga 70 % deviz na prosto razpolago, bomo s tem lahko osigurali nabavo raznih strojev in opreme, nujno potrebnih za odpravo grl v lokalnih podjetjih, za nabavo prometnih sredstev kot trolejbusov, kamionov itd.

2. Naloge v kmetijski proizvodnji: Na področju kmetijstva bomo v letošnjem letu povečali orne površine za 90 ha, od tega 45 ha v državnem in 45 ha v zadružnem sektorju.

Izvesti bomo morali arondacijo zadružnega sektorja pri strnjenih zadrugah Tomačevo, Vič, Šmartno ter pristopiti k formiranju večjih obdelovalnih tabel. Izvesti arondacijo travnikov za vse prizadete za druge na področju Barja.

Povečati produkcijo vrtnin za 5.1%, t. j. za 2000 ton. Od tega 800 ton krompirja in 1200 ton ostalih vrtnin. V državnem sektorju povečati produkcijo vrtnin za 18 % ali za 300 ton, v zadružnem za 14% ali za 700 ton.

Produkcijo krmskih rastlin povečati za 8% ali 2600 ton, od tega v državnem sektorju za 34%, v zadružnem za 6%.

Povečati število goveje živine za 10.6%, t. j. za 5000 komadov. Od tega v državnem sektorju za 32%, v zadružnem sektorju za 17.8 %.

V korist povečanja goveje živine zmanjšati število konj za 26% in število prašičev za 17%. Povečati število perutnine za 3%.

Iz navedenega izhaja, da se bo kmetijska proizvodnja v državnem in zadružnem sektorju razvijala predvsem v povečanju vrtnin, krm-skih rastlin in goveje živine. Le na ta način bomo prebivalstvu mesta lahko osigurali zadostne količine zelenjave in ga bolje oskrbovali tudi z mlekom.

3. Plan investicij: Uvodoma smo že poudarili, da je osnovna li-nija vsedržavnega gospodarskega plana za l. 1950 koncentracija sil na osnovnih objektih petletnega plana. Zato se mora gradnja druž-benih objektov tudi v l. 1950 nujno podrediti tej liniji, ki je le začas-nega značaja. Izvršitev glavnih industrijskih objektov Petletnega pla-na bo odigrala odločilno vlogo tudi v izgradnji družbenega standarda.

Za investicije ljudskih odborov je v l. 1950 določenih 509 mili-jonov din, od česar odpade na Ljubljano 34.5% ali 175.1 milij. din, t. j. 12 milijonov več kot v letu 1949. Prioriteto v investicijah ljud-skih odborov imajo tudi v letošnjem letu objekti družbenega stan-darda. Zato znaša razmerje med investicijami za kapitalno izgradnjo in za družbeni standard 18% : 82% v korist družbenega standarda. V investicije za kapitalno izgradnjo planiramo 31.700 milij. din, v investicije za družbeni standard 143.400 milij. din. Od tega zneska odpade na gradnjo stanovanj 43%, na komunalno dejavnost 32%, na zdravstveno 11.1%, na kulturno prosvetno dejavnost 4.5% in na gradnjo upravnih zgradb RLO III in IV 9%.

V letošnji investicijski plan smo prioriteto vključili vse nedovr-šene objekte iz leta 1949, katerih vrednost znaša 57 milj. V postavki stanovanjskih gradenj, ki znaša 61 milij. din, odpade na dograditev stanovanjskih blokov na Ambroževem trgu, v Šiški, Vrhovčevi ulici in na Resljevi cesti ter na nedokončane nadzidave v Ilirski in Vrhov-čevi ulici 21, 4 milij. din. Z dograditvijo teh objektov bomo dali v

uporabo 222 družinskih stanovanj in 186 samskih sob že v I. in II. kvartalu 1950. leta

Za novogradnje stanovanj nam ostane na razpolago znesek 38.600 milij. din, ki ga planiramo:

za gradnjo stanovanjskih blokov uslužbencev ECŽ	7 milij. din
za gradnjo samskega bloka v Kolodvorski ulici	8 milij. din
za gradnjo Doma delavcev »Megrad«, »Obnove«, »Beton«	5 milij. din
za gradnjo stanovanjskega bloka	5 milij. din
za nadaljevanje nadzidav in prizidek v Vrhovčevi ulici	6 milij. din
za gradnjo paviljona s 4 posl. prostori pri stan. blokih v Šiški	3 milij. din
za dograditev provizorija CK LMS	4 milij. din
za gradnjo upravnih zgradb RLO I	1.8 milij. din
za pričetek novogradnje hotela	0.6 milij. din
v katerem znesku je planiran le plačilni fond kvalificirane delovne sile, ker bo material nakazan iz zveznih oziroma republiških investicij.	

Iz postavke novogradenj bomo gradili 48 družinskih stanovanj, ki jih bomo dali v uporabo že 1951. leta in 460 samskih ozir. poslovnih prostorov. Skupno bomo dali v 1950. letu v uporabo 270 družinskih stanovanj, t. j. 38 % več kot v letu 1949. Poleg tega bodo na področju MLO gradili stanovanja tudi zvezni in republiški investitorji v skupni vrednosti 229 milijonov.

Nadaljnjo najvišjo investicijo v družbenem standardu predstavlja komunalna dejavnost v višini 45.4 milij. din, ki se deli 24 milij. din za kanalizacijska dela, od tega: 13 milij. din za kanalizacijo Št. Vida v dolžini 5300 m s čistilno napravo, kjer doslej kanalizacije sploh še ni in je nastala nevarnost okužbe vodnjakov, ki služijo tudi kot pitna voda. Istočasno planiramo čistilno napravo, katere glavni namen bo pridobivanje gnojil za kmetijsko proizvodnjo, v dolžini 900 m. 5.530 milij. din planiramo za kanalizacijo Drenikove in Celovške ceste in 5.470 milij. din za nadaljevanje del na zbiralnem kanalu.

Na dela za mestni vodovod odpade 20.9 milij. din: na dograditev III napajalnega cevovoda 2.930 milij. din, na gradnjo treh novih vodnjakov 9.090 milij. din in na novogradnjo IV. cevovoda v dolžini 770 m 8.280 milij. din.

Šele s 100% realizacijo teh del, ki jih smatramo kot eno prioriteten nalog v l. 1950, bomo rešili kritični položaj oskrbe Ljubljane z vodo.

Iz postavke komunalne dejavnosti odpade še pol milijona dinarjev na javno razsvetljavo, kjer bomo izvršili manjša dela na omrežju v Vižmarjih in na obnovitvi svetilk.

Za novogradnjo DID planiramo znesek 5 milij. din, od tega 3 milijone 100.000 din za novogradnjo DID v Škofji ulici ter 1.900.000 din za adaptacijo 6 DID v Strossmayerjevi ulici, v Zg. Šiški, v Staničevi ulici, v Prešernovi ulici in v Polju. Medtem ko bo novogradnja s kapaciteto 100 otrok dana v uporabo l. 1951, se bo po izvršenih adaptacijah dvignila kapaciteta za 260 mest že tekom letošnjega leta.

Zvezni investitorji »Litostroj«, Železnica in Tobačna tovarna planirajo v tem letu novogradnjo 3 DID s kapaciteto po 100 mest, skupaj 300 mest. Skupno je v l. 1950 planirano povečanje za 660 mest, t. j. 89 % povečanje današnjih kapacitet. S tem bo to število mest danih v uporabo l. 1951 naraslo na 1400 ter krilo 27.5% današnjih potreb.

Na zdravstveno dejavnost odpade 15.700 milij. din. Od tega na dograditev Dečjega doma s kapaciteto 150 otrok in 1000 mater, 6.4% milij. din, na gradnjo azila 1.5 milij. din.

Na investicije dečjih jasli odpade znesek 7.6 milij. din, in sicer 800.000 din za dograditev jasli na Resljevi cesti 5.200 milij. din za novogradnjo jasli v Prisojni in Langusovi ulici, 1.6 milij. din za adaptacije jasli v Lavričevi in Krekovi ul. ter na Prulah. Z adaptacijami

se bo povečalo število mest že v l. 1950 za 240. Obe novogradnji s 160 mesti pa bosta dani v uporabo l. 1951.

Poleg tega bodo na področju Ljubljane gradili 3 dečje jasli republiški investitorji: Predsedstvo vlade, Tovarna Saturnus in Klinične bolnice v skupni vrednosti 8,2 milij. din z 240 mesti.

Zvezni investitorji »Litostroj«, Železnica in Tovarna Vevče planirajo gradnjo 3 novih jaslí po 80 mest, skupno 240 mest.

Skupno je v letu 1950 planirano povečanje za 880 mest. S tem se bo v letu 1951 današnja kapaciteta v dečjih jaslih povečala na 990 mest in krila 35% današnjih potreb.

Za dokončanje del otroškega okrevališča v Šiljevici s kapaciteto 140 otrok je določena investicija v višini 2,1 milij. din.

Za dovršitev adaptacijskih del na Glasbeni šoli 1,5 milij. din.

Končno odpade v postavki družbenega standarda še 13 milij. za dograditev rajonskih domov v RLO III in IV, ki morata biti v l. 1950 dana v uporabo.

V investicijski kvoti za kapitalno izgradnjo ima tudi v letošnjem planu prioriteto kmetijstvo, na katerega odpade 40,6% ali 12.860 milij. din.

a) **Za ekonomijo »Jesenkovo«** planiramo 4,940 milij., od katerega zneska bomo 1,5 milij. porabili za dokončanje v l. 1949 zgrajenih hlevov 1,350 milij. za gradnjo stranskih objektov: silos, remiza, listnjak itd., ki so nujno potrebni za redno poslovanje novega obrata na Cesti dveh cesarjev. Za družbeni standard planiramo na tem posestvu 2,090 milij. za gradnjo 3 stanovanjskih hišic, da tako zasigramo najosnovnejše življenjske pogoje delovni sili, ki je tamkaj zaposlena in tako zagotovimo posestvu stalno delovno silo.

b) **Za ekonomijo »Verd«** planiramo 920.000 din, ki so predvideni za gradnjo najnujnejših stranskih objektov kot silos, gnojišče, napajališče itd.

c) **Na posestvu Mengeš s Križem in Jablami** bomo investirali 2.030 milij. din. Od tega odpade preko 1 milij. na gradnjo vodovoda, 450.000 za napravo toplih gred in 300.000 za gradnjo kokošnjaka za 1000 kokoši. Glavne investicije so predvidene za pospeševanje proizvodnje vrtnin.

č) **Za novo posestvo Pšata** planiramo 4.150 milij. Navedeni znesek bo v glavnem uporabljen za dokončanje 3 že v preteklem letu postavljenih govejih hlevov in za gradnjo ostalih stranskih objektov, ki so prav tako nujno potrebni za pričetek rednega obratovanja.

d) Dalje je 820.000 din predvidenih za ekonomiji RLO IV in V.

V kapitalni izgradnji predvidevamo znesek 1,700.000 za dograditev komorne peči četvorke, s čimer se bo povečala proizvodnja plina za 80% t. j. dnevno od 9000 na 16.000 m³.

850.000 din planiramo za izdelavo konstrukcije žerjava in kupolne livarske peči za podjetje »Unitas«. Z izvršitvijo teh del bo nova livarna s površino 960 m² dana v obrat že tekom letošnjega leta ob istočasni fuziji obratov »Zvon«, stare livarne »Unitas« in »Alumil«. Na ta način bomo osigurali izpolnitev proizvodnega plana in rešili kritično vprašanje strokovne delovne sile, ki je sedaj razbita po 3 obratih.

Za povečanje obratov in strojno opremo obrt. obratov državnih mojstrov planiramo znesek 2.400 milij. din: od tega za tes. podjetje državnega mojstra Pavšiča 600.000 din, za instalatersko podjetje drž. mojstra Pičmana 800.000 din, za umetno kovaštvo drž. mojstra Cirmana 300.000 din, za elektroinstalatersko podjetje drž. mojstra Mihelčiča 200.000 din in za živilsko podjetje drž. mojstra Groma 500.000 din.

V preteklem letu je minister za komunalne zadeve izdal diplomu za naslov drž. mojstra tudi 6 obrt. mojstrom v Ljubljani. To so že navedeni Pičman, Pavšič, Cirman, Mihelčič, Grom in Vavpotič. Ta

naslov si morejo pridobiti tisti obrtni mojstri, ki se vidno odlikujejo s strokovno sposobnostjo, izkazano izkušnostjo in visoko kakovostjo svojega dela in ki so pokazali pravilen odnos do ljudske oblasti. Obrtništvo more in mora v izgradnji socializma odigrati važno vlogo, zato mu tudi Petletni plan določa posebne naloge. Obrtništvo mora skrbeti za kvalitetno drobno proizvodnjo in usluge za kritje vsakodnevnih potreb delovnega človeka.

Za mehanizacijo gradbene operative planiramo 2,600 milij. din. Z nabavo in montažo potrebnih strojev se bo dvignila storilnost dela na posameznih delih od 4 do 12%, sprostitev delovne sile bo znašala ca 9%.

Za gradnjo nove kontumačne klavnice s karantenskim hlevom do III. faze planiramo 2,400 milij. Gradnja take klavnice je nujno potrebna, da se izolira bolna živina in s tem prepreči nevarnost okužbe zdrave živine in mesa.

Za gradnjo garaže »Meprom« planiramo 4,890 milij. Gradnja garaž je nujno potrebna zaradi ohranitve vozil, ki so danes izpostavljena vsem vremenskim neprilikam in trpe zaradi tega milijonsko škodo.

Končno so v investicijskem planu predvideni še 4 milij. din za vzdrževanje cest.

Od celotne investicijske kvote odpade v letošnjem letu na investicije RLO 19,5%, t. j. 34,2 milij. din.

RLO bodo predvsem udeleženi v postavki stanovanj, upravnih zgradb, DID in jasli. S tem se investicije RLO povečajo napram l. 1949 za 15,6%.

Iz republiških investicij so poleg navedenega za potrebe MLO odobreni še naslednji zneski:

za nadaljevanje del na regulaciji Pšate 12 milij. din, za melioracijska dela na Jesenkovem 1 milij. din in 11 milij. din za nadaljevanje del na zdravstveni polikliniki. Posebna kvota bo dodeljena tudi za investicije KOZ.

Posamezne postavke investicijskega plana predstavljajo predvsem razmeroma nizke zneske, če jih primerjamo z današnjimi potrebami. Vendar je treba ponovno poudariti, da se moramo v danem položaju, ko si gradimo socializem z lastnimi silami, odreči širjenju fronte gradbenih del, ker bi se nam taka politika maščevala, kar potrjujejo izkušnje preteklih let.

Vsekakor pa se tudi v letošnjem letu ne mislimo in ne smemo odreči sprostitvi široke iniciative, ki bo lahko ogromno prispevala k povečanju planiranih nalog. To iniciativo bo treba predvsem usmerjati na dela, ki ne bodo terjala pomoči gradbene operative, na katerih bodo posamezni kolektivi neposredno zainteresirani in jih bodo tudi sami lahko izvršili. To morajo biti v letošnjem letu predvsem dela iz kulturno prosvetne in komunalne dejavnosti ter lokalnega prometa.

Če bomo v proizvodnji postavljene naloge za izvoz pravočasno in pravilno reševali, bomo v tekočem letu lahko realizirali položitev II. tramvajskega tira na Celovski in Tržaški cesti ter trolejbusno progo na Ježico. Ves potreben material je uvoznega značaja in bomo lahko prišli do njega le, če si bomo oskrbeli dovolj deviz.

Poleg tega bo v letošnjem letu na področju našega mesta izredno velika investicijska dejavnost s strani zveznih in republiških investitorjev, predvsem za kulturno prosvetno in zdravstveno dejavnost. Gradili se bodo naslednji objekti:

Institut za elektrogospodarstvo, Institut za elektrozeve, Turboinstitut, Fizikalni, kemični in metalurški institut, dalje Agronomska fakulteta, Ekonomska fakulteta, Tiskarna za univerzo in Akademijo

znanosti v znesku 30 milij. din, Dijaška naselja v vrednosti 188 milij. din. — Za umetnostno akademijo je planiranih 13.6 milij. din. Za zdravstvene ustanove skupaj 51.1 milij. din. — Skupna vrednost vseh predvidenih del bo znašala preko 600 milij. din.

Za uspešno izpolnitev letošnjih nalog je predvsem potrebno:

1. Voditi tudi v letošnjem letu nenehno borbo za odkrivanje novih kapacitet, za izkoriščanje lokalnih virov surovin in za dvig kvalitete in povečanje asortimenta. Posebno skrb posvetiti dvigu obrtniške proizvodnje.

2. Skrbeti za čim večjo proizvodnjo predmetov, primernih za izvoz.

3. Razvijati zlasti proizvodnjo gradbenega materiala, živilsko, kovinsko in lesno proizvodnjo.

4. Organizirati proizvodnjo učil in učnih pripomočkov.

5. Voditi posebno skrb, kje se zaradi slabo organiziranega dela zadržuje preveč delovne sile, skrbeti za uvažanje normiranega dela in za povečanje storilnosti dela.

6. Takoj pristopiti k sklepanju pismenih delovnih pogodb, istočasno pa fluktuacijo delovne sile reševati predvsem s pravilnim nagrajevanjem, z neprestanim usposabljanjem delavcev za višje kategorije. Poskrbeti za zadostno število delovne sile zlasti v gradnjah, komunalni dejavnosti in najvažnejših strokah industrijske proizvodnje.

7. Dajati vso pomoč KOZ in vsem mestnim ekonomijam, da se bo kmetijska proizvodnja, zlasti proizvodnja vrtnin in goveje živine povečala.

8. V sodelovanju z Ljudsko fronto skrbeti za vključitev najširših ljudskih množic v aktivno izvajanje vseh planskih nalog.

Tovariši! Težave, ki smo jih v preteklem letu premagali, so nam prinesle novih izkušenj, pa tudi nove smelosti in poguma za uspešno nadaljevanje našega dela. Zavedamo se, da bo tudi leto 1950 terjalo od nas novih naporov. V tej borbi naj nas vodi zavest, da pomenijo nove zmage delovnih ljudi Titove Jugoslavije ogromen prispevek za napredek celega človeštva. Vsaka teh zmag pomeni razkrinkavanje revizionizma hegemonističnih tendenc voditeljev Sovjetske zveze, ki z revolucionarno idejo marksizma-leninizma nimajo ničesar skupnega.

Tudi v letošnjem letu bomo naleteli na vrsto težav in zaprek, saj si bo po direktivah VKP/b Kominforma še nadalje prizadevala nas v izgradnji socializma ovirati in nam škodovati. Te težave bodo hoteli spretno izkoriščati tudi kapitalistični elementi. Toda vse nakane in vse grožnje se bodo morale končno umakniti resnici. Jugoslavija je bila izvoljena v Varnostni svet, čeprav je sovjetska delegacija z g. Višinskim na čelu skušala to preprečiti. Jugoslavija si bo, čeprav proti volji voditelja SZ, pod vodstvom herojske Partije s tov. Titom na čelu, zgradila socializem.

Predsednik Zasedanja objavi 25 minutni odmor ter pozove ljudske odbornike, da se med tem časom prijavijo k diskusiji.

Po odmoru dá predsednik besedo

tov. arh. Kocjanu Danilu.

Tovariši in tovarišice ljudski odborniki! Pri proučevanju in potrditvi predloženega mestnega proračuna za l. 1950 moramo upoštevati — kot je že v uvodnih besedah nakazal tov. predsednik Maležič — značilnost zveznega, odnosno republiškega proračuna, ki daje osnovni poudarek v pospešeni izvedbi našega petletnega plana težki industriji. Na osnovi te gospodarske linije, ki velja letošnji dejavnosti, predvideva mestni proračun le najnujnejše investicije kapitalne izgradnje in objektov družbenega standarda lokalnega značaja v skupnem znesku 175,000.000 din. Prav ta razmeroma nizka vsota inve-

sticij pa nam nalaga v letošnjem letu posebno dolžnost, da v lastnem okviru čim uspešnejše rešujemo probleme lokalnega gospodarjenja našega mesta.

Z naglo industrializacijo mesta, z družbeno spremembo in spremembo socialnega sestava prebivalstva Ljubljane po eni strani, po drugi pa vsled prevzema iztrošenih zastarelih in maloštevilnih komunalnih naprav stopajo pred mestni ljudski odbor težke in neodložljive naloge.

Predloženi proračun sicer predvideva vsoto 45,400.000 dinarjev za komunalno dejavnost, v kateri je predviden za kanalizacijo znesek 24 milij. din, za vodovod 20,900.000 din in javno razsvetljavo znesek 500.000 din investicij, ki zahtevajo takojšnjo realizacijo, da se prepreči zastoj ozir. omogoči nadaljnji planski razvoj mesta. S tem bomo dosegli, da se bo standard delovnega človeka, če že ne dvigal vzporedno z rastočo industrializacijo mesta, vsaj z ozirom na skokovit porast števila prebivalcev od 70.000 v l. 1939 na 120.000 v l. 1949 pri obstoječih komunalnih napravah in dosedanjem številu uslužnostnih podjetij obdržal na sedANJI višini.

Ugotovitev, da MLO kljub vsem naporom še ne more nuditi delovnemu človeku onih življenjskih pogojev, do katerih so upravičeni danes zlasti naši udarniki, novatorji, racionalizatorji, delovni kolektivi ter deset in deset tisoči prostovoljcev našega mesta, narekuje, da ne smemo preiti vzrokov te težke borbe, ki jo bije delovno ljudstvo širom po domovini za svojo jutrišnjo boljšo bodočnost.

Zglasna informbirojska resolucija ter vse kasneje z njo združene politične in gospodarske sankcije, popoln gospodarski bojkot in izolacija po SZ in tako zvanih demokratič. državah, teroristični ukrepi in organiziran banditizem najnižje vrste niso mogli odvrniti našega delovnega ljudstva od svoje Partije, pod katere vodstvom gradi in bo zgradilo samo v vzgled vsem naprednim demokratičnim množicam sveta in v odgovor voditeljem kampanje proti naši državi — socializem.

Ta nepredvideni gospodarski in politični napad SZ na naše državno vodstvo, Partijo in delovno ljudstvo med že čvrstim in uspešnim izvajanjem našega gospodarskega plana pa je terjal nujno protiukrepe, ki so imeli za posledico gotove motnje oziroma zastoj tudi v hitrejšem razvoju komunalne dejavnosti, ki jo vsebuje petletni plan mesta Ljubljane in ki ji daje osnovne smernice in postavlja konkretne naloge, ki obstajajo:

1. Oskrbeti mestu zadostne količine vode z izboljšanjem in povečanjem omrežja cevovodov ter zagotovitev novih virov in rezervarij.
2. Izboljšati obstoječo kanalizacijo in zgraditi novo omrežje mestne kanalizacije za nadaljnji razvoj mesta.
3. Obnoviti in razširiti obstoječo mrežo javne razsvetljave s povečanjem števila cestnih svetilk.
4. Urediti in povečati površino obstoječih parkov, nasadov in zelenic ter mehanizirati, izboljšati in povečati število čistilnih naprav.
5. Ustanavljati storitvene delavnice vseh vrst.
6. Oskrbeti in zagotoviti zadostne količine plina za potrebe mesta s povečanjem zmogljivosti plinarne in razširitvijo omrežja plinskih vodov.

Kot je razvidno iz gornjih nalog, obsega komunalna dejavnost kompleks raznih del v okviru Poverjeništva za komunalno gospodarjenje, ki jih ni mogoče obravnavati kot celoto, temveč jih na podlagi naštetih dejavnosti lahko razvrstimo na tri glavne panoge.

Prva panoga komunalnega gospodarjenja zahteva reševanje vprašanj, ki neposredno vplivajo na zvišanje življenjske ravni, kot pre-

skrbra mesta z vodo in plinom, uslužnostna podjetja kot pralnice, likalnice, krpalnice, razni gospodinjski servisi itd., medtem ko zajema druga panoga predvsem vprašanje ureditve zunanjega izgleda mesta. V njen okvir spada ureditev parkov, nasadov, trgov in zelenic, čistoča mesta splošno, javna razsvetljava, izgledi zgradb, vseh javnih naprav, kot tudi okrasitev mesta.

Tretja panoga komunalne dejavnosti pa obstoji v zbiranju in oskrbi naše industrije s koristnimi odpadki na teritoriju mesta.

Letošnji proračun daje močan poudarek komunalni dejavnosti, saj predvideva:

izgradnjo kanala Št. Vid-Višmarje, Drenikova—Celovška cesta, nadaljevanje gradnje glavnega zbiralnega kanala, izpopolnitev mestnega vodovoda z izgradnjo novih vodnjakov, dovršitev III. cevovoda, pričetega že lansko leto in dovršitev IV. cevovoda.

V izven proračunskih investicijah pa je predviden znesek 1 milijon 700.000 din za izgradnjo nove komorne peči.

Za vzdrževanje parkov in snage mesta predvidena vsota 6 milijonov 887.000 din daje možnost, da v letošnjem letu v tem pogledu lahko napravimo velik korak naprej. S planiranim zneskom za izboljšanje javne razsvetljave pa bomo izdatno rešili tudi ta problem.

Upravičenost in nujnost predloženih investicij pa nam bo lažje razumljiva, če pregledamo v kratkem problematiko po posameznih panogah komunalne dejavnosti in naših komunalnih podjetjih.

Preskrba mesta z vodo

Najslabšo dediščino iz predaprilske Jugoslavije predstavlja Mestni vodovod, ki je bil zgrajen pred 60 leti za tedanjo ožjo Ljubljano s 50.000 prebivalci. V celoti sta bila speljana le dva glavna cevovoda, na katera je bilo kasneje priključeno povsem nenačrtno ostalo potrebno vodovodno omrežje. Tako predstavlja današnje omrežje le 15% močnejših cevovodov, 85% pa cevi z manjšimi premeri, ki so z razvojem mesta morale prevzeti funkcijo glavnih vodov. Z naglim večanjem števila prebivalcev, naraščanjem industrije se je pričela močno zviševati tudi življenjska raven delovnega ljudstva, kar je imelo za posledico mnogo večjo uporabo vode. Današnja povprečna uporaba vode, ki se je dvignila od predvojne dobe od 175 l na 270 l dnevne potrošnje posameznega prebivalca, je jasno pokazala hibe starega prešibko dimenzioniranega vodovodnega omrežja. Ti nedostatki so občutni zlasti v poletnih mesecih, ko ostajajo večji od glavnih cevovodov oddaljeni predeli mesta brez redne oskrbe z vodo. Z dovršitvijo III. cevovoda bo vprašanje zadostnega tlaka v vodovodnem omrežju starega dela ožjega mesta začasno rešeno, do izvršitve IV. cevovoda pa ostanejo zlasti severovzhodni predeli mesta in njihov razvoj še vedno pred nerešenim problemom prepotrebne oskrbe z vodo.

Kot drugi problem vodovoda pa nastaja vprašanje zagotovitve novih vodnih virov. Dosedanji vodnjaki z obstoječimi črpalnimi napravami niso več kos naglemu porastu konzuma vode ter je vsled tega potrebno odpreti oziroma povečati število vodnjakov. Za trenutno izboljšanje preskrbe z vodo že gradimo nov vodnjak, ki bo služil kot začasna ojačevalna naprava že v letošnjem letu svojemu namenu.

Da obstaja poleg omenjenih dveh osnovnih nakazanih problemov še nešteto drugih nalog pri vprašanju oskrbe mesta z vodo in ktere Mestni vodovod sam pod obstoječimi pogoji težko zmaga, kaže tudi do 30 % nekontrolirana izguba načrpane vode. Zato je v interesu prebivalstva samega, da čim tesneje sodeluje z Mestnim ljudskim odborom pri naporih zagotoviti mestu zadostno količino vode s tem, da skrbno izpolnjuje navodila, ki jih v tem pogledu izdaja po našem poverjeništvu.

Malenkostne, a mnogoštevilne okvare v hišnih napeljavah, prekomerno tratenje vode, zalivanje vrtov itd., predstavlja nepotrebno in škodljivo obremenitev vodovoda, kar gre nujno na škodo vsega prebivalstva. Za manjša popravila in kontrolo za pravilno uporabo vode bo ustanovljena v okviru vodovoda, servisna delavnica, ki bo s sodelovanjem hišnih lastnikov in upraviteljev hiš izvedla prvi ukrep za izboljšanje obstoječega stanja oskrbe mesta z vodo s takojšnjim popravilom obstoječega omrežja.

Stanje kanalizacije

Bivši mestni gospodarji iz predvojne dobe so določili kot vodovodu tudi kanalizaciji enak razvoj. Glavna skrb je bila posvečena le središču mesta, medtem ko je bilo perifernim delavskim naseljem prepuščeno reševanje kanalizacije v njihovem lastnem okviru. Da pa je bila ta skrb za delovnega človeka tudi v mestu samem kaj skopa, nam pričajo celi mestni predeli, tako n. pr. ob Dolenjski cesti, Trnovem, Šiški, ob Tržaški cesti itd., ki so ostali brez kanalizacije.

Tako stanje je prevzela po osvoboditvi nova ljudska oblast, ki je z ozirom na rastočo industrializacijo ter vsestranski nagel razvoj mesta pristopila h graditvi novega omrežja posebno v severnem delu mesta. Izvršen podaljšek cestnega kanala na Viču, kanalizacija Tyrševe ceste, Dolenjske ceste in pričetek Zbiralnega kanala za severni del mesta, zlasti pa letošnja visoka postavka v mestnem proračunu za izvršitev asanacije Št. Vida, kaže resno odločnost Mestnega ljudskega odbora, da zagotovi mestu pravilen in zdrav razvoj.

Pri problematiki kanalizacije mesta pa ostaja še nerešeno vprašanje mestnih predelov, ki so ostali brez kanalizacije in katerih stanovanjske zgradbe so vezane le na zasilno nehigiensko rešitev — na greznice. Redno izpraznjevanje padè v skrb Mestnega ljudskega odbora, ki pa vsled nezadostnega števila tako prevoznega parka kot kadra ni v stanju zadostiti naročilom. Prebivalci so prisiljeni, da izvrše s prebitjem sten greznic začasne odtoke fekalij v odprte jarke. To pa ima za posledico raznovrstne okužbe zlasti otrok, s pronicanjem fekalij v zemljo se okužujejo vodnjaki in pitna voda. Iz ugotovitve in podatkov Sanitarne inspekcije o nevarnosti nastajanja raznih epidemičnih obolenj sledi, da moramo tudi ta problem vzeti resno v poštev in najti tudi za to rešitev. Celotna kanalizacija mestnega omrežja je znašala v l. 1945 99 km, medtem ko zaznamujemo v l. 1949 že povečanje za 15 km ter od tega 1220 m Zbiralnega kanala do sedaj največjega profila 220 in 240 cm.

Očuvanje obstoječe kanalizacije pa zahteva redno in pravilno vzdrževanje (čiščenje, izpiranje, popravljanje). Za to oskrbovanje pa je v sestavu podjetja »Snage« skupina 4 čistilcev, ki so v letošnjem letu vršili le nujna popravila hišnih kanalizacij, medtem ko je bilo vzdrževanje cestnega omrežja prepuščeno v nemar. To je jasen dokaz, da je obstoječe število premajhno ter da se mora v to svrhu še v letošnjem letu formirati močnejša skupina, ki bo v stanju ohraniti in preprečiti okvare na obstoječi kanalizaciji.

Z izvršitvijo podaljškov obstoječih zbiralnih kanalov ob obeh bregovih Ljubljane in z zgraditvijo biološke čistilne naprave v bližini Fužin pa bo izvršen velik prispevek k splošni asanaciji mesta.

Izgled mesta

Da se ocenjuje kulturna stopnja prebivalcev mesta že po zunanjem izgledu mesta je stara stvar. Vendar nastaja vprašanje, zakaj tudi tu nismo dosegli onih uspehov in tiste višine, ki bi bila primerna in nujna za glavno mesto Ljubljana?

Na to vprašanje ugotavljamo dva vzroka, ki ovirata razvoj te dejavnosti, in sicer:

1. Podjetje »Snaga«, ki skrbi za čistočo mesta in podjetje Vrtnarija, ki skrbi za okras in nego javnih parkov s sedanjo kapaciteto in obstoječim kadrom nista kos nalogam na teritoriju mesta iz sledečih razlogov:

Skupna površina cestnega omrežja na teritoriju mesta znaša 1.292.971 m² ali izraženo v km 4 × 251. Za dnevno čiščenje, izpiranje, v zimskem času odmetavanje snega in posipanje pešpotov ima podjetje »Snaga« 120 delavcev, kar pa je odločno premalo, zlasti ker odpade še od tega števila 14 voznikov-smetarjev in 4 delavci-kanalarji na druga dela. Ob ugotovitvi, da je ves ta kader bil prevzet od stare uprave cest ter da sta dosegla 2 delavca že svojih 70 let, večje število preko 65 let in da je povprečna starost ostalega delavstva okoli 55 let, da podjetje nima od osvoboditve nobenega podmladka, nam mora biti jasno, zakaj tu nismo in ne moremo dosegati boljših uspehov. Za podjetje »Snaga« pa velja zlasti še, da je brez mehanizacije ter da je nočno izpiranje ulic vsled kritičnega stanja vodovoda povsem onemogočeno. Letošnja borba podjetja velja mehanizaciji in nabavi nove opreme, zlasti pa popravilu dveh škropilnih avtomobilov, za katera so potrebni rezervni deli že predvideni iz uvoza.

S postopnim prenosom vzdrževanja čistoče na Rajonske ljudske odbore s predvideno mehanizacijo pa pričakujemo izdatno izboljšanje v tem pogledu, ker vršijo posamezni rajonski ljudski odbori že danes čiščenje v zunanjih predelih mesta ter dosegajo z raznimi akcijami prostovoljnih delavcev že velike in vidne uspehe.

Z istimi težavami glede kadra se bori tudi Mestna vrtnarija pri vzdrževanju javnih parkov, zelenic itd. Ako upoštevamo, da je bilo oskrbovano v zadnjih letih skoraj 54.939 m² zelenic, parkov, otroških igrališč z istim številom kadra kot v letu 1937 ter da je ta kader vršil vzdrževanje tudi že obstoječih nasadov, moramo priznati delovnemu kolektivu vrtnarije, da je dosegel lepe uspehe pri reševanju zadanih nalog. Rastoče potrebe mesta po zelenilu pa zahtevajo tudi od posameznih Rajonskih ljudskih odborov, da se z ustanovitvijo lastnih vrtnarij, kjer obstajajo dane možnosti, čimprej osamosvoje ter skrbe za gojitev parkov in nasadov na svojem področju v takem obsegu, ki bo že na zunaj prikazal naš gospodarski dvig in razvoj mesta.

Kot drugi vzrok pa moramo kritizirati nepravilen odnos gotovega dela prebivalstva do javne čistoče in izgleda mesta, kar je bilo zlasti opaziti v zadnjih dneh, ko je zapadel sneg.

Neredko se dogaja, da je, kar smo s trdom ustvarili podnevi, uničeno preko noči. Podrte prometne table, stebriči, uničene posode za vlaganje smeti, ponesnaženi hodniki, razbite svetilke javne razsvetljave, odnešene klopi itd. pa nam nalagajo dolžnost, da posvetimo tem škodljivcem državne imovine in saboterjem našega plana pri dvigu zunanjega izgleda mesta v letošnjem letu najstrožjo borbo.

Javna razsvetljava

Javna razsvetljava je v preteklem letu delno zadostila potrebam na izboljšanju javne razsvetljave, kar je predvsem razvidno na močnem porastu porabljenega toka, ki se je dvignil iz leta 1948 od 970.000 kW na 1.180.00 kW v preteklem letu. Poleg obnove starega omrežja je bil izvršen tudi daljši novi vod od Stadiona do Ježice ter je bilo v tem letu izmenjanih preko 4000 pregorelih žarnic. Celotno omrežje, ki meri okoli 300 km, opravlja danes skupina treh ljudi, kar povzroča česte opravičene pritožbe in kritiko poslovanja uprave.

Z nabavo motorizirane lestve, ki jo vrši uprava v lastni režiji, bo že v letošnjem poletju omogočeno nočno izmenjavanje pregorelih žarnic in bo dana večja operativnost ekipi tudi glede čiščenja svetilk

sami, kar je bilo kritizirano v referatu tov. poverjenika Kutina že na prošlem zasedanju mestne skupščine.

Letošnji program vsebuje tudi izpopolnitev razsvetljave perifernih ulic, v kompleksu novih stanovanjskih blokov v Šiški, zadostno razsvetlitev Muzejskega trga, Šubičeve ceste, parka pred sodnijo in ob Jegličevi cesti. Poleg navedenih del pa je v planu predvidena namestitev javnih električnih ur na najvažnejših križiščih.

Vkljub temu, da predstavljajo uslužnostna podjetja ne samo neposredni dvig življenjske ravni, temveč tudi, da razbremenjujejo naše žene drobnih gospodinjstkih del ter jim s tem omogočajo vključevanje v proizvodnjo, nismo tej nalogi komunalne dejavnosti posvetili zadostne pažnje. Edino večje podjetje pod upravno operativnim vodstvom Poverjeništva pralnica »Labod« še do danes ni moglo sprejemati večjih količin perila civilnega prebivalstva v pranje ter praktično pere samo za zdravstvene in socialne ustanove mesta.

V tekočem mesecu pa bo sproščeno pol kapacitete podjetja za potrebe mestnega prebivalstva. Z napravo lastnih pralnic, ustanov, ki danes najbolj obremenjujejo podjetje, se bo to stanje že v bodočih mesecih izdatno izboljšalo. V okviru Rajonskega ljudskega odbora I. in III. so bili v preteklem letu ustanovljeni dve pralnici, sicer v manjšem obsegu, vendar pa bo s predvideno mehanizacijo teh pralnic in ustanovitvijo nove pralnice ustrezno najnujnejšim potrebam prebivalcev Ljubljane.

Poleg navedenih vprašanj rešuje komunalno poverjeništvo še ostala vprašanja mesta, kot javna stranišča, odprta in zaprta kopališča, otroška igrališča, ureditev Zoološkega vrta, ustanavljanje novih gospodinjstkih servisov, oziroma uslužnostnih podjetij, to pa le v okviru danih materialnih pogojev in z minimalno delovno silo. Tak način reševanja pa ovirajo zlasti še težave pri nabavi planskega materiala.

Poudariti pa moramo, da se vsa komunalna dejavnost oslanja le na prostovoljno delovno silo ter vsled tega tudi v tem letu računamo na pomoč in požrtvovalnost naših prostovoljcev. Od dotoka te delovne sile zavisi, kako bomo napredovali v letošnjem letu z našimi deli, kajti velik del komunalne dejavnosti je izven čvrstega plana ter bo vsled tega potreben še ostrejši boj.

Ker predstavljajo naloge v predloženem proračunu Mestnega ljudskega odbora za leto 1950 važen doprinos k skupnemu gospodarskemu planu in ker bomo z izvršitvijo teh nalog potrdili zaupanje, katerega stavlja v nas naša Partija, izjavljam, da bom glasoval za predložen proračun.

Tov. Rakar Iva:

Tovariši in tovarišice ljudski odborniki! S spojitvijo zdravstvene službe s splošnim zdravstvom je poverjeništvo prevzelo pod svoje upravno operativno vodstvo polikliniko na Miklošičevi cesti s specialistično in s splošno ambulantno službo.

Pri tem nam je bilo dodeljeno 23.312.400 din. Za planske in izven planske investicije pa smo imeli 23.311.000 din, rajoni pa 10.989.386 din, torej skupno je bilo za zdravstvo 76.513.286 din kreditov.

Ti visoki zneski so najboljši pokazatelji, da ljudska oblast mnogo stori za zdravje delovnega človeka, na drugi strani pa kažejo, da so v zdravstvu široke potrebe in ogromno dela.

Dejstvo je, da je bil proračun izrabljen le 80%, planske investicije pa 74,3 %, na kar ima vsekakor vpliv odpoved trgovinskih pogodb informbirojevskih držav za dobavo kritičnih artiklov.

Toda kljub temu so bila s požrtvovalnostjo, iznajdljivostjo in povečanim naporom zdravstvenih delavcev opravljena tudi na tem polju za razširitev zdravstvene zaščite sledeča dela:

Končan je bil do III. faze III. trakt in nadaljevano delo I. in II. trakta enega najlepših dečjih domov v Jugoslaviji, — po mnenju nekaterih zdravnikov celo v Srednji Evropi — kjer bo z zgraditvijo našlo zdravstveno in socialno zaščito 190 otrok in 95 mater. Da nismo mogli otrok že vseliti, je vzrok prav v pomanjkanju instalacijskih in električnih naprav.

Bilo je dokončano in po zdraviliških predpisih urejeno okrevališče Staneta Žagarja za potrebe v Ljubljani, s kapaciteto 70 otrok, kjer slabotno in pljučno ogrožena mladina ponovno najde zdravje.

Od 1. avgusta do sedaj je bilo deležnih te zdravstvene zaščite 253 otrok, pri katerih so se pokazali zelo dobri uspehi.

Končan je bil bakteriološki laboratorij, ki je bil mestu nujno potreben, ker radi povečanja bakterioloških preiskav klinični laboratorij zmogel vsega dela. Ni pa še v polnem ohratu zaradi pomanjkanja aparatur, ki so vezane na uvoz.

Adaptirana ter postavljena v delo je bila nova ambulanta splošne in zobozdravstvene prakse na Izanski cesti, ker prav ta predel Ljubljane ni imel nikake zdravstvene ustanove.

Poleg tega so bile ustanovljene zobozdravstvene ambulante v Št. Vidu, Ježici, in za visokošolsko mladino; z ustanovitvijo zobne ambulante še v Polju pa bo omogočeno tudi zobozdravljenje ljudi iz oddaljenejših krajev. Ustanovitev omenjenih ambulant je potrebna zato, da delovni človek s prihajanjem v maloštevilne ordinacije v centru ne zgublja preveč delovnega časa.

Odpрте so bile posvetovalnice za matere v vseh rajonih, sicer v zasilnih prostorih — tako, da je omogočeno vsaki materi dobiti zdravstvene nasvete za nego svojega otroka. V omenjenih posvetovalnicah je bilo kljub tehničnim pomanjkljivostim uspešno izvršenih 8603 pregledov in nasvetov.

Iz privatnega sektorja je bilo prevzetih 7 novih lekarn, kar omogoča plansko zboljševanje zdravstvene zaščite tudi s te strani.

Preselila, in končno preuredila se je prepotrebna dietetska menza, tako da je sedaj 450 delovnim, dijete potrebnim ljudem omogočeno vsled dietetske prehrane sodelovati v delovnem procesu.

V že obstoječih ustanovah so bile izpopolnjene sanitetne opreme in izvršena različna dela za higienska izboljšanja.

Po temeljiti strokovni usposobitvi je bila na rajone decentralizirana sanitarna inšpekcija in zaščita matere in otroka. Z vzporedno decentralizacijo splošnega zdravstva na rajone je bil zagarantiran boljši potek zdravstvene službe in utrjena kompetenca zdravstva na rajonu.

Povedati pa moramo, da zdravstvo sedaj ne doseza hitrega tempa razvoja industrializacije. Postavlja se dnevno nova in nova problematika. Pri vseh nalogah je najbolj pereče vprašanje kadra, posebno višjega in srednje medicinskega, pri nižjem pa je poleg pomanjkanja še strokovno nizek nivo.

Z vključevanjem ljudi v delovni proces so narasle zlasti zdravstvene naloge v ambulantnem zdravljenju; število zavarovancev se je po osvoboditvi potrojilo, število zdravniškega kadra pa se ni niti podvojilo, ker se ta ne more tako hitro usposablјati.

Zato je v ordinacijah ambulantnega zdravljenja kljub ogromnemu delu — saj je bilo tekom leta 1949 izvršenih 555.780 zdravstvenih pregledov in posegov — delo nezadovoljivo, ker je padla vsled hitrega poslovanja kvaliteta zdravstvenega dela v večini ordinacij. Večurno, včasih tridnevno čakanje pred ordinacijami pa še zvišuje povprečen izpad delovne sile, ki je povprečno 4.18 % dnevno.

Da bi zboljšali zdravstveno službo, so se dopolnile ambulantne ure zdravnikov še s 37 honorarnimi zdravniki iz klinike in vojske, ki delajo po 2—3 ure dnevno; decentralizirali smo ambulante splošnega

zdravstva na 14 sektorjev ter organizirali nove obratne ambulante, s čimer smo enakomerno obtežili vsako ambulantno in s tem preprečili večurno čakanje, ter dali zdravnikom možnost, da se čimbolj seznanijo in ukrepajo na sektorski-obratni zdravstveni problematiki.

S tem bo vsaj deloma omogočeno preiti zdravnikom na bolj kvalitetno delo, ustvariti z bolnikom osebni kontakt po vprašanju vzroka njegove bolezni, stanovanjskih prilik, delovnih pogojev itd., na drugi strani pa bo bolnik lahko sam zahteval temeljitejših preiskav kot jih je mogel doslej pri prenatrpanih čakalnicah.

Zadovoljivo pa bo rešena zdravstvena služba šele s pritegnitvijo sedaj honorarnega zdravniškega kadra v polno zaposlitev in z usposobitvijo in izpopolnitvijo srednjega in nižjega medicinskega kadra.

Druga, resna ovira v razvoju zdravstvene službe so ambulantni prostori, ker se razen v nekaj splošnih ambulantah povečano zdravstveno delo vrši v prostorih izpred vojne. Zlasti specialistični ordinacijski prostori so prezasedeni in še ti so na treh različnih krajih. Zaradi tega se bolnik dostikrat preveč utruja ali z iskanjem specialistov zamudi ordinacijo.

Osnovna in srednješolska mladina ima zadovoljivo organizirano zdravstveno službo na Šolski polikliniki, kjer se načrtno izvaja že preventivna služba. 9903 mladine je bilo pregledane po vseh specialistih s sistematičnimi pregledi. V kurativni ambulanti pa je bilo 24.665 posegov.

Ta ustanova pa je premajhna, da bi vključili še ostalo vajeniško in visokošolsko mladino, katere zdravstvena zaščita je še pomanjkljiva.

Na področju zdravstvene zaščite mater in otrok pa je na našem delovnem polju nastala največja vrzel. Po osvoboditvi je bilo do konca leta 1949 prirastka novorojenih otrok v Ljubljani 12.387, v produkcijo pa vključenih čez 8000 mater, imamo pa v jaslih, Didih in Dečjem domu le 770 preskrbljenih otrok. V letu 1949 so bile odprte samo 1 jasli za 80 otrok in v Dečjem domu povečana stacija za 20 otrok.

Da smo na tem področju prav v Ljubljani do sedaj tako malo napravili — saj nismo izrabili niti za to določenih investicij — so bili nekje res objektivni vzroki. Smo pa tudi pri tehničnih ovirah preokorni, saj nas je ena sama stranka, ki se ji je pustilo zbirati stanovanje, ovirala 5 mesecev pri delu na adaptaciji jasli za 80 otrok. Poverjenišтво samo pa je premalo borbeno delalo na izvršitvi nalog za zaščito otrok. Poleg tega so matere same posebno v večjih podjetjih premalo odločno vztrajale pri svojih upravah in sindikatih za večjo skrb in delo na uresničevanju njim uzakonjenih pravic. Izkazalo se je pri preverjanju neuspehov, da je največji vzrok v oportunističnem odstopanju uprav.

S porasti prevozov z reševalnimi avtomobili, ki so od leta 1946 zrastle od 104.464 km na 816.371 km, je stanje kljub dodelitvi 2 avtomobilov od MLO — zelo slabo, ker naša postaja vozi v večini slučajev še z vsega področja Ljubljanske in Primorske oblasti. Z neprestanimi popravili so največkrat od 7 le 2—3 reševalni avtomobili zmožni vožnje, zato je opravičena kritika pacientov. Nujno je nabaviti v letu 1950 vsaj 2 voza.

Predloženi proračun je za 25.6% **večji** od lanskega ter nam daje jamstvo, da bo mogoče že v precejšnji meri pristopiti k reševanju zgoraj navedene problematike.

Kadrovsko vprašanje nižjega medicinskega kadra bomo izboljšali z dopolnilnimi tečaji in s prirejanjem tečajev za bolničarke in otroške negovalke, za kar je odobren kredit. Srednji medicinski kader pa se usposablja v šolah Ministrstva za ljudsko zdravstvo.

Predvideni kredit (11.000.000 din) za nadaljevanje gradnje poliklinike, ki je v republiškem investicijskem planu, bo omogočil, da se bo specialistično zdravstvo razvijalo v primernih ordinacijah z vsemi pripadajočimi zdravstvenimi ureditvami, poleg tega pa bomo razširili splošno zdravstvo za 3 sektorske ambulate, ki pa bodo morale iti na račun stanovanjskega fonda.

Za zaščito matere se bo dokončal I. in II. trakt dečjega doma in dal v uporabo, poleg tega bo v letošnjem letu v novodograjene in adaptirane jasli mogoče sprejeti 240 otrok. Začelo pa se bo z 2 novogradnjama. Glavno pa je, da nam je uspelo na osnovi koordinacije dela s Svetom za varstvo mater, da so tudi podjetja in ustanove začele pristopati h gradnji jasli in Didov. Izgradnja najpotrebnejših otroških ustanov, za katere redni krediti za leto 1950 niso mogli biti odobreni, ali pa so nizki, moramo pospešiti izvenplansko, samoiniciativno, z mobilizacijo in iskanjem lokalnih virov, materialnih sredstev ter pritegniti vse množične organizacije in zato mobilizirati najbolj prizadete delavske množice.

Kakor je iz gornjega poročila razvidno, je v lanskem letu začelo delovati gorsko okrevališče Staneta Žagarja, letos pa bomo nadaljevali z gradnjo obmorskega okrevališča, tako, da bomo za področje Ljubljane imeli 2 okrevališči v različnih klimah, kjer bo mladini zagotovljeno klimatsko - dietetsko zdravljenje.

Za uspešnejše delo v borbi proti TBC bomo gradili pljučno postajo, kjer bo omogočeno takojšnje zdravljenje in izolacija bolnikov, stanujočih v kolektivih, ki čakajo na sprejem v bolnico ali okrevališče. Obenem pa bo mogoče nadaljevati zdravljenje ljudi, ki se vračajo iz bolnic, a nimajo doma primernih stanovanj in prehrane. Letos bomo poleg tega organizirali visoko kalorično menzo za TBC bolnike, ki so še v delovnem procesu, da se zboljša njihova prehrana in prepreči širjenje infekcije.

Glavna naloga našega poverjenišтва je pa okrepitev socialistične linije zdravstva, borba proti nastankom bolezni, ki pa bo uspešna le s sodelovanjem Partije in vseh množičnih organizacij. Tako morajo ne samo uprave, ampak vsi sindikati skrbeti za zdrave delovne pogoje, odstranjevati nepravilen odnos uprav in kolektivov do higiene, kar je posebno važno v živilski stroki. — Skratka, vsepovsod vzgajati in se boriti za čim večji dvig splošne osebne higiene in zdravstvene prosvete, ker to nam je v precejšnji meri garant, da bomo ohranili ljudi zdrave, ker le taki bodo mogli uspešno sodelovati v petletnem planu.

Tudi vas, tovariši ljudski odborniki, pozivam, da to važno nalogo zdravstva popularizirate preko zborov volilcev.

Tov. Skitek Ermin:

Tovariši ljudski odborniki! Osvetlil bi nekaj problemov in težav pri preskrbovanju mesta Ljubljane z najvažnejšimi artikli, predvsem dopolnilne in delno garantirane preskrbe. Ogromen porast prebivalstva mesta Ljubljane zahteva v pogledu naraščanja potreb vsako leto večjih naporov, boljšega poznavanja terena, boljšega načina dela ter več političnega dela na terenu in v podjetjih, ki se bavijo s temi posli. Kljub temu, da je rezultat, ki smo ga dosegli v letu 1949, posebno v nekaterih artiklih, znatno boljši od leta 1948, bo potrebno v tem letu vložiti še več truda in npora, kakor tudi več samoiniciative naših podjetij pri razširitvi predmetov predelave in nabave.

V preteklem letu je bilo tudi pri Mestnem ljudskem odboru ustanovljeno Poverjenišstvo za državne nabave, katerega naloga je, da izvrši obvezne odkupe na področju mesta in oskrbi mesto Ljubljano z zelenjavo, sadjem, mlekom, mesom, krompirjem in ostalimi polji-

skimi pridelki z nabavo od zunaj ter istočasno pripravi vso ozimnico za potrebe zimskih mesecev.

I. Če pogledamo oskrbo mesta Ljubljane z mesom v preteklem letu, lahko ugotovimo, da je potekala zadovoljivo. Količina mesa, ki smo jo nudili potrošnikom v letu 1949, se je dvignila za 2.4 krat napram prejšnjim letom, kar je vsekakor precejšen uspeh. Z ozirom na večje potrebe v letošnjem letu ter z ozirom na jačanje stanja živine v socialističnem sektorju, bo naloga preskrbe z mesom letos mnogo težja in bo zahtevala dosti več dela v pogledu 100 % izvrševanja planov odkupa od strani odkupnih podjetij in posameznih okrajev, če bomo hoteli, da ne pademo izpod že v preteklem letu doseženih uspehov, temveč da jih še zvišujemo, kar je vsekakor naša dolžnost.

Zastoj v preskrbi z mesom, ki je nastal v januarju tega leta, je prehodnega značaja in izvira v glavnem iz sledečih razlogov:

1. Obremenitve kmečkih gospodarstev za oddajo živine in prašičev, ki bi morale biti izdane že v decembru lanskega leta, še v mnogih krajevnih ljudskih odborih sploh niso izvršene. Vzroki so delno objektivnega značaja, delno pa izvirajo iz malomarnega poslovanja.

2. Počasno reševanje pritožb na odločbe o obvezni oddaji od strani okrajnih ljudskih odborov tudi v znatni meri ovira odkup.

3. Odkupna podjetja, ki so v preteklem letu prilično dobro izvršila odkupe živine, so si v pričetku novega leta privoščila precej odmora z utemeljitvijo, da bodo odkupovala, ko bodo vse odločbe izdane in vse pritožbe rešene. Ker podjetja niso pristopila resno niti k izterjavi zaostankov iz preteklega leta, za kar ni bilo nikakih ovir, niso izvršila operativnega plana odkupa za mesec januar 1950, niti 20%. Mestna klavnica pa v začetku tega leta ni razpolagala z rezervo mesa.

Jasno je, da tako minimalna realizacija odkupa v celoti nujno vpliva na redno oskrbo mest in industrijskih centrov.

Ljubljana je dolžna izvršiti po planu odkup živine na področju mesta, dočim prejme razliko potreb po mesečnem planu odpreme od republiških podjetij iz dodeljenih okrajev. Ker Glavna direkcija za odkup živine te okraje vsak mesec ali pa še med mesecem menjuje, obveznosti okraja pa koncem meseca zapadejo, Poverjeništvo za državne nabave in Poverjeništvo za trgovino in preskrbo nista mogli uspešno intervenirati na terenu.

Da bi se način oskrbovanja Ljubljane z mesom izboljšal, smo stavili ministrstvu za državne nabave predlog za novo rajonizacijo, t. j. da se določijo Ljubljani stalni okraji, ki bodo skozi vse leto dobavljali živino, da se s tem odpravijo 10—15 dnevne pavze in motnje pri distribuciji, ker bi postal dotok živine enakomernejši.

Ministrstvo za državne nabave je naš predlog osvojilo in bo v teku meseca pristopilo k izvedbi nove rajonizacije za mesto Ljubljano.

Gotovo pa je naša krivda v tem, da nismo dovolj vztrajno zahtevali izvedbo teh ukrepov že v lanskem letu.

II. V pogledu redne in enakomerne preskrbe Ljubljane z mlekom smo v drugi polovici preteklega leta imeli vsekakor precejšnje uspehe. Z akcijo izvedbe revizije odkupa na področju mesta Ljubljane in v dodeljenih okrajih, ki jo je v pričetku junija preteklega leta pričela sistematično izvajati Fronta mesta Ljubljane skupno s Poverjeništvom za državne nabave in ki je trajala skoraj 3 mesece, so bili doseženi dobri rezultati. Dnevni dotok mleka v Ljubljano se je dvignil s področij Ljubljana - okolica, Grosuplje, Trebnje, del Kočevja in del Postojne za več kot 12.000 litrov, kar pa ni šlo v celoti v korist Ljubljane, ker nam je ministrstvo državnih nabav odvzelo v času akcije teren Ljutomer, ki nam je dajal 6000 do 8000 litrov dnevno. Tako smo uspeli zagotoviti mestu Ljubljani že v

mesecu avgustu 1949 količine, ki so presegale dnevni plan potreb, ki znaša ca 29.000 litrov mleka.

V mesecu septembru in oktobru 1949 smo izgubili področja Vrh-nike v okraju Ljubljana - okolica in področja Stične v okraju Grosuplje v dnevnem iznosu 4000 do 5000 litrov mleka zaradi izdelave sira. Te količine se nam bile delno nadoknadene iz okrajev Ljutomer in Murska Sobota.

V avgustu, septembru in oktobru lanskega leta je dnevni dotok mleka presegal 30.000 litrov in dosegel tudi 37.000 litrov, dočim smo realizirali v mesecu novembru od nakazanih 29.000 litrov le 25.000 litrov dnevno, v mesecu decembru pa od nakazanih 26.000 litrov le 22.000 litrov dnevno. Vzroki padca v mesecu novembru in decembru so v glavnem v tem, ker odkupno podjetje v Murski Soboti ni izvršilo plana odpreme, delno v zastoju transporta, delno pa zaradi kisanja tega mleka z ozirom na pomanjkljivo pasterizacijo.

Izgledi za dobro preskrbo z mlekom v tekočem letu so povoljni in se bo situacija še izboljšala ob pogoju rešitve sledečih problemov, ki so nam v preteklem letu povzročali težave:

1. ker je način oskrbovanja Ljubljane z mlekom prilično enak oskrbovanju z mesom, je potrebno, da dobi Ljubljana stalno določene okraje, ki naj bi bili vsekakor v bližini Ljubljane, v katerih naj bi v polni meri pomagala pri realizaciji odkupa;

2. povečati je treba stalež kvalitetnih krav - molzaric v sami Ljubljani, posebno v socialističnem sektorju ter prilagoditi s tem v zvezi tudi plane Ljubljana - okolica;

3. izboljšati in povečati transportni park zaradi prevoza mleka iz dodeljenih okrajev, povečati število potrebne transportne embalaže, ter

4. izvršiti modernizacijo naše centralne mlekarne, ki sedaj nima potrebne kapacitete, kar nam bo mogoče storiti že letos.

Ker se zavedamo, da je mleko eden najvažnejših činiteljev pri preskrbi naših otrok, moramo storiti vse, da zasigramo mestom in industrijskim centrom čim večje količine.

III. Pri oskrbovanju tržišča s sadjem in zelenjavo smo bili na začetku sezone 1949. leta v precej kritičnem položaju, predvsem zaradi izpada dobav iz Kopra, ki je še v letu 1948 dobavil Ljubljani ca 2000 ton raznega zgodnjega sadja in zelenjave, katero lahko Ljubljana na področju Slovenije le delno nabavi. Vsekakor je bila potrebna nujna preorientacija na Dalmacijo, Vojvodino, Srbijo, Makedonijo in drugod. V splošnem lahko rečemo, da smo imeli v preteklem letu pri nabavah sadja in zelenjave, in to na področju Slovenije, kakor tudi ostalih republik, težave in to precejšnje.

Pri nabavah blaga iz Vojvodine in Srbije nam povzroča velike motnje transport blaga, ki občutno vpliva na kvaliteto ter se z ozirom na različno trajanje transporta 3—6 dni ne da pravilno in enakomerno usmerjati reden dotok potrebnih artiklov na tržišče.

Planirana potreba tržišča in realizacija je znašala v Ljubljani za leto 1949:

	Planirano:	Realizirano:	
v sadju	10.510 ton	6.800 ton	65%
v zelenj. in kmet. pridelkih	22.850 ton	19.320 ton	84%
Skupaj . . .	33.360 ton	26.120 ton	78 %
ozimnica - nepredelana	12.783 ton	12.346 ton	97 %
predelava - konzervirana	1.096 ton	1.424 ton	130%
sušenje	174 ton	55 ton	32%
Skupaj . . .	13.953 ton	13.825 ton	99%

Če primerjamo torej nabavo zelenjave in sadja v letu 1948, ki je znašala 17.000 ton proti letu 1949 26.000 ton, se nam pokaže povišanje za 40%. Pri samem konzerviranju zelenjave je bil dosežen velik porast napram letu 1948, in sicer za ca 400 ton, kar zelo ugodno vpliva na preskrbo tržišča v začetnih mesecih tega leta. Na novo smo uvedli izdelavo kompotov in dosegli količino 100 ton, kar v celoti predstavlja zvišanje napram letu 1948.

Pri realizaciji planov v letu 1949 imamo najobčutnejše izpade v sadju, to je jabolkih, katere smo realizirali od planiranih 6900 ton le 3700 ton. Vzroki tega izpada so bili delno v tem, da smo imeli zgodnja jabolka sicer v precejšnjih količinah preko potreb in smo jih morali odpošiljati tudi izven Ljubljane, predvsem ker nismo imeli možnosti sušenja, dočim smo dobili za pozna jabolka dodeljen kontingent v višini ca polovico potreb, t. j. 2700 ton. Realizacija nabave jabolk bi bila lahko znatno boljša, če bi naše podjetje »Sadje — zelenjava« v večji meri angažiralo posamezne sindikalne podružnice pri odkupu in prevozu jabolk iz dodeljenih terenov, ki so to želele. Podjetje namreč ni razpolagalo z dovoljnim transportnim parkom, zaradi česar bi bila pomoč sindikalnih podružnic lahko dragocena, če bi jo znali izkoristiti.

V letu 1949 beležimo uspeh sigurno v tem, da so nekatera naša podjetja pokazala pri nabavah in iskanju manjkajočih artiklov dopolnilne preskrbe že zelo velike iniciative in s tem dokazala, da se zavedajo odgovornosti za preskrbo naših delovnih ljudi.

Tako je n. pr. podjetje »Sadje — zelenjava« organiziralo brigado 46 ljudi in jo poslalo v čas obiranja grozdja z vso potrebno embalažo in transportnim sredstvom za dobo 2 mesecev v Vršac, kjer je obrala in odpremila v Ljubljano 285.000 kg lepega in zdravega grozdja po ugodnih cenah.

Prilično istočasno je podjetje poslalo drugo brigado 15 oseb za 21 dni tudi na državno posestvo »Biserno ostrvo« v Vojvodino, katera je odpremila 90.000 kg paradižnika, paprike, korenja itd. v Ljubljano, vse po vezanih cenah.

Omenil bi še tretjo akcijo, ki jo je izvršilo podjetje »Sadje — zelenjava« skupno s podjetjem »Vinocet« ob priliki nabave paradižnika za predelavo v mezgo.

Podjetji sta poslali v oktobru v Makedonijo 24 oseb, ki so v 21 dneh odkupile in predelale v pulpo 261.840 kg paradižnika po ceni 6 din za kilogram in tako uspeli zasigurati Ljubljani preko 10 vagonov paradižnikove mezge. Vse te dobljene izkušnje nam bodo služile v tem letu za doseganje še večjih uspehov.

Tudi enotno določanje prodajnih cen pri socialističnem sektorju na tržišču je v preteklem letu rodilo dobre rezultate, to pa predvsem v znižanju cen zelenjave na trgu pri privatnem sektorju.

Pomanjkljivosti, ki se kažejo pri oskrbovanju tržišča, so predvsem v nemožnosti dovoljnega pokritja potreb zgodnje zelenjave in sadja, v precejšnjem kvaru blaga posebno med transportom, v ne dovolj vestnem kvalitetnem sprejemu blaga od proizvajalcev, v samem manipuliranju z blagom po skladiščih, kakor tudi v pogledu čistoče. Vse te stvari bo treba v tem letu temeljito odpraviti.

Pri oskrbovanju trga z zelenjavo so v preteklem letu že v večji meri pripomogla tudi mestna posestva »Jesenkovo«, »Verd« in »Mengeš«, ki so nekajkrat tudi rešila kritično situacijo na trgu.

Pri oskrbovanju menz z zelenjavo, ki je potekala v preteklem letu zelo dobro, pa je poleg industrijskih ekonomij največ prispevala Trnovsko zelenjadarska zadruga, ki je svoj plan oddaje zelenjave v višini 250.000 kg skoraj za 100% preseгла.

Manj je bilo čutiti v preteklem letu udeležbo na trgih od strani kmetijskih obdelovalnih zadrug, kar je pač pripisati njihovim začetnim težavam in neorientiranosti, torej dejstvu, da smo v tem pogledu z njimi dosti premalo delali.

Vsekakor bodo tudi v letošnjem letu nastajale pri oskrbovanju tržišč težave, katerih se pa ne smemo ustrašiti, temveč jih moramo nenehno odpravljati.

Že medmestna trgovinska konferenca, ki se je vršila meseca januarja v Ljubljani, je med drugim pretresala tudi potek in način oskrbovanja glavnih mest in predlagala v zvezi s težavami, ki jih imajo mesta v oskrbovanju z zelenjavo, gotove zaključke, in sicer:

1. na dodeljenih rajonih za preskrbovanje s sadjem in zelenjavo, ki so dani posameznim mestom, naj vršijo nakup in kontrahažo poleg tam obstoječih odkupnih podjetij tudi mestna in rajonska podjetja;

2. za pokritje količin, ki so planirane za potrebe večjih mest, a katerih primanjkuje v dotični republiki, je potrebno odobriti nakup teh artiklov v drugih republikah;

3. da bodo tržni viški s teritorija Kopra pravilno izkoriščani, naj se pravočasno podelijo na glavne potrošne centre po njihovih planih potreb;

4. kmetijske obdelovalne zadruge iz okolice potrošnih centrov naj sodelujejo v direktnih prodajah na trgu, za kar pa jim je potrebno zasigurati tržna mesta.

Z osvojenjem teh sklepov pretekle trgovinske konference od strani naših zveznih ministrstev nam bo delo v pogledu oskrbovanja tržišč znatno olajšano, uspehi pa bodo večji.

To so v glavnem problemi in naloge v oskrbovanju tržišč, katere moramo imeti vsak dan pred očmi in se za izvedbo njih vztrajno boriti, da tudi z naše strani v celoti pripomoremo k izvedbi petletnega plana.

IV. Na koncu bi povedal še nekaj besed o prenosu distribucije živilskih artiklov na rajonske ljudske odbore.

Že v drugi polovici lanskega leta se je izvršil prenos distribucije garantirane preskrbe in prenos distribucije sadja in zelenjave ter mleka na rajonske ljudske odbore.

S 15. septembrom je Poverjeništvo za državne nabave preneslo tudi odkup mleka in zelenjave na področju mesta na podjetja rajonskih ljudskih odborov. V začetku tega leta pa je bila prenešana na rajone še proizvodnja in distribucija kruha ter distribucija mesa.

Zato so bila s 1. januarjem 1950 v rajonskih ljudskih odborih ustanovljena poverjeništva za državne nabave, ki so prevzela vse posle odkupa, distribucijo sadja, zelenjave, mleka, mesa in distribucijo ter proizvodnjo kruha.

Delo podjetij, ki spadajo pod poverjeništvo za državne nabave rajonov, obstoja v sledečem:

1. **rajonska podjetja za distribucijo mleka in peciva** imajo torej nalogo izvršiti odkup mleka po planu na področju svojega rajona, distribucijo mleka za potrebe rajona in proizvodnjo ter distribucijo kruha in peciva;

2. **rajonska podjetja za distribucijo sadja in zelenjave** morajo odkupiti zelenjavo in poljske pridelke na področju svojega rajona, kakor tudi nabavljati jih na terenih v Sloveniji, predvsem v bližnjih okrajih Ljubljane, za kritje potreb svojih trgov in poslovalnic, dočim bodo manjkajoče količine prejemale od mestnega podjetja;

3. **podjetja za distribucijo mesa** pa bodo vršila obvezen odkup živine na svojem področju, delno predelavo mesa in njega celotno distribucijo, ki ga bodo prejemale iz klavnice.

Izvršena decentralizacija distribucije mleka in sadja ter zelenjave v lanskem letu je v glavnem pokazala zelo dobre rezultate, posebno tam, kjer so rajonski ljudski odbori nudili podjetjem potrebno pomoč v premagovanju transportnih težav, širjenju distribucijske mreže itd. Nekateri rajoni so pristopili k reševanju nalog zelo dobro in si ustvarili pogoje za nemoteno distribucijo, dočim ne bi mogli to reči za rajon IV., kateri še do danes ni rešil tega problema.

Rajon IV. v teku lanskega leta tudi vprašanju oskrbovanja s sadjem in zelenjavo ni posvečal dovolj pažnje, ko odgovorni uslužbenci njihovega podjetja niso hoteli jemati dovolj sadja in zelenjave, čeprav ga je bilo dnevno v dovoljnih količinah na razpolago in je bil njihov trg in poslovalnice prazne.

Rajonski ljudski odbori so premalo storili v pogledu usmerjanja artiklov proizvodnje kmečkih obdelovalnih zadrug na svoja tržišča in zajemanju vseh njihovih tržnih presežkov.

Naloge, ki so prešle na rajonska poverjenišтва za državne nabave, so velike in odgovorne, zato bodo morala poverjenišтва vložiti mnogo truda, za premagovanje vseh težkoč, ki bodo nastajale tekom leta pri reševanju problemov odkupa, delne nabave in proizvodnje ter celotne distribucije teh važnih živilskih artiklov. Nuditi bodo morala svojim novoustanovljenim, neizkušenim podjetjem veliko oporo, posebno pri reševanju začetnih težav.

Jasno je, da bo, tako kot pri rajonskih poverjeništvih, tudi pri mestnem poverjeništvu državnih nabav potrebna najtesnejša povezava s poverjeništvu trgovine, da s skupnimi naporii premagamo vse težave, da dokažemo, da smo vredni zaupanja in da izvršimo vse naloge, ki jih je postavilo pred nas ljudstvo in naša Partija.

Na predlog predsednika zasedanja se ob 14.15 uri prekinje zasedanje in se nadaljuje ob 16. uri.

Tov. Trošt Franc:

V Podgradu še vedno ni izvršena elektrifikacija, češ da za to ni ustreznega materiala. V imenu prebivalstva Podgrada prosim, da se elektrifikacija tega dela mesta čimprej izvede.

Nadalje bi omenil, da je Podgrad prizadet pri Gostincu, kjer se je tok Save preokrenil tako, da sedaj buta v cesto in naselje ter grozi odnesti nekaj hiš. Pereče vprašanje je most na Zaloški cesti, ki predstavlja le nekaj provizorij in obstoji nevarnost zrušenja ob vsaki večji poplavi.

Že večkrat je bilo obravnavano na zasedanju o dragi vožnji, ki jo mora plačati prebivalec Polja na progi Ljubljana - Polje, vendar se doslej v tej zadevi ni še ničesar pokrenilo.

Cesta Ljubljana—Zalog je v zelo slabem stanju ter je iz dneva v dan bolj kotanjasta in bi bilo nujno pristopiti k renoviranju z delnim asfaltiranjem.

Iz poročila poverjenika za ljudsko zdravstvo je bilo slišati, da se bodo odprle sektorske zobne ambulante, kar je pozdraviti. Naši delovni ljudje izgube ogromno delovnih ur s čakanjem in hojo v Ljubljano. Prostori za zobno ambulanto v Polju so pripravljeni in je potrebno samo pričeti s poslovanjem.

Prepričan sem, da bo Izvršilni odbor nakazane zadeve skušal uresničiti in zato izjavljam, da bom glasoval za proračun.

Tov. Kveder Fani:

Gostinstvo, ki tvori posebno gospodarsko področje na teritoriju Ljubljane, je razdeljeno na troje vodstev, in to: republiško, mestno in rajonsko. Za vsako napredno mesto so njegove turistične oziroma gostinske naprave kazalo kulturnega in političnega nivoja. Seveda

velja to v veliki meri za Ljubljano kot glavno mesto in republiški center. Ta važni pomen se je v prvih mesecih po osvoboditvi premalo upošteval ter je bilo potrebno kasneje s temeljitimi ukrepi te vrzeli odstraniti oziroma zmanjšati.

Gostinska mreža, ki je že med okupacijo utrpela zmanjšanje, se po osvoboditvi ni popravila ter so se gostinska podjetja še nadalje ukinjala za druge potrebne svrhe, v prvi vrsti večji gostinski obrati, ki pa še niso vrnjeni svojemu namenu. Sedaj skušamo nadomestiti te vrzeli v naši gostinski mreži, toda velikokrat s slabšimi postojankami ter bomo ta problem lahko rešili samo z novogradnjami. Na isti način bomo morali pristopiti k ureditvi vprašanja prenočišč, to je z zidavo večjega hotela, kar je mestni ljudski odbor v celoti razumel in vstavil v proračun znesek 600.000 din, kar naj bi bilo za začetek gradnje. V letošnjem letu se bo določila lokacija, pričela dela oziroma izvršili načrti, kopanje temeljev in ostala pripravljalna dela. V prihodnjem letu pa bomo morali pritisniti s samo gradnjo, dokončan pa naj bi bil hotel v letu 1952. V ilustracijo moram navesti, da mora biti ta hotel 4 do 5 nadstropen, na kar se bo pri izdelavi načrtov potrebno ozirati na lokacijo. Po zamisli mora biti ta hotel zgrajen po zadnjih izkustvih hotelske gradnje ter bo pri izdelavi načrtov sodelovala širša komisija strokovnjakov, da se ne bodo kasneje kazale razne nepredvidene napake in vrzeli.

Poudariti moram, da je potreba po hotelu nujno pereča, kar nam postane jasno, če si predočimo sledeče številke. Pred vojno smo imeli v Ljubljani 7 hotelov in nekaj nočišč. Sedaj pa imamo samo tri hotele (2 republiška in 1 mestnega). Mesto ima poleg tega še dvojne nočišč, kar je tudi manj kot pred vojno. Prej je bilo v Ljubljani 500 sob s 750 posteljami brez zasilnih ležišč, sedaj pa imamo 240 sob s 340 posteljami, prebivalcev pa v primeri s predvojno 40.000 več. Poleg tega je treba vedeti, da prepotuje Ljubljano sto tisoče ljudi ter so primeri prenočevanja po klopih v parkih, na kolodvoru, trošenja noči v kavarnah, barih itd. Neredki so primeri, ko gotove skupine odhajajo prenočevati na Gorenjsko, ker v Ljubljani ne dobe prenočišč. Ne smemo misliti, da so to samo turisti ali prehodni gosti, temveč predvsem službeni potniki, ki imajo opravka po raznih ustanovah v našem mestu.

Vendar bo s prepotrebno gradnjo hotela to stanje delno izboljšano šele koncem leta 1952. Do tedaj pa se bo to stanje še vedno slabšalo z ozirom na dotok prebivalcev v mesto, z razširjenjem industrije itd. ter je nujno misliti na to, da se dosedanji hoteli, ki sedaj ne služijo svojemu namenu, vrnejo gostinski mreži in se le na ta način vsaj delno reši kritično stanje nočišč. Izvedbo te naloge določa že zvezna Uredba, vendar za to ne najdejo sedanji koristniki nobenega razumevanja ter bo potrebno resnejših prijemov glede rešitve tega vprašanja.

Poverjenišstvo za gostinstvo in turizem mestnega ljudskega odbora je pristopilo k ureditvi Mestnega turističnega urada, ki bo koordiniral z istoimenskimi uradi v naši in ostalih republikah ter seveda istočasno tudi s Putnikom. Njegova glavna naloga bo organizacija in popularizacija turizma v Ljubljani in na Ljubljano gravitirajočih turističnih točk. Na turistični točki v Podutiku urejemo gostinski obrat, ki bo po svoji ureditvi lahko zadovoljil vsakega Ljubljančana.

Če se dotaknem vloge rajonskih ljudskih odborov na področju gostinstva, moram ugotoviti, da smo šele na začetku te poti. Rajoni bi morali na področju gostinstva in turizma ustvarjati široko gostinsko mrežo, skrbeti bi morali za razne turistične točke, zlasti pa se morajo zanimati za družbeno prehrano prebivalstva in ustvariti mrežo restavracij, skratka vršiti bodo morali vse posle, ki jih je dosedaj oprav-

ljalo poverjeništvu pri mestnem ljudskem odboru. Vedeti moramo, da bo prišla vsa gostinska dejavnost na rajonih pod njihovo kompetenco. Dosedaj je naše poverjeništvu preneslo na rajonska gostinska poverjenišтва 11 podjetij, v teku pa je prenos 4 gostinskih podjetij.

Poverjeništvu pri mestnem ljudskem odboru pa bo moralo skrbeti za kvalitetno mrežo hotelov in restavracij, vršiti bomo morali široko propagando turizma z ozirom na mesto Ljubljano kot celoto, spremeniti v turistične kraje kraje izven Ljubljane ter skrbeti v tem pogledu za povezavo Ljubljane z bližnjo in daljno okolico. Skratka poverjeništvu za gostinstvo in turizem pri mestnem ljudskem odboru bo moralo reševati gostinsko turistične probleme z mnogo večjim obzorjem.

Tov. dr. Pretnar Jože med drugim navaja:

Dotaknil bi se zelo važnega problema, to je vprašanja naše vode. Dejstvo je, da nam vode manjka. Manjka je pa ne samo iz razloga nezadostnih tehničnih naprav, temveč po mnenju strokovnjakov primanjkuje vode tudi zato, ker so črpalne naprave izvrtane v globino le do plasti, ki v času suše odpove. Po mnenju strokovnjakov pa se nahaja pod to plastjo, v nepreveliki globini, še možnost črpanja vode. Z dosego globljih plasti bo možno Ljubljano preskrbeti z zadostnimi količinami vode.

Druga stvar je vprašanje elektrike in to ne samo zaradi razsvetljave, o čemer se slišijo posamezni primeri pritožb. Pravilno je da izvršilni odbor posveti posebno pažnjo razsvetljava mesta in njegovih predelov, treba pa je gledati na to vprašanje tudi perspektivno. V bodočnosti — verjetno v doglednem času — še ne bo dovolj kuriva na razpolago, zato bi bilo treba misliti na uporabo elektrike tudi za ogrevanje in kuho.

Tov. predsednik je nakazal, da je treba izvesti v letošnjem letu preobrat v pogledu uslužnostnih obrti. 37 % narodnega dohodka, ki odpade na celotno obrt, ni majhna stvar. Iz poročila tov. predsednika in drugih tovarišev smo videli pomembnost te proizvodne panoge. Na tem področju se je grešilo proti načelom, ki jih je že pred 2 do 3 leti podal tov. Kardelj, ko je izjavil, da je treba obrt potegniti iz njene zaostalosti. Izvajali smo združitev posameznih obrti v večje obrate in jih preusmerjali v konfekcije in tovarne. Nismo pa storili dovolj za mehanizacijo in izboljšanje uslužnostnih podjetij. Danes obrtne delavnice ne odgovarjajo zahtevam socialističnega časa, so neurejene in nekvalitetne. To ima vpliv tudi na usposabljanje kvalificirane delovne sile v obrtništvu, ker se učnemu kadru ne more nuditi zadostne strokovne usposobljenosti. Da se temu odpomore se jača državni obrtniški sektor, in tako skuša kompenzirati izpad na privatnem sektorju in koncentrirati kvalificirano delovno silo. Z izboljšanjem tehničnih naprav se bo dvignila kapaciteta delavnic, s tem se bodo avtomatično izboljšale norme, znižala cena proizvodov, dosegli se bodo prihranki na delovni sili, povečal se bo narodni dohodek itd. V zvezi z zagotovitvijo kvalificirane delovne sile pa je povezano tudi vprašanje preskrbe in vprašanje vajeških domov, ki jih imamo v Ljubljani le 3, kar za kader od 1800 do 2000 vajencev ne zadošča. Zavedamo se, da danes ne moremo rešiti tega vprašanja z investicijami, ker imajo prioriteto investicije kapitalne izgradnje, vendar bo treba pristopiti k reševanju tega vprašanja, kar je važno za bodoči kader obrtnikov, ker le tako bo možno zadovoljevati potrebe široke potrošnje. S strokovnim kadrom bomo lahko tudi umetno obrt dvigali na čim večjo višino in bo rezerva, iz katere se bo črpala nova delovna sila za našo industrijo.

Izpopolnitev tehnične opreme v naših produktivnih podjetjih je eno zelo važnih vprašanj, kar je že poudaril maršal Tito in kar je

izrecno poudarjeno v našem petletnem planu, kjer je predvidenih 750 milijonov za tehnično opremo, v planu naše republike pa preko 100 milijonov. Ko stopamo v drugo polovico petletke, moramo misliti na to, kako bomo čim koristneje nabavljali in proizvajali novo orodje, ki nam najbolj koristi pri naših planskih delih. V naši proizvodnji pa moramo upoštevati tudi one artikle, po katerih je danes mnogo povpraševanja. Trgovina mora biti tista, ki bo diktirala produkciji asortiment proizvodov in če to ni mogoče izvesti v lokalnem merilu, je treba to zahtevati od republiške proizvodnje.

Pravilna je linija Izvršilnega odbora, ki namerava posvetiti potrebno pozornost tudi naši izvozni trgovini ter bo zato potrebno preusmeriti našo proizvodnjo na artikle za izvoz. S tem bomo deležni tudi uvoza onega blaga, ki ga nujno potrebujemo za nemoteno obratovanje v našem gospodarstvu, saj ima Ljubljana vse pogoje za poživitev izvozne trgovine.

Iz današnjih poročil se kaže velik napredek Mestnega ljudskega odbora v zadnjih letih in dajejo snov za razpravljanje pred terenskimi in rajonskimi zbori volivcev. Dolžnost nas ljudskih odbornikov je, da o temeljitih poročilih tovarišev Izvršilnega odbora diskutiramo in s tem pokažemo, da jim sledimo in se zavedamo dolžnosti in da bomo tudi vse probleme prenesli in pravilno obrazložili na naših terenskih sestankih.

Tov. Pelko Gašper:

Tovariši in tovarišice ljudski odborniki! Ko gledamo uspehe, dosežene v preteklem letu, moramo analizirati nekatere momente v kmetijski proizvodnji, ki nas bodo morali voditi v bodočem letu z ozirom na oskrbo našega mesta.

Naša posestva Jesenkovo v Ljubljani, Cankarjevo na Verdu in Mengeš-Pšata usmerjamo v živinorejsko in vrtnarsko panogo. Pri teh nalogah naj poudarim izboljšanje kvalitete živine z boljšo krmsko bazo, kar bo privedlo do večje produkcije živalskih proizvodov. Povečanje krmske baze, to je krmnih rastlin bo šlo na račun belih žit. Z dograditvijo silosov, ki so predvideni po planu za leto 1950 na posestvih, bomo osigurali živino s kvalitetno krmo in bo s tem vpliv slabe barske krme zmanjšan. Na posestvu Pšata bomo v teku spomladanskih mesecev napolnili hleve z živino, da si bomo osigurali dovoljne količine hlevskega gnoja za obdelavo novih površin.

V bodočem letu nam bo naloga čim temeljitejša arondacija, potem katere bomo dosegli večjo strojno obdelavo in s tem v znatni meri rešili vprašanje delovne sile, ki je posebno občutna v kmetijstvu. Prav tako je nujno potrebno zaostriti postavitev norm od obstoječih 50% na čim večji odstotek v vseh panogah kmetijstva.

Skušnje preteklega leta nam kažejo kvarne posledice, ki jih je povzročilo pomanjkanje delovne sile pri obdelovanju in spravljaju kmetijskih pridelkov. Pri tem trpi kakovost in množica pridelka. V izogib tega je nujno, da se zasigura posestvom planirana delovna sila. Investicije so na naših posestvih v letu 1950 usmerjene na dvig družbenega standarda in dograditev pomožnih zgradb k že obstoječim glavnim zgradbam. Ti objekti kot so silosi, gnojišča, listnjaki so potrebni za pravilen in normalen potek dela na posestvih.

Poleg državnega sektorja je na območju Ljubljane že močan združniški sektor, v katerega je vključenih že 75 % kmetov. Ostale kmete, ki še niso povezani v zadrugah, je nujno potegniti v združni pokret. Vprašanje arondacije bi bilo s tem mnogo olajšano in bi se zemlja združila iz dosedanjih zdrobljenih parcel v večje komplekse, na katerih bo možno strojno obdelovanje in s tem zmanjšanje potreb po delovni sili, ki je v sedanjem stanju razdrobljenosti v vseh

zadrugah primanjkuje. Posebno pažnjo je pri tem treba polagati na vasi Rudnik in Črna vas, kjer je še največ privatnega sektorja. Važno je to zaradi tega, ker ima večina naših zadrug svoje travnike na barju na področju teh vasi in bi se le v tem primeru mogla izvršiti arondacija zemlje za vsako zadrugo v skupnem kompleksu. Z izvršeno arondacijo bo mogoče ne samo rešiti vprašanje delovne sile v zadrugah, ampak se bodo stroji lahko 100 % izkoriščali, višek teh pa lahko nudi drugim zadrugam na področju Slovenije. Uspeh arondacije bo tudi ta, da se bo zmanjšalo število konj v korist goveje živine. Kmetijska proizvodnja v zadrugah se mora usmeriti predvsem v živinorejsko in vrtnarsko proizvodnjo. To nam narekuje potreba po čim večjih količinah mleka in zelenjave za delovno ljudstvo Ljubljane, ki bo s tem osigurano z zdravim svežim mlekom in svežo zelenjavo. Poleg tega pa na račun jarih žit zvečati površino zgodnjega krompirja.

Koncentracijo živine je treba izvesti zaradi normiranja in zaradi boljše kontrole oddaje mleka. Po koncentraciji je treba pristopiti k selekciji in priznavanju rodovniške živine.

Dotaknil bi se še notranje organizacije zadrug. Po ustanovitvi zadrug smo posvečali vse premalo pažnje njihovi omasovitvi, kajti naše zadruge imajo vse pogoje za višje gospodarske enote. Napake, ki so bile tekom leta v zadrugah, so bile: slaba disciplina, slab odnos do dela, nepravilna organizacija dela. Vse to je vplivalo, da se ni vključil še ostali privatni sektor. Izkušnje preteklega leta so nam pokazale, da bo treba budnost v zadrugah zaostri, da se bodo več kot doslej na zborih zadrušnikov kritizirale napake in izmenjavale izkušnje. Treba bo sklepe, katere si zadajajo, točno izvrševati. S tem bomo razkrinkali tiste elemente, ki hočejo razbijati zadruge in ki prikrito rovarijo proti njihovem razvoju.

V letošnjem letu se temeljito izdelujejo gospodarski plani, kateri bodo proučeni na zboru zadrušnikov. Postavljen bo brigadni sistem dela in uvedene norme. S tem bomo dosegli večjo proizvodnjo, večje hektarske donose ter kontrolo nad doseženimi trudodnevi, da bo vsak plačan po vložnem delu, ne pa vsi enako, kar se je v veliki večini dogajalo v lanskem letu v naših zadrugah. Voditi bo treba točno evidenco nad izvajanjem plana na državnem in zadrušnem sektorju, ker le tako bomo sproti odpravljali vse napake, ki zavirajo izvedbo planskih nalog. V zvezi s tem bo treba posvečati večjo pažnjo strokovnemu dvigu kadra. Nujno je, da množične organizacije pomagajo zadrugam in zadrušnike politično dvigajo.

Tov. Bajuk Stanka:

V splošni diskusiji o nalogah MLO v letu 1950 in o dosedanjih uspehih MLO, ki se kažejo v uspešnem zaključku tretjega leta naše petletke na področju gospodarske dejavnosti MLO, se hočem dotakniti nekaterih pomanjkljivosti, ki so se dogajale v naših lokalnih podjetjih in državnem aparatu.

1. Kljub temu, da se je že na tem mestu postavljalo vprašanje ureditve lokalnih podjetij, predvsem v vprašanju evidence in knjigovodstva, smatram za potrebno omeniti in poudariti, da upravno-operativna vodstva vse premalo zaostčujejo to vprašanje.

Čeprav smo že v četrtem letu petletke, za katero delovni ljudje vodijo trdo borbo na vseh področjih našega gospodarstva in kljub temu, da so naša lokalna podjetja dosedaj dosegla velike uspehe pri izpolnjevanju petletnega plana, so še primeri, da nekatera važna lokalna podjetja nimajo urejenega finančno materialnega knjigovodstva, nimajo nobene stvarne evidence, ki bi nam dala najvažnejše pokazatelje stanja podjetja.

So primeri, ko bilanca sploh ne predstavlja gospodarskega stanja podjetja. To je primer v »Pletenini« in »Iliriji«. Poleg ostalih nedostatkov so n. pr. v »Iliriji« razlike v inventuri med dejanskim in knjižnim stanjem po 30 do 40 tisoč dinarjev vrednosti samo pri enem artiklu. Celotna razlika je veliko večja.

Mestna ekonomija Jesenkovo ne vodi nikakega knjigovodstva že od maja 1949.

Jasno je, da si ne moremo predstavljati kakega urejenega in pravega gospodarstva v nobenem podjetju ali ustanovi, če nima pregleda nad svojo imovino, kako se s to imovino razpolaga itd. Tudi ni tako gospodarstvo v skladu s socialističnim gospodarstvom in so dane vse možnosti za brezvestno in razsipno razpolaganje z ljudsko imovino, kar se v dosti primerih tudi dogaja.

V takih primerih upravno-operativna vodstva premalo zaostrejejo vprašanje osebne odgovornosti in je' v tem pogledu premalo operativne kontrole, v kolikor pa ta obstaja, ni dovolj energičnih ukrepov za odstranitev takih napak in preprečitev nadaljnje večje škode.

2. Druga stvar, ki se po lokalnih podjetjih rešuje zgolj administrativno, je vprašanje znižanja polne lastne cene. To vprašanje se mi zdi potrebno omeniti, ker se v tem pogledu vršijo velike napake in je nevarnost, da »borba za znižanje polne lastne cene« ne postane samo fraza. Prav gotovo so tudi na tem področju doseženi znatni uspehi, vendar pa je potrebno v bodoče temu vprašanju posvečati več pažnje. So n. pr. podjetja, kjer je uprava znižala predpisani procent polne lastne cene na ta način, da je krila znesek polne lastne cene iz direktorskega fonda, ali pa je predvideni znesek znižanja polne lastne cene že prej vkalkulirala v stroške in jih potem enostavno znižala za odgovarjajoči znesek. Delavstvo v teh podjetjih jasno ni bilo seznanjeno z vprašanjem znižanja polne lastne cene in ni v teh primerih niti govora o kakšni borbi za to. Čestokrat upravno-operativna vodstva vedo za take primere, a ne pokrenejo ničesar.

3. Nadaljnja stvar, katere se nameravam dotakniti, je vprašanje zakonitosti. So primeri, da naši lokalni odgovorni ljudje čestokrat kršijo uredbe in rešujejo stvari mimo uredb in zakonov. Je bil primer v RLO I, da so izdali odločbe za obvezno oddajo krompirja že vnaprej s tendenco »kar dajmo jim čim več, potem ko se bodo pritožili, jim bomo nekaj sto kilogramov znižali.« Kmetje pa na tak način izgubljajo zaupanje v ljudsko oblast in jim dejansko odločbe ne predstavljajo važnega dokumenta, na podlagi katerega so dolžni vršiti svoje obveznosti do države. Takih primerov je bilo več tudi v drugih rajonih. Čestokrat se ravno zaradi takega kršenja uredb izmuznejo prav špekulanti.

Na drugi strani se pa čestokrat ne uporabljajo uredbe za kaznovanje protiljudskih elementov, ki hočejo še danes sabotirati socialistično graditev naše države. Mi imamo v Ljubljani več primerov, da kmetje ne izpolnjujejo obvezne oddaje mleka, temveč ga prodajajo po višjih cenah na trgu. Ko je kontrolna komisija pregledovala potek odkupa mleka in zahtevala, da se proti špekulantom pokrene kazenski postopek, nam je pristojno poverjeništvo MLO poslalo spise kmetov, ki ne izpolnjujejo uredbe o oddaji mleka, češ naj kontrolna komisija pokrene proti njim postopek, namesto da bi ljudski odbori iz svoje zakonite dolžnosti klicali kršitelje uredbe na odgovornost in jih kaznovali oziroma v težjih primerih stvar predali javnemu tožilstvu. So primeri, da se pritožbe državljanov, ki so vložene na podlagi raznih odločb, ne rešujejo v zakonitih rokih, temveč čestokrat leže pozabljene na ljudskih odborih. Pravilen odnos do pravičnega in doslednega izvajanja uredbe bo nujno rodil tudi drugačen

odnos državljanov do svojih obvez napram državi in pomagal k utrjevanju zaupanja državljanov v ljudsko oblast.

Še enega vprašanja se mislim dotakniti, in sicer borbe proti birokratizmu in brezdušnemu odnosu do ljudi. To velja zlasti za RLO in ona poverjenišтва, ki imajo največ direktnega stika z ljudmi, t. j. stanovanjsko poverjenišтво in poverjenišтво za trgovino in prekrbo. Priznati je treba, da so v tem pogledu doseženi že ogromni uspehi. Treba pa je obenem kritično pogledati na napake, ki so v tem pogledu še v našem državnem aparatu.

Mi vemo, kako težko je danes reševati v Ljubljani stanovanjsko vprašanje. Brez dvoma, da ljudje, ki delajo na teh poverjeništvih, nimajo lahkega dela. Vendar se upam trditi, da bi se še marsikaj in veliko več dalo storiti v prid delovnega človeka, če bi ljudje tam imeli drugačen odnos do ljudi, če bi izvrševali svoje naloge življenjsko, ne tako brezdušno in birokratsko. Prav gotovo se ne dá danes vseh ljudi zadovoljiti s primernimi stanovanji, toda čestokrat so ljudje nezadovoljni bolj zaradi birokratskega odnosa na stanovanjskem poverjeništvu do strank. So primeri, da dobi stranka po 5 ali več odločb in še nima stanovanja, kakor so tudi primeri, da ima stranka že 2 leti prošnjo za stanovanje, na katero ne dobi nikakega odgovora, hodi tedensko na stanovanjski urad, piše ponovno pismene pritožbe in prošnje, odgovorni ljudje na poverjeništvu RLO se za to niti ne zmenijo. So primeri, da je kontrolna komisija pri pregledu poslovanja poverjenišтва za stanovanjske zadeve na RLO rešila več primerov prošenj za stanovanje, in to na kraju samem. Vsi ti primeri ozir. prošnje so ležale pozabljene na poverjeništvu, prizadete stranke pa ni več nihče poslušal. Tovariši, takih primerov, ki bi se dali na nek način rešiti in zadovoljiti delovnega človeka, ni malo. Zdi se mi, da se vse napake, vsa birokracija, ki je na stanovanjskih poverjeništvih, krije pod parolo »stanovanjska kriza«.

Tovariši, prav gotovo gre priznanje stanovanjskemu oblastvu v Ljubljani. Saj so tu z ogromnimi napor in zavestnim delom doseženi pozitivni uspehi, vendar pa ne smemo pozabiti na one birokrate, ki pa jim ni mar, v kakšnih pogojih delajo delovni ljudje in ki ne vlagajo nobenih naporov za to, da bi vršili v redu svojo službeno dolžnost.

Tako so tudi primeri, da mora stranka zaradi živilske nakaznice, katera ji je odvzeta brez predhodne ugotovitve, ali je upravičena do nje ali ne, obletati ne vem koliko forumov in potem končno izve neke, bodisi na kontrolni komisiji ali kje drugje, da mora predložiti zdravniško izpričevalo ozir. potrdilo, na podlagi katerega dobi živilsko nakaznico, namesto da bi človeku že na RLO povedali, kaj mora predložiti. V zadnjem času je kontrolna komisija na MLO prejela več desetih pritožb zaradi takega brezdušnega odnosa, zato se mi je zdelo potrebno to omeniti.

Vse te pomanjkljivosti in napake bomo premagali in jih uspešno odstranjevali z jačanjem množične kontrole. Ljudska inspekcija je do sedaj pokazala v svojem delu lepe uspehe. So primeri, ko je ljudska inspekcija odstranila marsikatero grobo napako v raznih podjetjih, menzah, tovarnah itd. Naša dolžnost je, da jo pri tem delu podpiramo, da pomagamo preko zborov volivcev, masovnih sestankov in sindikalnih organizacij k aktivizaciji organov ljudske inspekcije in populariziramo pomen ljudske inspekcije.

Naloge Mestnega ljudskega odbora, ki so obsežene v proračunu in planu investicij za leto 1950, so velike in izvedljive le z nenehno borbo na vseh področjih naše dejavnosti. Z odstranjevanjem vseh, danes tu že omenjenih napak, bomo dosegli uspehe, ki niso važni

samo za Ljubljano, ampak za vsó FLRJ, ki kaže v sedanjem času vsemu naprednemu svetu pot v socializem.

Tov. Žontar Alojz

navaja, da so s prenosom kompetenc na RLO zvezane tudi dolžnosti, česar se RLO dobro zavedajo. Napake, ki so jih pri dosedanjem delu vršili RLO, so bile mnogokrat izvršene zaradi nevednosti, mnogokrat pa tudi zaradi pomanjkanja zadostnega kvalificiranega kadra. Prenos obrtnikov na RLO se je izvršil s strani MLO le administrativno, zato se mi zdi potrebno poudariti, da bi morala biti pomoč Mestnega ljudskega odbora pri izvrševanju nalog RLO še izdatnejša; to velja predvsem glede dodelitve kvalificiranega personala. RLO se zavedajo odgovornosti za pravilno vzgojo svojega kadra, kot tudi odgovornosti, ki jo imajo napram svojim volivcem, saj so vezani na neposredni stik z ljudskimi množicami, vso to odgovornost pa bodo mogli prevzeti le, če jim bo stal ob strani Mestni ljudski odbor in jim dajal napotila in pomoč pri izvajanju njihovih nalog.

Reševanje stanovanjskega vprašanja na RLO je izredno težavno; tukaj leži od 300 do 600 prošenj za stanovanja. Rešitev teh prošenj je nemogoča, ker stanovanj v Ljubljani ni in bo možno ta problem rešiti samo z gradnjo novih stanovanj.

Napake se dogajajo tudi pri izdajanju odločb v pogledu odkupov setvenih planov itd. Pri vsem tem so RLO najbolj zainteresirani, ker se morajo boriti s težkočami na terenih in pojasnjevati volivcem napake, ki nastopajo čestokrat vsled objektivnih težav. Za odpravo vseh teh nedostatkov pa manjka našemu kadru prave revolucionarnosti.

V imenu RLO I izjavljam, da se bo boril na vseh področjih in se zavedal, da je njegova naloga, da čim bolj politično in strokovno usposablja svoj kader, ki bo tako sposoben pravilno reševati postavljene naloge.

Tov. Gabrovšek Jože

se dotakne zborov volivcev. Volivci so v preteklem letu ogromno prispevali k izvršitvi letnega plana in dobro in pravilno reševali naloge, ki so bile pred nje postavljene. Na zadnjem zboru volivcev pa so bila s strani volivcev postavljena vprašanja, na katera se ni dalo točnih pojasnil in so bili prav zaradi tega predčasno zaključeni. Z ozirom na predloženi predlog proračuna in investicijskega plana za leto 1950 in v zvezi s podanimi referati predlagam, da bi MLO čimprej izdelal izveček najaktualnejših problemov, ki so bili danes nakazani in o katerih bi poročali ljudski odborniki na svojih zbori volivcev, ker iz celotnega zapisnika zasedanja, ki bo zelo obširen, marsikateremu ljudskemu odborniku ne bo mogoče izčrpati jedro. V zvezi s tem bi omenil, da je večina volivcev na zbori postavila vprašanje za večkratno sklicevanje zborov in se je v preteklem letu ugotovilo, da so bili ti zbori preredki, upoštevajoč veliko delo, ki ga je opravilo MLO odnosno RLO, ter naj bi se vršili vsaj na vsaka dva meseca.

V zvezi s predloženim proračunom pa omeni, da kaže, kako je naša ljudska oblast približala reševanje naših gospodarskih vprašanj množicam s tem, da je gro proračuna preneseno na rajone, to se pravi v neposredno izvajanje naših volivcev in pod njih nadzorstvo.

Istočasno opozori tudi na II. kongres Ljudske prosvete Slovenije, ki je bil prav te dni v Ljubljani in je potrebno, da se o sklepih tega kongresa razpravlja na terenskih sestankih. Posamezni tereni so sicer po tem vprašanju že napovedali tekmovanje, opaža pa se, da se na nekaterih terenih prehaja v skrajnosti zaradi nepravilnih direktiv. Zato

bi se morala ta navodila sprovajati preko RLO odnosno frontnih organizacij.

Tov. Šindič Zlato

se omeji na poslovanje RLO. Iz predloženega proračuna izhaja, da so posameznim rajonom dodeljene mnogo večje naloge kot v l. 1949. Opozori na nekatere najbolj problematične točke. Rajoni dobivajo iz dneva v dan vedno večje kompetence od Mestnega ljudskega odbora. Pri teh prenosih pa nastopajo večje težave, ker posamezni rajoni nimajo dovolj sposobnega kadra, ki bi obvladal celotno delo, vezano na decentralizacijo s strani Mestnega ljudskega odbora, kot tudi delo v zvezi z razširjenjem prodajne mreže. Zato je potrebno istočasno s prenosom kompetenc dodeliti sposoben kader, ki bo v stanju delo sprovesti v življenje.

Trgovina se še ni decentralizirala na obrobne dele mesta in je še vedno naseljena le v centru. Prav iz tega vidika je treba vprašanju trgovske mreže posvetiti posebno skrb in jo iz dneva v dan izboljšavati.

Na masovnih sestankih se je razpravljalo o nezadostni garantirani preskrbi, na drugi strani pa ugotavljajo, da obstajajo v Ljubljani različni magazini, ki so založeni z blagom, kot n. pr. železniški magazin, ki ima na zalogi predmete garantirane preskrbe, po katerih v tem magazinu ni povpraševanja, dočim se v ostali trgovski mreži čuti po njih močno povpraševanje. Zato je evidenca o artiklih, po katerih je danes največje povpraševanje, nujna.

Že sam tov. predsednik in tov. predsednik Planske komisije sta nakazala dvig življenjskega standarda napram letu 1948. Dejstvo je, da se je življenjski standard dvignil in danes na terenskih sestankih ni več toliko predmet razprav nezadostna distribucija blaga — čeprav ta v celoti ne odgovarja —, vendar se grajajo posamezne napake pri izvajanju distribucije. Da se to negodovanje odpravi, je naloga naše ljudske inspekcije, da vrši nadzor nad distribucijo samo, po drugi strani pa na masovnih sestankih pojasnjuje vzroke in težave, ki pri tem nastopajo in razkrinkava one, ki namerno zavirajo delo.

Tov. Kocjan nam je omenil ogromne naloge, ki nas čakajo v zvezi s komunalno dejavnostjo. Predsednik Planske komisije je nakazal uspehe, ki so jih dosegle Frontne organizacije pri komunalni dejavnosti. Vsi ti uspehi pa se bodo lahko še povečali v tekočem letu, ko bodo frontne organizacije približale svoje plane planom ljudskih odborov, kar lepo kaže primer teren našega rajona, ki je sam izvršil regulacijo ulice. Delovna sila se bo pojačala že iz razloga, ker se bodo v letošnjem letu dela vršila na območju posameznega rajona, torej v interesu prebivalcev samih.

Na današnjem zasedanju je bilo ugotovljeno — kot že mnogokrat — veliko pomanjkanje delovne sile. Že lanskoletne naloge so zahtevale od nas mobiliziranje čim večjega števila nove delovne sile. Tako so se ustanavljale brigade za sečnjo lesa, da smo lahko zadostili potrebam izvoza, dalje brigade za našo težko industrijo, primanjkovalo pa je zlasti delovne sile v naših lokalnih podjetjih. Potrebno bi bilo zaradi tega koordinirati delovno silo v naših drobnih podjetjih in istočasno skrbeti za potreben dotok učencev v gospodarstvu. Posamezna gospodarska podjetja sploh nimajo dotoka učne moči in bo v bližnjih letih čutiti močno pomanjkanje strokovne delovne sile. Pozdravljen je bil predlog na seji Izvršnega odbora RLO IV o ustanovitvi koordinacijskega odbora, ki bi skrbel, pregledoval in usmerjal delovno silo na posamezne obrate. Kot primer naj služi močno primanjkovanje strokovnega kadra v urarski stroki, ko beležimo v vsej Ljubljani le 9 urarjev in če ne bomo skrbeli za vzgojo

in usposabljanje novega tovrstnega kadra, bomo tekom 5 do 6 let brez urarjev v Ljubljani. To pa ni edini primer.

Kot je bilo razvidno iz poročila poverjenika za ljudsko zdravstvo, so se ustanovile po rajonih sektorske ambulate in posvetovalnice za matere. Za vse to in še za mnogo drugih primerov pa primanjkuje potrebnih prostorov. Tako RLO nima niti ene prave socialistične gostilne, ker so po gostinskih obratih nameščene menze in bi se morale posamezne ustanove in podjetja brigati, da bi za svoje DUR preskrbela primerne prostore, gostinski lokali pa bi se morali vrniti svojemu namenu. Isto je glede ustanavljanja dijaških kuhinj.

Ogromne so naloge, ki se postavljajo pred rajone, vendar jih bodo rajoni sprovedli, če jim bo Mestni ljudski odbor nudil čim večjo pomoč, ker se RLO zavedajo, da bodo s sprovajanjem svojih nalog koristili in dvigali življenjski standard naših delovnih množic.

Tov. Strlič Emil

se osredotoči na oni del proračuna in investicij, ki zadeva območje Št. Vid, t. j. na kanalizacijo in vodovod. Rešitev tega problema je za Št. Vid nujna. Pri delih, ki bodo nastopila v zvezi s kanalizacijo, bo sodeloval ves teren. Kar se vodovoda tiče, ima Št. Vid svoj lastni vodovod, ki je za današnje razmere veliko premajhen. Vode je sicer dovolj, manjka pa dobrih črpalk. Zaradi tega je nujna povezava Št. Vida z mestnim vodovodom iz Kleč. Dosedanja glavna žila, ki pelje od remize proti Št. Vidu ima premera le 8 namesto 40 cm. Odras sestanek v Št. Vidu kaže, da bodo pri delih razširitve vodovodnega omrežja sodelovali vsi tereni, kar bo imelo tudi ugoden političen odraz ker se prav to vprašanje na sestankih postavlja v ospredje. Kot primer navedem: Tovarna dekorativnih tkanin, ki zaposluje 400 ljudi, je bila 6 mesecev brez pitne vode in tudi provizorična rešitev z napeljavo cevi po cesti od najbližjega odcepa mestnega vodovoda ni bila dobra, ker mestni vodovod ni imel dovolj močnega pritiska vode. Voda iz vodnjakov v Št. Vidu pa za pitje ni primerna, ker je 50 % vodnjakov močno okuženih.

Tovarna dekorativnih tkanin je pristopila v preteklem letu h gradnji DID, v katerega bo sprejela preko 70 % otrok mater, ki so vključene v proizvodnjo vsega območja Št. Vida in 30 % otrok mater, ki so zaposlene v tem podjetju. Nastopil pa je tudi tu problem vode in bi DID že lahko posloval, pa mu je to onemogočeno zaradi nizkega vodnega stanja.

Tov. Zupet Avgust

se dotakne vprašanja, ki v današnji razpravi še ni bilo dovolj prikazano. Že v republiški razpravi je bilo poudarjeno s strani predsednika vlade, da je treba v večji meri sprostiti privatno iniciativo pri gradnji stanovanj. Čuti pa se pri tem po eni strani zavlačevanje s strani ljudskih odborov, ki ne nudijo zadostne pomoči glede dodeljevanja potrebnih stavbišč, po drugi strani pa je premajhno mobiliziranje krajevnih virov, katere je treba maksimalno izkoristiti za uspešno izvedbo te akcije (opeka, les, apno). Nadaljnja hiba, ki nastaja v tem vprašanju, je nepravilno dajanje smeri, ker so ljudje mnenja, da bodo v kratkem času zgradili moderna stanovanja z vsemi sanitarnimi in tehničnimi napravami, kar pa v tekočem letu ne bo mogoče in se bodo izgradila le stanovanja, ki bodo primerna za vselitev. Na terenih vlada v tem pogledu veliko zanimanje za gradnjo stanovanjskih hišic, ljudski odbori pa to zadevo prepuščajo preveč samoiniciativi posameznikov in obstaja nevarnost, da se vsa zadeva izrodi v stihijo in da se v resnici ne bo zidalo tako kot je bilo

zaželeno. Zato je treba vso stvar pravilno organizirati, nuditi investitorjem primerno pomoč, pravilno mobilizirati delovno silo, pripraviti zemljišča in usmerjati izgradnjo provizorjev kot je bilo planirano.

V zvezi z mobilizacijo delovne sile bi podčrtal, da ne gre tu samo za mobilizacijo zunanje, temveč tudi notranje delovne sile, to se pravi, da je treba že zaposleno delovno silo pravilno izkoristiti in ji nuditi potrebno pomoč, predvsem s stališča zdravstva. Naš delovni človek danes zapravlja dneve in dneve s čakanjem v zdravstvenih ambulantah in gredo tako zgubljene delovne ure — denarno v milijone. Zato zdravstvena mreža ni zadovoljiva in ni dobro organizirana ter je treba to situacijo rešiti čimprej. To vprašanje ne bo rešeno tudi z ustanovitvijo nekaj sektorskih ambulant. Ni zadosti da se z osrednjim izpadom procenta delovne sile posameznih podjetij prikaže povpreček 10 do 12 dni, kar se tiče v zdravstvenem pogledu, ker bi se tudi temu dalo odpomoči z dobro organizirano zdravstveno službo, ki bi hitro in na organiziran način nudila zdravstveno oskrbo zaposlenemu delavstvu in uslužbenstvu, istočasno pa pazila, da posamezniki te pomoči ne bi izkoriščali. Pri današnjem stanju pa je kontrola nad slabonamernimi pacienti otežkočena.

Naši rajonski in tudi mestni odbor bi morali pokreniti večjo iniciativo za dodatne vire preskrbe, zlasti v pogledu svinjogojstva. Samo-iniciativa terena RLO II v pogledu dodatne preskrbe z rejo prašičev je imela zelo lepe uspehe in je ta primer vse preveč pozabljen. V kolikor posamezni tereni ne bi bili kos tem nalogam, bi morali pomagati rajonski ljudski odbori, odnosno dati osnovno iniciativo s strani Mestnega ljudskega odbora. To velja zlasti za periferne terene. Dodatna preskrba bi znatno izboljšala našo prehrano, predvsem v vprašanju naščob in vzporedno v vprašanju mesa, zlasti v naših menzah.

Tov. Miklavič Zvone

se omeji na kulturno prosvetno dejavnost v zvezi s predlogom proračuna. Predloženi predlog proračuna glede števil, ki zadevajo kulturno in prosvetno šolsko dejavnost, nazorno priča in dokumentira resničen napredek in socialistični karakter naše politike. 54,853.000 dinarjev, ki jih predvideva predlog proračuna MLO za naše šolstvo, dalje 12,551.000 din za kulturo in znanost, nadalje 41,143.000 din za kulturno prosvetno dejavnost RLO, torej skupni iznos 114,095.000 din za celotno kulturno prosvetno dejavnost mesta Ljubljane, pomeni ogromno postavko v našem proračunu. Če hočemo kompleksno pogledati v kulturno prosvetno in tudi znanstveno dejavnost Ljubljane, moramo nujno upoštevati še vso materialno bazo prosvetne in kulturne dejavnosti z vidika proračuna LRS, ki daje temu vprašanju prioriteto in predvideva ogromne vsote za gradnjo znanstvenih institutov in fakultet. Vse skupaj daje Ljubljani nedvomno pečat velike dobe, ko se gradi in ustvarja socialistična kultura in znanost. Predloženi predlog upošteva vse naše kulturne ustanove. Podrobna problematika je bila obravnavana na zadnjem zasedanju, kjer so bili podrobno analizirani ti problemi. Nadalje podčrta prispevek za glasbeno šolo 1,500.000 din, za kar pa predvidevajo primerne postavke tudi proračuni RLO. Nova je postavka v proračunu MLO v znesku 4,400.000 din za ustanovitev mestnega gledališča. Ta vsota garantira redno vzdrževanje in šolanje igralskega kadra in delno tudi vzdrževanje tehnično-operativnega ansambla, s čimer je zagotovljena gledališču prva faza dela, kar je brez dvoma velik korak naprej.

Večjih investicij za gradnjo kulturnih ustanov, domov kulture v letošnjem proračunu ni in jih verjetno še tudi v prihodnjem letu ne bo mogoče izvesti. Dejstvo pa je, da so potrebe po njih ogromne.

Vendar se je v tem pogledu v preteklem letu marsikje grešilo, ker se je predvidevalo samo gradnjo večjih grandioznih stavb, ni se pa upoštevalo zmogljivost izvršitve, zametavalo se je naše stare dvorane, ki bi se z malimi preureditvami dale primerno uporabiti.

Celotna linija našega proračuna je predvsem na izgradnji in v reševanju gospodarskih in tehničnih vprašanj in se bodo kulturno prosvetni problemi reševali paralelno s temi vprašanji.

V preteklem letu, ko ni bilo rednih investicij za kulturno prosvetno dejavnost, se je usposobilo nekaj dvoran tudi z izvenproračunskimi investicijami.

Naši terenski odbori kažejo veliko iniciativo v kulturno prosvetni dejavnosti, zlasti gradnji prosvetnih domov, nastopajo pa težkoče pri določanju lokacij. Značilen je primer terena Brdo, ki se je obvezal izvršiti 12.000 prostovoljnih ur pri zidavi doma, nastala pa je težava pri izbihi lokacije. Isti primer je pri terenu Rožna dolina. Mislim, da je to osrednje vprašanje ne samo pri reševanju kulturno prosvetnih problemov, temveč se bavijo s temi težavamii tudi druga poverjenišiiva. Neverjetni delovni polet, ki ga kaže naše ljudstvo na vseh sektorjih in tudi na sektorju kulture in prosvete baš v pogledu gradenj, nam mora biti opomin, da moramo čimprej izvesti plan v urbanističnem pogledu.

Prof. Onič Franc

naznači svoječasni predlog o gradnji koncertne dvorane poleg radijskega doma v Kolodvorski ulici, ki bi bila nujno potrebna, ker je Unionska dvorana močno zasedena, prav tako pa tudi Filharmonična dvorana ne zadostuje potrebam velikih koncertnih ansamblov. Ker se čuje, da se namerava v Kolodvorski ulici zgraditi večja stanovanjska zgradba, prosi o tem pojasnila.

V bodočnosti bodo mnoge ustanove zidale svoje stanovanjske hiše, kar pa jim je v letošnjem letu še onemogočeno z ozirom na pomanjkanje dovoljnih kreditov, ker je prioriteta na kapitalni izgradnji. Posamezna podjetja imajo že predvidene načrte za svoje stanovanjske hiše ter so resni reflektanti, potrebno pa bi bilo še določiti lokacijo in pri tem upoštevati specifičnost značaja posameznih podjetij. V tem pogledu bi bilo dobro izdelati perspektivni plan glede zemljišč, ki bi prišla v poštev za gradnjo stanovanjskih blokov podjetij in ustanov.

Tov. Zupančič Tone

pripomni k problemu delovne sile, da bi se moralo pritegniti v delovni proces vse one, ki imajo pogoje za to. Mnenja pa je, da bi se z boljšo distribucijo garantirane preskrbe in z določitvijo roka dobave po terenih odpravile vrste pred trgovinami, kjer ljudje s čakanjem izgubljajo dragoceni čas, in bi ta čas koristneje uporabili pri izvrševanju prostovoljnega dela na kateri koli objektih.

Na našem terenu je mnogo kmetov, ki so vključeni v kmečko-obdelovalne zadrugę. Decembra meseca 1948 so zaprosili za dovoljenje trebljenja svojih gozdov z namenom priprave drv za vse leto. V poletnih mesecih jim je to delo onemogočeno, ker imajo kmetisko-obdelovalne zadrugę malo delovne sile z ozirom na odhod večjega števila ljudi z dežele v mesta, v produkcijo. Rešitev predmetne prošnje je v postopku pri Mestnem ljudskem odboru in bi jo bilo treba z ozirom na zimski čas hitro rešiti.

Tov. Drobež Franc

v odgovor na iznesena vprašanja o gradnji stanovanjskih hišic po privatnikih objasni, da je s strani Mestnega ljudskega odbora pokrenjeno vse, kar je sploh mogoče ter da tudi republiške ustanove skrbijo in so zainteresirane na tem vprašanju. S tem v zvezi omeni, da je Izvršilni odbor celo v svojem čvrstem planu predvideval del materiala, ki se bo porabil za privatne gradnje, da bi tako omogočil takojšen začetek že v prvi pomladanski sezoni. Res pa je, da se na terenih to vprašanje po gotovih tovariših nepravilno diskutira in sprejema in so se javili na poverjeništvu za stanovanjske zadeve nekateri, ki so hoteli skleniti pogodbo, na osnovi katere bi v jeseni prevzeli popolnoma dogotovljeno hišo. Zidava eno- in dvodružinskih hišic v Ljubljani je močno razgibana in se bo v tekočem letu gradilo 112 eno- in dvostanovanjskih hišic. 50 hišic je že dograjenih in so tik pred vselitvijo strank, ostale pa so še v nižjih fazah gradnje, bodo pa gotove v poznem poletju, ozir. zgodnji jeseni. Potreben les za gradnjo si morajo investitorji preskrbeti sami, imajo pa pri tem večje težave, ker krajevni ljudski odbori ne pustijo sekati lesa niti v lastnih gozdovih, če niso zadostili potrebam obvezne oddaje. Vsa stvar se razčiščuje na pristojnih mestih. Težave so tudi pri določanju lokacij, ker je gradnja zvezana z ostalimi komunikacijami (voda, kanali, prometne žile itd.). Za zemljišča ne bo nobenih ovir in se bodo pravočasno dodelila. Ministrstvo za gradnje je sklicalo konferenco strokovnjakov, katerim je bil dan nalog, da do 20. t. m. izdelajo 20 tipov različnih hišic s proračuni, ki se bodo dali potem reflektantom v pregled in event. osvojitvev. Dodal bi še, da finančna sredstva pri gradnji ne zavirajo dela, ker je 700 prosilcev prijavilo finančnih sredstev v višini 9.000.000 din.

Kar se tiče vprašanja, ali naj ljudje gradijo te hišice kot provizorij, ali kot srednje ozir. bolj urejeni dom, je težko določiti mejo, ker bo to prepuščeno individualnim možnostim in sposobnostim posameznikov, da preskrbe potrebni instalacijski in drugi material. Popolnoma gotovo je, da sanitarne in tehnične naprave ne bo mogoče zagotoviti in jih bo treba preložiti na kasnejša leta.

Na vprašanje glede Kolodvorske ulice omeni, da je o stvari že razpravljaj Izvršilni odbor, vendar ni zavzel še nikakega stališča, ker še ni dokončno izdelan urbanističen načrt tega dela mesta.

Tov. inž. Letonja Emilija

se dotakne množične prehrane, ker se ji zdi, da vkljub precejšnjemu trudu v zadnjih štirih letih na tem sektorju dela vendar še ne zadostuje potrebam. So tu objektivne težkoče, so pa tudi subjektivne, ki bi se dale odstraniti. Pri tej priliki podčrta, da bi k izboljšanju mnogo pripomogla reja prašičev, ki bi se krmili z odpadki, tako zbranimi po privatnih družinah na terenih, predvsem pa v menzah in ustanovah. Prehrana, ki se nudi našemu delovnemu človeku v menzah, je po kalorični vrednosti nižja od kalorične vrednosti, ki jo nudi potrošniku garantirana preskrba. To daje misliti, da se v menzah manipulacija s hrano slabo vrši in bi bilo potrebno stvar preiskati ter za to zainteresirati uprave delavsko-uslužbenskih restavracij. Delni vzrok temu je tudi ta, da osebje, zaposleno v teh menzah strokovno polno ne odgovarja in so bili dosednji tečaji za kuharsko osebje še nezadostni in bi jih bilo treba ponoviti. Razveseljiva je bila misel, ki jo je sprovedlo mesto Beograd, da so večja gostinska podjetja prevzela patronat nad delavsko-uslužbenskimi restavracijami in so kuharji večjih hotelov nekaj časa kuhali v teh menzah. Uspeh je bil presenetljiv. Ob isti porabi materiala se je nudila abonentom mnogo izdatnejša in boljša hrana.

Pojačati bi bilo tekmovanje med posameznimi DUR in menzami ter v ta namen sestaviti posebne komisije iz zastopnikov sindikalnih organizacij, DUR in sanitarne inspekcije, ki bi ocenjevala rezultate tekmovanja in jih objavljala v lokalnem glasilu, istočasno pa tudi prikazala način in ukrepe, ki so bili podvzeti za doseg uspehov. Tudi menze, ki dobro uspevajo, bi bilo potrebno popularizirati v dnevnikih. V Ljubljani je znana kot dobra menza Ljudska kuhinja pod Gradom.

V zvezi s poročilom poverjenika za državne nabave, ki govori o povečanju količin mleka v primeri z lanskim letom, prosi pojasnila, kako je mogoče, da se na teritoriju, ki gravitira na mesto Ljubljano (Vrhnika) ca 1000 litrov mleka dnevno predela v sir, namesto da bi se prepeljalo sveže v Ljubljano, iz Ljutomera pa se prevaža 10.000 litrov mleka in bi bilo umestneje, da bi se gotovo količino tega mleka predelovalo v sir in to v večjih sirarnah, ki so v okolici Murske Sobote.

Tov. Kveder Fani

pojasni na vprašanje inž. Letonje v pogledu menz in delavsko-uslužbenskih restavracij v Ljubljani, da je tudi v Ljubljani izvedeno skrbstvo večjih hotelov nad menzami in DUR v obliki patronatov in se kaže že lep napredek. Res pa je, da kader v naših menzah ni zadovoljiv. Uspeh Ljudske kuhinje v Streliški ulici je v tem, ker je menza opremljena z dobrimi tehničnimi napravami in je v njej zaposlen sposoben in kvalificiran kader.

Tov. podpredsednik Sitar

obrazloži tov. Zupančiču v zvezi s pripombo glede zaviranja kmetov pri trebljenju lastnih gozdov in s tem zaviranja pri pravočasnem pripravljanju drv v zimskem času, da je čiščenje gozdov dopustno, v kolikor se to nanaša na gozdove, ki niso zaščiteni. Poverjeništvo za kmetijstvo, odsek za gozdarstvo bi moralo skrbeti, da si zadruga v zimskem času pripravi potrebna drva.

Po končani diskusiji pojasni predsednik zasedanja, da bo Izvršilni odbor o predlogih, ki so jih iznesli ljudski odborniki, v kolikor že niso bila dana pojasnila, razpravljal in poročal na prihodnjem zasedanju.

Nato pozove predsednika komisije za odloke tov. Nagliča, da prečita finančni odlok Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane za proračunsko leto 1950, na kar ljudski odbor glasuje.

Sklep:

Sprejme se predlog proračuna Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane in plan investicij za leto 1950 ter finančni odlok MLO glavnega mesta Ljubljane za proračunsko leto 1950, ki se glasi:

1. člen

Mestni proračun za leto 1950 znaša skupno:

dohodkov	454,132.000 din
izdatkov	454,132.000 din

2. člen

Mestni proračun za leto 1950 obsega:

a) proračun mestnega ljudskega odbora	
z dohodki v znesku	312,482.000 din
in izdatki v znesku	312,482.000 din

b) proračune rajonskih ljudskih odborov in sicer:

RLO I. z dohodki v znesku . . .	33,760.000 din
in izdatki v znesku . . .	33,760.000 din
RLO II. z dohodki v znesku . . .	33,610.000 din
in izdatki v znesku . . .	33,610.000 din
RLO III. z dohodki v znesku . . .	30,350.000 din
in izdatki v znesku . . .	30,350.000 din
RLO IV. z dohodki v znesku . . .	36,763.000 din
in izdatki v znesku . . .	36,763.000 din
RLO V. z dohodki v znesku . . .	7,167.000 din
in izdatki v znesku . . .	7,167.000 din

Skupaj proračune rajonskih ljudskih odborov:

z dohodki v znesku . . .	141,650.000 din
in izdatki v znesku . . .	141,650.000 din

3. člen

Zaradi uravnovešanja proračunov rajonskih ljudskih odborov se rajonskim ljudskim odborom odstopajo naslednji zneski mestnih dohodkov, ki se zberejo v njih območju in so že izkazani v skupnih zneskih dohodkov v 2. členu tega odloka:

a) Od 18%-nega tržnega dobička:

MLO pridrži v korist mestnega proračuna .	61.23 %
RLO I. pridrži v korist rajonskega proračuna .	7.13 %
RLO II. pridrži v korist rajonskega proračuna .	9.36 %
RLO III. pridrži v korist rajonskega proračuna .	7.78 %
RLO IV. pridrži v korist rajonskega proračuna .	12.07 %
RLO V. pridrži v korist rajonskega proračuna .	2.43 %

b) Od udeležbe na dohodkih od prebivalstva	MLO	RLO
od 30% davka na dohod. kmečkih gospodarstev	10%	20%
od 20% davka na dohodek od obrtn. gospod.	10%	10%
od 48% davka na doh. drugih poklicev in prem.	18%	30%
od 10% zaostal. davka na dohod. iz prejšnjih let vseh oblik	—	10%
od davka na dediščine in darila	—	100%
od 2% ljudskega posojila	—	2%

4. člen

Planirani presežek dohodkov v proračunih nižjih organov državne oblasti gre v proračun višjega organa državne oblasti in se uporablja za uravnoteženje proračunov tistih organov državne oblasti, ki ne morejo svojega proračuna uravnotežiti z lastnimi sredstvi.

5. člen

Državna gospodarska podjetja, izvzemši gradbena, znižajo v letu 1950 planirano lastno ceno za znesek 18,576.000 din, državna gradbena pa za znesek 3,800.000 din.

Mestna planska komisija določi odstotke, znižanja planirane polne lastne cene po gospodarskih panogah, operativna upravna vodstva pa po podjetjih. Poverjenik za finance predpiše način vplačevanja zneskov, ki se dobijo za znižanje polne lastne cene.

6. člen

Celotni plan investicij v znesku 177,100.000 din se financira iz proračunskih sredstev z zneskom 142,600.000 din in iz lastnih sredstev podjetij (amortizacija in del dobička) z zneskom 34,500.000 din.

7. člen

Izdatki državne uprave se ne morejo povečati iz zneskov, ki so odobreni za financiranje prosvete in ljudske kulture in za financiranje socialno-zdravstvenega varstva ljudstva.

8. člen

Prenose kreditov (virmane) med partijami in pozicijami raznih poglavij v mejah istega dela in razdelka odobrijo višji odredbodajalci.

Kredit, odobreni za izplačevanje stalnih in občasnih osebnih dodatkov, se ne smejo povečavati z virmani.

Pozicije za operativne materialne izdatke se ne smejo povečavati z virmanom iz pozicij za funkcionalne izdatke.

Z virmani zmanjšane oziroma povečane partije in pozicije se ne smejo znova povečati, oziroma zmanjšati.

9. člen

Osnutki pravnih predpisov, katerih izvajanje predvideva nove ali večje izdatke, se morajo poslati v poprejšnjo potrditev poverjeniku za finance.

10. člen

Število službenih mest, kolikor še ni izdana dokončna odločba o sistematizaciji, se sme povečati samo v soglasju s predsednikom Komiteja za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti pri vladi LRS in z ministrom za finance LRS. Nove nastavitve so dopustne samo, če so v proračunu zagotovljena potrebna finančna sredstva v okviru odobrene sistematizacije.

11. člen

Novi uradi in ustanove se smejo med letom ustanavljati, če so v tekočem tromesečnem planu za izvajanje proračuna zagotovljena finančna sredstva.

12. člen

Poverjenik za finance ima pravico ustaviti izplačilo osebnih izdatkov, ki niso v skladu z zakonskimi predpisi. Če se pristojni poverjenik ne strinja z ustavitvijo, odloči o tem predsednik Izvršilnega odbora MLO.

13. člen

Odločbe o uslužbenskih razmerjih šefov računovodstev izdajajo pristojni organi v soglasju s poverjenikom za finance.

Šefi računovodstev pri odredbodajalcih so za svoje delo odgovorni — ne samo odredbodajalcu, temveč tudi poverjeniku za finance.

14. člen

Ta odlok velja od dneva, ko je sprejet po mestnem ljudskem odboru, uporablja pa se od 1. januarja 1950 dalje.

Ker je dnevni red izčrpan, zahteva predsednik zasedanja VIII. redno zasedanje Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane ob 18.45 uri.

Predsednik zasedanja:

Ukmar Vinko.

Zapisnikar:

Flegar Avgust.

Predsednik MLO:

Maležič Matija.